

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI

İÇİNDEKİLER

TCSG-907 ve TCSG-908 Göreve Başladı	6
Sırlarını Keşfetmek için Van Gölü'ndeyiz	8
Bir Misafirimizin Gözünden	16
Uluslararası Çevre Politikaları	19
Amasra'da Millî Mücadele Döneminde Sahil Tarassut (Gözetleme) Merkez Müfrezesi	22
Sahil Güvenlik Komutanlığının Gelecek Platformları Kontrol Botlar	25
Karadeniz'de Kayıp Mersin Balığı	29
Yerleşik Düzenin Muhafızları: Deniz Fenerleri Üzerine Kısa Notlar	33
Suç Teorileri Bağlamında Göç ve Suç İlişkisi: Ötekiler	39

8

SIRLARINI KEŞFETMEK İÇİN VAN GÖLÜ'NDEYİZ

Doğu'nun gizemli şehri Van'ın derinlikleri, tarih boyunca bu topraklarda hüküm sürmüştü... **DEVAMI 8'DE...**

6

TCSG-907 VE TCSG-908 GÖREVE BAŞLADI

Sahil Güvenlik Komutanlığının Göçmen Akışının Yönetiminde Operasyonel.... **DEVAMI 6'DA...**

SAHİL GÜVENLİK DERGİSİ

Ekim 2020 • Sayı: 42 • Dört ayda bir yayımlanır.
Yayın Türü: Yerel Süreli Yayın
ISSN: 1307-4253

YAYIN SAHİBİ VE GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Sahil Güvenlik Komutanlığı adına
Personel Başkanı
SG Alb. Mehmet YAKIN

GENEL YAYIN KOORDİNATÖRÜ VE YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

SG Bnb. Halil EVLİOĞLU

GENEL YAYIN KOORDİNATÖR YARDIMCISI

SG İk.Bnb. Özlem Ayşe GÜRSOY

YAYIN İNCELEME KURULU

SG Alb.Mete ÇAĞLAR
SG Alb. E.İsmet BAYIR
SG Alb. Gökmen GÜCÜYEN
SG Bnb. Seçkin TEMÜR
SG Bnb. Yavuz DAYLAK
İst. Me. Suna ERTEKİN TİFTİKÇİGİL
De. Me. Selinay DEMİRCİOĞLU
De. Me. Pınar YILMAZ AKSU
De. Me. Zarife Tolunay KAYHAN

SAGET-31 Komutanlığı Konuş Yeri Değişikliği	45
İnsan Hakları Hukuku	48
Ofis Ortamında Yapılabilecek Egzersizler	55
İş Yaşamında Duygusal Zeka	58
Atatürk Köşesi	62
Basın Köşesi	68
Ziyaretler ve Etkinlikler	72
Teşekkür Mektupları	74
Beraber Eğlenelim, Beraber Öğrenelim	78

39

SUÇ TEORİLERİ BAĞLAMINDA GÖÇ VE SUÇ İLİŞKİSİ: ÖTEKİLER

Bir toplumda sosyal düzenin sağlanması için toplum tarafından bazı kurallar benimsenmekte ve bu kurallara uymama durumu toplumun diğer üyeleri.... **DEVAMI 39'DA...**

16

BİR MİSAFİRİMİZİN GÖZÜNDEN

Gambiya, Batı Afrika'da Atlas Okyanusu'na kıyısı olan en küçük ülkelerden biridir. İsmi, ülke.... **DEVAMI 16'DA...**

GRAFİK TASARIM

De. Me. Zarife Tolunay KAYHAN

DÜZELTMEN

De. Me. Pınar YILMAZ AKSU

YÖNETİM MERKEZİ

Sahil Güvenlik Komutanlığı
Dikmen Cad. Merasim Sok. No: 10
Bakanlıklar/ANKARA

Telefon : (0312) 417 50 50
Belgegeçer : (0312) 417 28 45
İnternet : www.sg.gov.tr
E-posta : sgdergisi@sg.gov.tr

BASIM YERİ

MSB Basımevi ve Yayım Şube
Müdürlüğü
Bakanlıklar / ANKARA

BASIM TARİHİ : 05.11.2020

ÖNEMLİ NOT

Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Dergideki yazılar yazarlarının özel fikirlerini kapsar. Sahil Güvenlik Komutanlığının görüşünü yansıtmaz.

KÜNYE

TCSG-907 ve TCSG-908 GÖREVE BAŞLADI

[Hazırlayan] **Teknik Başkanlığı**

Sahil Güvenlik Komutanlığının Göçmen Akışının Yönetiminde Operasyonel Kapasitesinin Güçlendirilmesi – FAZ II projesi kapsamında; TCSG-907 ve TCSG-908 borda numaralı arama kurtarma botları 27 Temmuz 2020 tarihinde Antalya’da düzenlenen törenle envantere alınmıştır. Törene Sahil Güvenlik Komutanı Tuğamiral Ahmet KENDİR, Avrupa Birliği (AB) Türkiye Delegasyonu Başkanı Büyükelçi Christian BERGER, Uluslararası Göç Örgütü (IOM) Türkiye Misyon Şefi Lado GVİLAVA ve DAMEN Tersanesi yetkilileri katılmıştır.

Projenin ilk fazında (2017 yılında) 6 adet arama kurtarma botunun inşası tamamlanmış, projenin devamı olarak da FAZ II kapsamında 9 adet botun inşası gerçekleştirilmektedir. Haziran 2021 tarihi

itibarı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı envanterinde toplam 15 adet arama kurtarma botu olması planlanmıştır.

IOM koordinesinde AB fonları ile gerçekleştirilmekte olan proje; ağır hava ve deniz şartlarında görev yapacak üstün denizcilik özelliklerine haiz, kendini doğrultma (self-righting) özelliği sayesinde alabora olmaksızın tüm meyil açılarında doğrulabilen, 120 kazazede taşıma kapasitesine sahip, kurtarma platformlu yeni nesil arama kurtarma botları ile Sahil Güvenlik Komutanlığının yeteneklerinde artış sağlamıştır. İlk fazda göreve başlayan botlarla bugüne kadar toplamda 20.000 saatin üzerinde seyir yapılmış ve 10.000’in üzerinde düzensiz göçmen yakalanmış/kurtarılmıştır.

FAZ I'de inşa edilen botlarda elde edilen tecrübeler ışığında yeni inşa edilecek botlarda birçok iyileştirme yapılarak, FAZ II'de daha üstün nitelikli seyir ve elektro optik sistemlere geçilmesi, güçlendirilmiş iklimlendirme sistemi vb. birçok iyileştirmenin uygulanması imkânı doğmuştur.

Ağır meteorolojik şartlarda görev yapabilecek botları kullanacak personelin de her türlü zorluğa karşı tam donanımlı olması gerekmektedir. Bu kapsamda Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından verilen eğitimlere ilave olarak proje kapsamında, 90 personelin İsveç'te arama kurtarma eğitimi alması da sağlanmaktadır.

Sahil Güvenlik Komutanlığının çok çeşitli alanlarda yaptığı farklı projeleri ile birlikte, TCSG-907'nin Dikili/İZMİR'de ve TCSG-908'in Bozcaada/ÇANAKKALE'de göreve başlaması ile operasyonel yeteneklerimizin geliştirilmesine büyük bir hız ile devam edilmektedir. ■

SIRLARINI KEŞFETMEK İÇİN VAN GÖLÜ'NDEYİZ

[Yazı ve Fotoğraflar] **Tahsin CEYLAN** | Su Altı Görüntüleme Yönetmeni

Van Amik Kalesi

Yaşar Kemal'in dediği gibi "Dünyada hiçbir göl, hiçbir deniz, hiçbir su Van Gölü'nün maviliğinde olamaz. Masmavi... Deli eden bir mavilik. Ne gökyüzünde vardır öyle bir mavi, ne de başka bir yerde. Bir tek mavi uyar bu maviye: Diyarbakır ovasındaki çiçeklerin mavisi. Bir de bir camı kırıp kesitine bakın, işte o mavi."

Doğu'nun gizemli şehri Van'ın derinlikleri, tarih boyunca bu topraklarda hüküm sürmüş medeniyetlerin izleriyle dolu. Ekolojik ve Arkeolojik açıdan pek çok nefes kesici değer, adeta kapağı aralanmayı bekleyen bir hazine gibi. Keşfetmek ve tarihe palet vurmak için, Artos'un eteğinde, zümrüt yeşili sulara Urartuların Yukarı Denizi'ndeyiz.

Van Gölü ile tanışmam 1995 yılına kadar uzanır. Hatırlarsınız o yıllarda gölde bir canavar olduğu efsanesi yayılmıştı. Ulusal/uluslararası basında sürekli bununla ilgili haberler çıkıyor, herkes merakla Van Gölü canavarını görmeyi bekliyordu.

Biz de Türkiye Sualtı Sporları Federasyonu (TSSF) olarak kendimizi çok geçmeden Van Gölü'nde bulduk. Henüz o yıllarda Van'da dalış konusunda bir lojistik yoktu ve neredeyse bir uçak dolusu malzemeyi beraberimizde götürdük. Bir hafta süresince gölün her bölgesinde araştırma amaçlı dalışlar yaptık. Dijital teknolojinin henüz olmadığı o günlerde Nikos V amfibik kameram ile dia pozitif görüntülemeler gerçekleştirdim.

22 yıl sonra aynı fotoğrafı çektim

Akdamar Adası açıklarındaki bir top güllesi ve neresi olduğunu sonradan öğrendiğim Gevaş açıklarındaki mezar taşları daha o günlerden objektifime takılmıştı. Ne mutlu ki 22 yıl sonra bu taşları tekrar bulma ve görüntüleme şansım olabildi.

Van ve Bitlis arasında sıkışan Van Gölü'nün doğu yarısı Van, batı yarısı ise Bitlis sınırları içerisinde yer alıyor. Gölün denizden yüksekliği 1.646 metre. Bu nedenle buradaki dalışlarımızda ilk yapmamız gereken, dalış bilgisayarlarımızın irtifayı algılayabildiğini kontrol etmek oluyor. Azalan basınç beraberinde dalış limitlerimizi de kısımakta.

Doğu yarısı, batı yarısına göre çok daha sığ olan gölün en sığ kesimlerini (azami 50 m) Van Koyu ile Erciş Körfezi oluşturuyor. Ahlat ile Adilcevaz arasındaki kıyının açığında yer alan 451 metrelik çukurun ise gölün en derin yerini oluşturduğu söyleniyor. Türkiye'nin en büyük, dünyanın ise dördüncü büyük gölüne dalmak, diplerinde (20 metrenin altında) değişmeyen ve ortalama 5 derece olan soğuğa rağmen nefes kesici. ➡

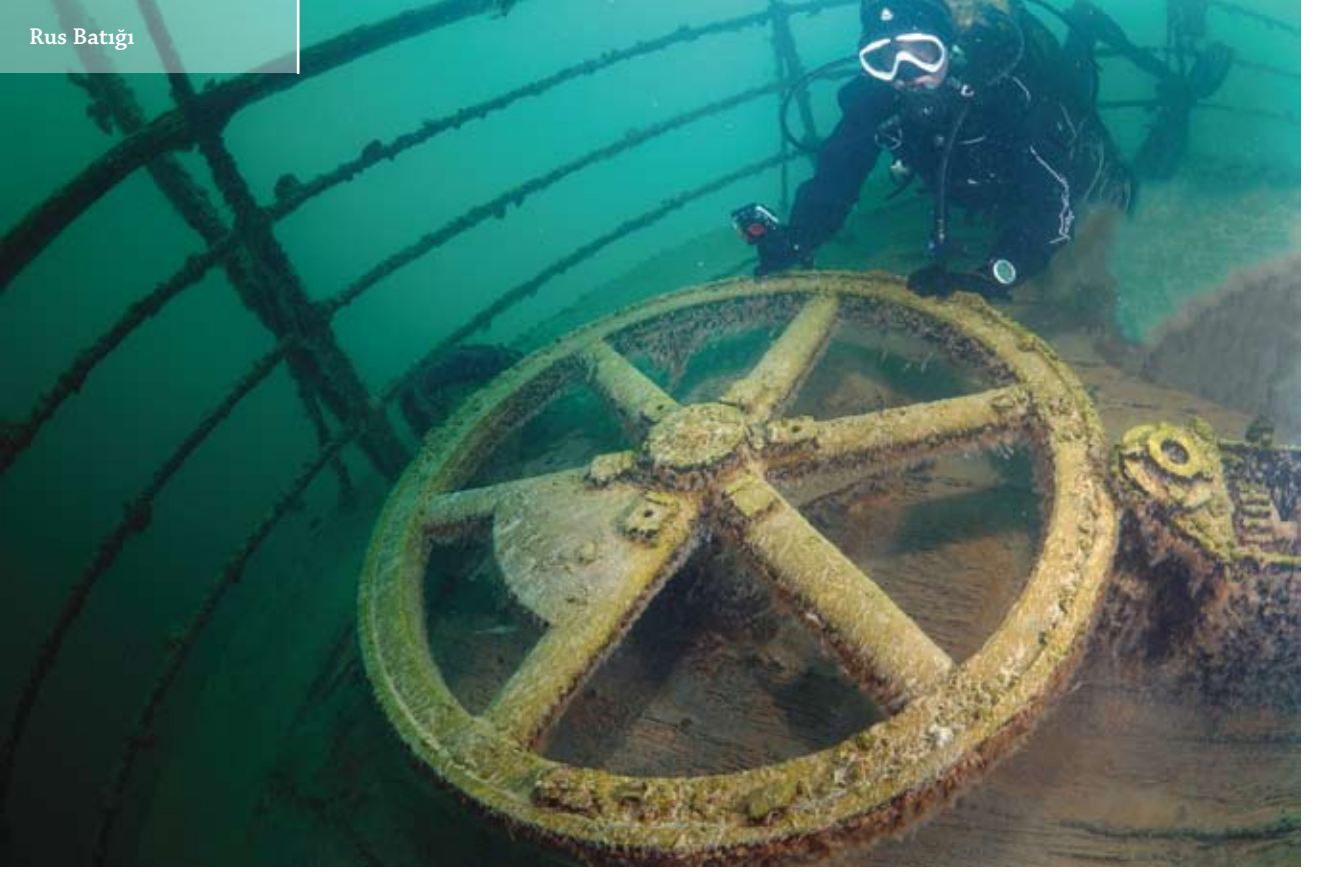
İnci Kefali

İnci Kefali

Mikrobiyalit

Adilcevaz 2017'nin en önemli arkeolojik keşfi seçildi

Ekolojik yönden çok önemli bir yere sahip olan Van Gölü, arkeolojik olarak da son derece zengin. Bu topraklar Urartular, Medler, Persler, Ermeniler, Bizanslılar, Araplar, Selçuklular ve son olarak da Osmanlılara ev sahipliği yapmış, her uygarlık kendisinden bir iz bırakmış. Yaklaşık olarak 600 bin yıla tarihlenen Van Gölü'nün izleri, bizi soluksuz bırakacak yeni araştırmalara ve keşiflere sürükledi.

1995 yılındaki ilk dalışında kilise yönünde gölü tanıma ve inceleme çalışmalarını sürdürürken muhtemelen Osmanlı Dönemi'ne ait bir top mermisine, muhtemel bir liman duvarı ve amfora kalıntılarına rastlamıştım. Göç döneminde İnci Kefali ve Amik Kalesi de araştırma çalışmalarımızın içinde yer aldı. Yine Rus Batığı ve Adilcevaz Kalesi gölün en önemli batıklarından oldu. Öyle ki Adilcevaz Kalesi 2017 yılının en önemli arkeolojik keşfi seçildi.

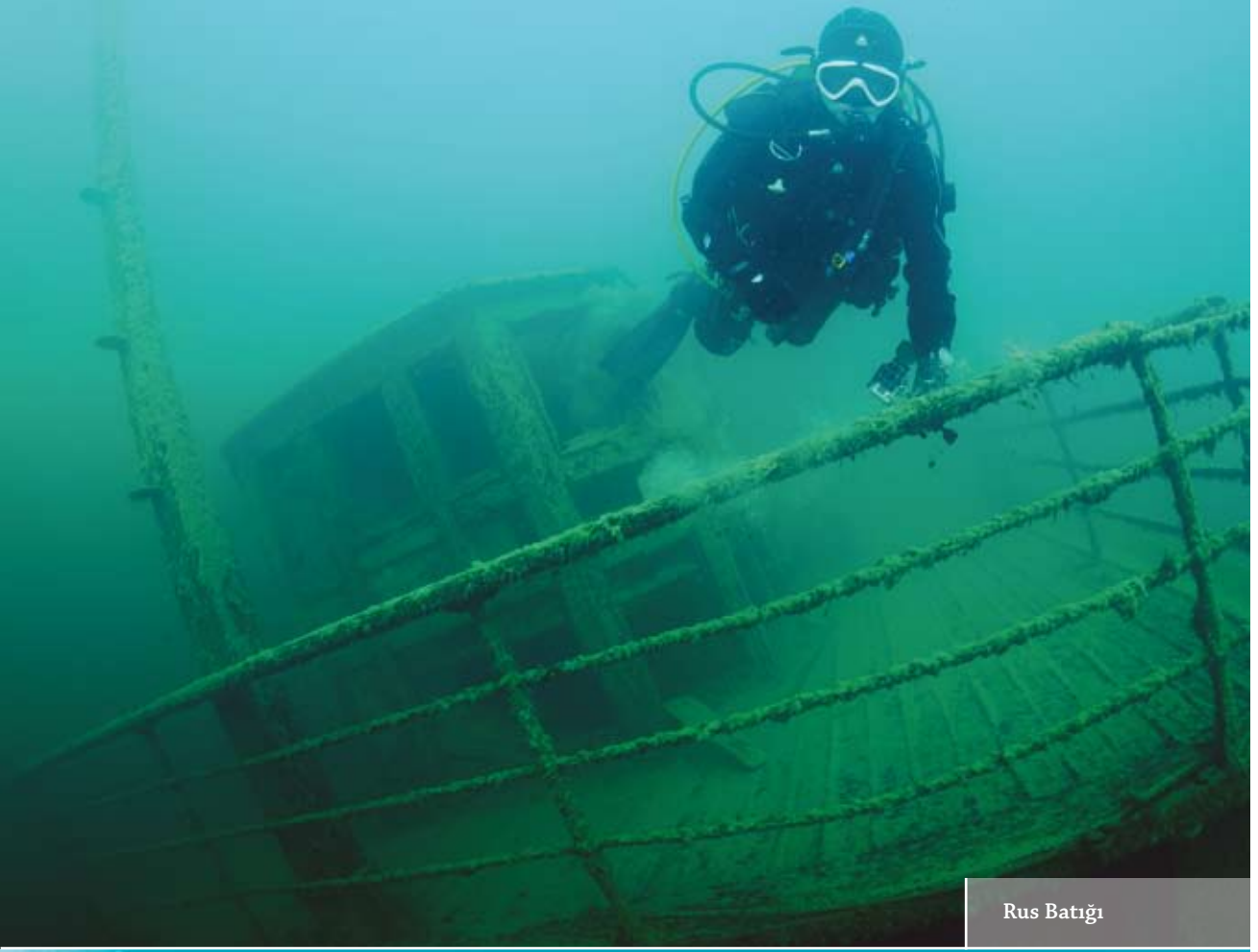
Artık adı Van Gölü ile özdeşleşen mikrobiyalitler ile ilk tanıştığımız yer ise Van'ın en özel noktalarından olan Akdamar Adası. Burası her mevsim ayrı bir güzelliğe sahip ve çok özel. Kırılğan ve bir o kadar

da hassasiyeti yüksek olan mikrobiyalitler (diğer adıyla Van Gölü mercanları) bilim dünyasında büyük yankılar uyandırdı. Dünyanın görüntülenmiş en büyük mikrobiyaliti 23,3 metre ile Altınsaç'ta bulunuyor.

Yoğun olarak son üç yıldır yürüttüğümüz keşif ve görüntüleme çalışmalarında elde ettiğimiz zenginlikleri Doğu Anadolu Kalkınma Ajansının (DAKA) destekleriyle bir film ve kitap haline getirdik. Bu projenin Van Gölü'nün korunmasına ve tanınmasına katkı sağlayacağına inanıyor, sizi Van Gölü'nün özel köşeleri ve değerleri ile bırakıyorum.

Rus Şilebi/Reşadiye

Sodalı suyun koruduğu şilep, Tatvan'ın Hanelmalı köyü açıklarında. Rusların bölgeyi işgal ettiği 1915-1917 yıllarında Van Gölü üzerinde taşımacılık, ulaşım ve cephane sevkiyatında kullanılan üç Rus gemisinden biri olduğu biliniyor. 1958 yılında Reşadiye kıyılarında fırtına nedeni ile batmış. İnsan kaybının olmadığı kazada 60 kadar koyun ise maalesef telef olmuş. Yaklaşık 40 metre uzunluğundaki geminin genişliği ise 6,1 metre. Geminin ahşap donanımı sodalı suyun etkisiyle ilk günkü gibi duruyor. Her seviyeden dalıcı için uygun ➡

Rus Batığı

olan batık, Çanakdüzü açıklarında 10-22 metre derinlikte bulunuyor.

Adilcevaz Kalesi/Ahlat

2017 yılında en önemli arkeolojik keşif seçilen Adilcevaz Kalesi, yaklaşık 3 bin yıllık tarihiyle göz kamaştırıyor. Üstü 5 metre derinlikte yer alan kalenin zemini ise 20 metre derinlikte. Sodali su nedeniyle tahrip olmadan günümüze kadar gelmeyi başaran eserin duvarlarında yer alan aslan figürü dikkat çekici. Kalenin etrafında yer alan amforalar ve kaideler görülmesi gereken önemli eserler arasında yer alıyor.

Dev mikrobiyalit/Altınsaç

Mikrobiyalit, gölün altında bulunan çatlaklar sayesinde oluşuyor. Göldeki çatlaklardan çıkan kalsiyum açısından zengin sular ile oluşan mikrobiyalitler, siyano bakteriler ile birleşerek bu muhteşem görüntüleri ortaya çıkarıyor. Geçtiğimiz yıl dünyanın en büyük mikrobiyalitini 23,3 metre ile Altınsaç'ta keşfettik ve görüntüledik. Yaklaşık 70 bin yaşında olduğu tahmin edilen bu muhteşem yapı, derinlerde heybeti ile büyüleyen ulu bir dağı

andırıyor. Mikrobiyalitlerin üst kısımlarında yer alan beyazlıklar tatlı su çıkışlarını ve yeni oluşan mikrobiyalitleri işaret ediyor.

Selçuklu Mezar Taşları/Gevaş

Gevaş ilçesinde yer alan Selçuklu mezar taşları, 70 yıl önce yerinden sökülerek iskele yapımında kullanılmış ve zamanla sular altında kalmış. Yüzeyle 3-4 metre derinlikte bulunan taşları, ilk kez 1995 yılında görüntülemiştim. Yüzeyle yakın bu yapıları şnorkel ile de görme imkânınız var.

Nemrut Krater Gölü/Tatvan

Nemrut Krater Gölü, Bitlis Tatvan ilçesi sınırlarında sönmüş bir volkan. Patlama sonucu çöküntüyle oluşan gölün en derin noktası 155 metre, en yüksek noktası ise 2 bin 935 metre. Seyrine doyum olmaz bir güzellikte. Büyüklük itibarıyla ülkemizde birinci, Avrupa'da dördüncü ve dünyada 16. sırada yer alıyor. Tarihte "Büyük İskender'in Cenneti" olarak da bilinen gölün hemen yanında 11 metre derinlikte Ilıgöl bulunuyor. Uçaktan baktığınızda kıraç topraklarda bir nazar boncuğunu andırıyor.

Selçuklu Mezar Taşları

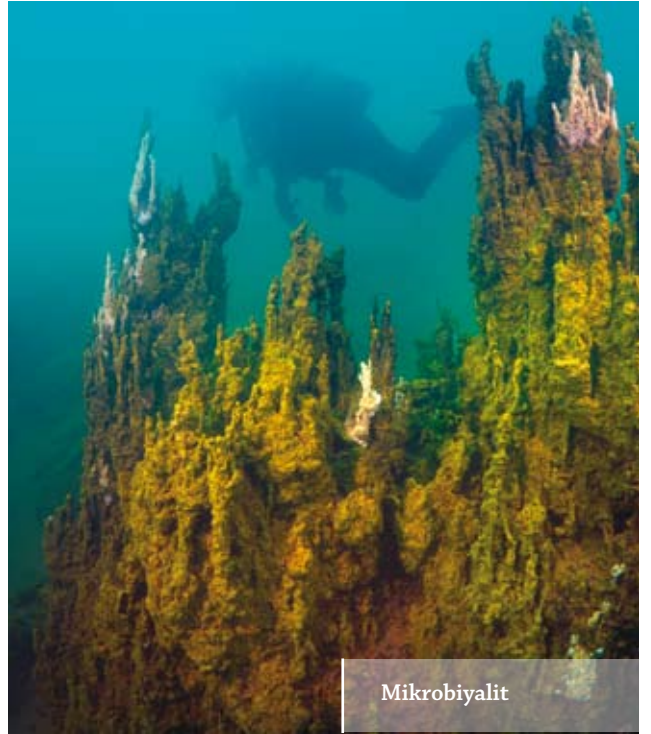
İnci Kefali

Van Gölü'nün endemik türü inci kefali, besin olarak iç sularda tüketilen en büyük balık grubunu oluşturuyor. Gölün binde 19 olan tuzluluğu nedeniyle üreyemeyen inci kefali, her yıl nisan ayında üremek için sürüler halinde tatlı su yataklarına göç ediyor. Mansap adı verilen bölgede 15 gün süreyle iyon dengesini sağlamanın devamında, üremek için nehirlerin içlerine giden inci kefali, diğer kitlesel göç yapan somonlar gibi ölmüyor. Üreyen balıklar yavruları ile birlikte yine iyon dengesini sağlayarak göle geri dönüyorlar.

Van Gölü'nde dalış

Yıllar süren Van Gölü keşif dalışlarımızda; Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) başta olmak üzere, Jandarma, Sahil Güvenlik ve Deniz Polisinin destekleriyle çalıştık. 2019 yılında bölgenin Federasyondan yetkili tek dalış okulu hizmete başladı. Van Gölü'ne dalışa gitmek isteyenler mutlaka 4-5 günlük bir program yapmalıdırlar.

Van Gölü'nün sırlarını keşfetmeye devam... ■

Mikrobiyalit

KAYNAKLAR :

(1) info@tahsinceylan.com

BİR MİSAFİRİMİZİN GÖZÜNDEN

[Hazırlayan] **Pa Modou MBOOB** | Gambiya Dost ve Müttefik Ülke Personeli (DMÜP) Tğm.

Gambiya, Batı Afrika'da Atlas Okyanusu'na kıyısı olan en küçük ülkelerden biridir. İsmi, ülke boyunca uzanan Gambiya Nehri'nden almıştır. Üç tarafı Senegal ile çevrelenmiş olan ülkenin genişliği 25-50 km, uzunluğu ise yaklaşık 325 km'dir. Gambiya, Batı Afrika'da tartışmasız en sıcak iklime sahip bir bölgede yer almaktadır. Hava belirgin olarak kuru ve yağışlı, mevsimler tropikal iklime yakındır. Sıcaklık ortalaması 29°C-34°C arasındadır. Halk, kıyafet olarak iklime uygun şekilde yöresel kıyafetler giymektedir. Gambiya'da 9 etnik grup bulunmaktadır. Her etnik grubun kendine ait dili ve kendine has gelenekleri vardır. Resmi dili İngilizce olup en yaygın konuşulan diller Wolof, Mandinka, ve Fula'dır. Halkın %90'ı Müslüman, %10'u Hristiyandır. Dinler ve etnik gruplar arasında hoşgörü üst düzeydedir.

MÖ 500 yıllarında Gambiya'da taş daireler inşa eden sofistike bir kültür vardı. O dönemde Araplar

ile Sahra'da başlayan ticaret, ilerleyen yıllarda daha da gelişti. Ticaretin bir sonucu olarak Batı Afrika'da güçlü devletler kuruldu. XIII. yüzyılda kurulan Mali İmparatorluğu, XV. yüzyılda yıkıldı ve Mandinka halkı Gambiya Nehri'ne göç etti, Fulbe halkı da çiftçilik yapmak ve hayvanlarını beslemek için nehrin kenarlarına göç etmek zorunda kaldı. Birçok etnik grup ekonomik nedenlerden dolayı Batı Afrika'nın bu yakasına göç etti. Nihayet 1960'ların başında Afrika'nın belli bölümleri sömürgecilikten kurtulup bağımsız olmaya başladı. Gambiya 1965'te Sayın Dawda Kairaba (barışçı) Jawara'nın başkanlığında bağımsız bir ülke oldu ve bağımsızlığın ilanından 5 yıl sonra devletin resmi yönetim şekli cumhuriyet olarak ilan edildi. Gambiya, cumhuriyetin ilanından sonra diğer ülkelere göre barışçı ve demokratik bir yönetim şekli sergiledi. Gambiya'da 18 Şubat Bağımsızlık Günü olup her yıl kutlanmaktadır. Ülkemizde, Bağımsızlık

Günü'nde Cumhurbaşkanımızın daveti ve diğer devlet büyüklerinin katılımıyla törenler ve spor müsabakaları düzenlenmektedir.

Gambiya'nın ekonomisi ziraata ve turizme dayanmaktadır. Ülkenin para birimi Dalasidir. 1 Türk lirası 6.54 Dalasiye eşittir (Ekim 2020). Pirinç en çok yetiştirilen ve tüketilen ziraat ürünüdür. Bunun yanında nehir ve okyanuslarda kurulan balık çiftliklerinde yetiştirilen ürünler de tüketilmektedir. Tropik meyvelerden üretilen meyve suları oldukça popülerdir. Ülke çapında kendine has eşsiz bir sese sahip olan çeşitli yöresel müzik aletleri kullanılmaktadır. En yaygın kullanılan müzik aleti, dünya çapında da ünlü olan "kora" dır. Bunun yanında "balafon" (bir tür kabartmalı ksilofon) , "djembe" (bir tür davul) gibi yerel müzik aletleri de kullanılmaktadır. Gambiya'da farklı etnik gruplara ait farklı müzik sesleri ve geleneksel danslar mevcuttur. Türkiye ile pirinç ve ekmek tüketimi alışkanlıklarımız benzerdir, ancak unlu mamuller daha az tüketilmektedir. Gambiyalılar Türk kültüründe olduğu gibi paylaşma duygusu yüksek bir millettir. Sofra hazır olduğunda yoldan geçen kimseler çağrılır, komşunun kapısı çalınıp yemeğe davet edilir. Müzik kültürümüz ise tamamen farklı olmakla birlikte Türkiye'de olduğu gibi her yörenin kendine has halk oyunu ya da dansı vardır.

Ülke de balıkçılıkla uğraşan belli etnik gruplar ve kasabalar vardır. Genel olarak küçük çapta balıkçılık yapılmaktadır. Balıkçılıkla uğraşan aileler, geçimlerini balık pazarlarında sattıkları deniz ürünleri ile sağlamaktadırlar. Gambiya'da, Denizcilik Bakanlığı yoktur; fakat farklı bakanlıklarda deniz ile ilgili müdürlükler mevcuttur. Örneğin Deniz Ulaştırma Müdürlüğü, Ulaştırma Bakanlığına; Deniz Turizm Müdürlüğü, Turizm ve Kültür Bakanlığına; Deniz Çevre Kirliliği Müdürlüğü ise Çevre Bakanlığına bağlıdır. Ayrıca, Balıkçılık Bakanlığı da vardır.

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, kara sularımız ile münhasır ekonomik bölgelerimizi koruyacak ve Sahil Güvenlik görevi icra edecek şekilde görev yapmaktadır. Yüzer unsurlarımız karakol botlardan oluşmaktadır. Ayrı bir Sahil Güvenlik birimimiz olmamakla birlikte, Deniz Kuvvetleri personeli ve unsurları bu görevi icra etmektedir. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı diğer silahlı kuvvetler gibi Savunma Bakanlığına bağlıdır. Personel

olarak, subay kaynağımız üniversite mezunlarıdır. Gambiya'da 1 yıl eğitim görenler, branşına göre yurt dışında çeşitli kurslara gönderilmektedir. Liseden mezunlardan ise benim gibi subay adayı seçilip farklı harp okullarına gönderilir. Subay personel, ihtiyaca göre astsubaylardan da temin edilebilmektedir. Astsubaylar tamamen Gambiya'da yetiştirilmektedir.

Gambiya ordusu çeşitli Afrika birlikleri ve Birleşmiş Milletler barışı destekleme görevlerinde yer almaktadır. Batı Afrika'da, ECOMOG (Batı Afrika Devletleri Ekonomi Topluluğu İzleme Grubu) üyesiyiz. Bu grup, ECOWAS (Batı Afrika Devletleri Ekonomi Topluluğu) örgütünün askerî branşıdır. Türkiye ile askerî eğitim iş birliği 1991'den bu yana devam etmektedir. Askerî Eğitim Protokolü'ne göre Gambiya'da Jandarma Eğitim Timi kurulmuştur.

Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu 6 personel ile Gambiya'daki Askerî Eğitim Merkezinde, yaklaşık 10 yıl boyunca 1.700 Gambiyalı askere, eğitimler verilmiştir. Bunun yanında Türkiye'ye eğitim için gelen yaklaşık 300 personel; Jandarma Genel Komutanlığı, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ve Kara Kuvvetleri Komutanlığında farklı branşlarda eğitim görmüştür. Bu personellerden biri olarak Türkiye'de Deniz Harp Okulunda 5 yıl süre ile deniz subay eğitimi aldım. Hâlihazırda ise Sahil Güvenlik Okul Komutanlığında Temel Subay Eğitimi almaktayım. Sahil Güvenlik Okul Komutanlığında ➡

almış olduğum teorik ve uygulamalı eğitimlerin beni, ülkemdeki görevime en iyi şekilde hazırladığını düşünmekteyim. Türkiye’de kaldığım süre içerisinde almış olduğum eğitim ve edindiğim tecrübeler sayesinde ülkemdeki görev usullerini ve yöntemlerini daha ileri seviyeye taşıyabileceğime de inanıyorum. Sahil Güvenlik Okul Komutanlığında Sahil Güvenlik görevleri kapsamında yer alan arama kurtarma dersinde, Türkiye’nin arama kurtarma sistemini ve denizde can kurtarmanın farklı uluslararası yöntemlerini öğrendim. Bu yöntemlerin ülkemdeki kazazedeleri kurtarma yöntemlerine önemli katkıları olacağını öngörüyorum. Deniz kirliliği denetçisi dersinde öğrendiğim numune alma eğitimi, denizcilik atıkları ile ilgili uygulamalar, mavi kart ve gemi atık takip sistemleri ile su ürünleri dersinde görmüş olduğumuz BAGİS (Balıkçı Gemileri İzleme Sistemi) ile HBS’nin (Hayvan Bilgi Sistemi) denizde kolluk görevlerine kolaylık sağladığını, ülkem için de denizlerin korunması ve balıkçılık faaliyetlerinin takibi için benzer sistemler kullanılabileceğini değerlendiriyorum. Sahil Güvenlik Okul Komutanlığında görmüş

olduğum uygulama derslerinin beni farklı yönlerden geliştirdiğini düşünüyorum. Kontrol tim dersinde, gemi kontrolü esnasında güvenli ve emniyetli bir şekilde üçgenleme yöntemi kullanılarak tim olarak gemi kompartımanlarına nasıl emniyetli girilmesi gerektiğini öğrendim. Kolluk olarak kendimizi korumak için yakın dövüş ve kelepçeleme uygulamalarını defalarca tekrar ettik. Denizdeyken yapılabilecek en zor görevlerden biri, yabancı bir ticari gemiye çıkmaktır. Kontrol tim dersinde 13 metre yükseklikte şeytan çarmıhı ile duvara çıktık. Benim için çok farklı ve gerçekçi bir eğitim oldu. Bu tarz uygulamaya yönelik eğitimlerin beni çok iyi bir şekilde göreve hazırladığına ve burada öğrendiklerim sayesinde ülkemdeki Sahil Güvenlik sistemine önemli katkılarda bulunacağıma inanıyorum.

KAYNAK :

- (1) www.britanica.com
- (2) www.nationsonline.org
- (3) www.gambia.co.uk

ULUSLARARASI ÇEVRE POLİTİKALARI

[Hazırlayan]

Pelin BOZ

| Çev. Yük. Müh.

XX. yüzyılın getirdiği hızlı sanayileşmenin doğal sonucu olarak çevre sorunlarının artmasıyla birlikte özellikle 70’li yıllardan itibaren uluslararası kurum/kuruluşlar ulusal sınır tanımayan çevre sorunları karşısında harekete geçme zorunluluğu duymuştur. Başta Birleşmiş Milletler olmak üzere uluslararası örgütler, çevresel değerlere yönelik sorunların ortadan kaldırılabilmesi amacıyla, çeşitli toplantılar düzenleyerek olumsuzlukların giderilebilmesi için ortak çıkış noktaları bulmaya ve çevre sorunlarını küresel ölçekte ele alarak uluslararası çevre hukukunu oluşturmaya başlamıştır.

Çevre sorunlarının tüm insanlık açısından giderek artan önemi, uluslararası örgütlerin de çevreye olan ilgilerinin yoğunlaşmasına ve çözüm arayışlarının çoğalmasına yol açmıştır.

5 - 16 Haziran 1972 tarihlerinde Birleşmiş Milletler tarafından 113 ülkenin katılımı ile Stockholm’de

gerçekleştirilen “Birleşmiş Milletler İnsan Çevresi Konferansı” (Stockholm Konferansı) insanlığın geleceğini tehdit edici boyutlara varan çevresel sorunlara çözüm aramak amacıyla uluslararası düzeyde atılan ilk adım olmuştur.

Dünya toplumlarının o günün koşulları içinde Doğu-Batı ya da gelişmiş-gelişmemiş gibi ideolojik ve iktisadi kriterlere göre ayrımı ve buna bağlı olarak sergilenen farklı yaklaşımlara rağmen sosyo-ekonomik yapıları ve gelişme düzeyleri farklı olan birçok ülke “çevre” konusunda ilk defa bir araya gelmiş, “çevre hakkı” ilk kez ortak sorumluluk kavramı çerçevesinde uluslararası düzeyde ele alınmıştır.

Stockholm Konferansı’nın uluslararası çevre politikalarına iki önemli katkısı olmuştur.

Birincisi, zengin ve yoksul ayrımı yapılmaksızın, katılımcı tüm ülkeler tarafından, küresel çevre ➡

sorunlarına dikkat çekilmiş, tehdidin tüm insanlığa yönelik olduğu kabul edilmiş ve sorumluluğun ortak paylaşılması kabul edilmiştir. İkincisi de, Stockholm Sonuç Bildirgesi'nde her insanın sağlıklı bir çevrede yaşama ve çevreyi korumaya ilişkin kararlara katılma hakkı olduğu vurgulanmıştır. Konferans sonunda, "Birleşmiş Milletler İnsan Çevresi Bildirisi" kabul edilmiş, uluslararası çevre hukukunun ortaya çıkması için gerekli olan süreç başlamıştır. Birleşmiş Milletler Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonunca hazırlanan "Ortak Geleceğimiz" isimli raporda özetle, çevre sorunları konusunda yaşananların küresel düzeydeki gelişmelerin bir sonucu olduğundan söz edilmekte, çevresel sorunların değişik ekonomik sistemleri göz önüne alınarak uluslararası iş birliği ile çözümlenebileceği vurgulanmaktadır. Ayrıca raporda, geleceğe yönelik çevre eylem planları üzerinde de durulmaktadır. Bu yaklaşım birçok küresel çevre sorununda oluşturulmaya çalışılan uluslararası iş birliğinin temeli olarak görülebilir.

1987 yılında Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu tarafından hazırlanan "Brundtland Raporu'nda ilk kez "Sürdürülebilir Kalkınma" ifadesi kullanılmış ve bu kavram "Bugünün gereksinimlerini, gelecek kuşakların gereksinimlerini karşılama yeteneğinden ödün vermeden karşılayan kalkınma" olarak tanımlanmıştır.

3-14 Haziran 1992 tarihlerinde Rio de Janeiro'da yapılan "Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı" (Rio Konferansı), ulusların çevreye duyarlı yönetim sağlamalarına yönelik bir dizi ilkenin benimsenmesi açısından önemli bir adım olmuştur. Çevrenin diğer tüm sektörler ve ekonomik politikalarla olan ilişkisini gözler önüne seren konferans, özellikle sürdürülebilir kalkınma kavramının önemini ortaya koymuştur.

Ülkelerin ekonomik ve çevresel faaliyetlerini bir arada yürütebileceği, çevreye duyarlı bir yönetim organizasyonunun ilkelerinin benimsenmesi açısından önemli bir adım olan konferans sonucunda, uluslararası düzeyde beş temel belge ortaya çıkmıştır. Bu belgeler; Gündem 21 Belgesi, Rio Bildirgesi, Orman Varlığının Korunmasına İlişkin Bildiri, İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi ve Biyolojik Çeşitliliğin Korunması Sözleşmesi'dir.

Gündem 21 Belgesi; adından da anlaşılacağı üzere XXI. yüzyıl için hazırlanan, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeleri kapsayan bir eylem programı olup temel olarak doğal kaynakların sürdürülebilir ve gelecek kuşakların haklarını ihlal etmeden kullanımını sağlamak, çevreye daha fazla zarar verilmesini önlemek amacıyla çevrenin her alanında tüm devletlere görev ve sorumluluk veren bir belgedir.

Rio Bildirgesi; çevre ve gelişme ile ilgili konularda devletlerin birbirleriyle ve kendi yurttaşlarıyla ilişkilerini düzenlemektedir. Küresel çevre bilincinin ve sorumluluğunun önemli kilometre taşlarından birisi kabul edilen Bildirge'ye göre, gelişme hakkı, yoksullukla savaşımlı, sanayileşmiş ülkelerin küresel çevre sorunlarındaki ortak sorumluluğu nedeniyle gelişme yardımı yapmaları gereğini içermektedir. Tüm politika alanlarının çevre koruma politikalarıyla bütünleştirilerek, kamuoyunun çevre koruma politikalarına katılım ve çevresel etki değerlendirmesinin mutlaka uygulanması da Bildirge'nin diğer ağırlık noktalarıdır.

Orman Varlığının Korunmasına İlişkin Bildiri özellikle tropikal ormanların korunması için uluslararası bir sözleşmenin kabul edilmesi yolunu açan önemli bir belgedir. Genel anlamda ormanların tüm insanlığa karşı korunması ve yeniden üretilmesi gerektiği prensibi üzerine odaklanmaktadır.

İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin amacı; atmosferdeki sera gazı birikimlerini, iklim sistemi üzerindeki tehlikeli insan kaynaklı etkiyi önleyecek bir düzeyde durdurmayı başarmaktır.

Diğer önemli bir belge olan, Biyolojik Çeşitliliğin Korunması Sözleşmesi ile biyolojik çeşitliliğin korunması, biyolojik çeşitlilik bileşenlerinin sürdürülebilir kullanımı ve genetik kaynakların güvence altına alınması amaçlanmıştır.

Rio Konferansı'nın XX. yıl dönümüne denk gelen 2012 yılında, tüm dünya liderlerinin katılımıyla Rio+20 Zirvesi (Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı) düzenlenmiştir. Zirvede 20 yıl önce belirlenen "sürdürülebilir kalkınma" hedefinin günümüz ihtiyaçlarına (iklim değişikliğiyle mücadele, ekonomik krizleri aşma, düşük karbon emisyonlu kalkınma vb.) göre yeniden şekillenen hali "yeşil büyüme" hedefi için uluslararası arenada ortak bir tanıma ulaşma hedeflenmiştir. Konferans sonucunda üye ülkelerce "İstedığımız Gelecek" isimli sonuç belgesi imzalanarak tüm dünya ile paylaşılmıştır.

Uluslararası çevre politikalarında, uluslar/ülkeler arasındaki çevre koruma çabaları ve iş birliği arayışları, uluslararası çevre politika belgelerinin oluşmasını da sağlamıştır. Uluslararası konferans belgeleri olarak adlandırılan belgeler, anlaşma ve sözleşmeler, bir süre sonra uluslararası hukukun bir parçası haline gelmiştir. Çevre sorunlarının küresel

olması ve karşılıklı bağımlılık özelliği taşıması; çevre koruma alanında uluslararası iş birliği ve ilişkileri daha önemli kılmaktadır.

Türkiye, çevre sorunlarının çözümü için ikili, bölgesel ve uluslararası düzeyde sürdürülmekte olan iş birliği çabalarında etkin rol oynamaktadır. Bu çerçevede Türkiye, sosyo-ekonomik koşulları ve kalkınma önceliklerini göz önünde bulundurarak küresel ve bölgesel düzeyde çevre sözleşmelerine taraf olmuş ve ülke politikalarına uyumlaştırmak suretiyle ulusal mevzuatına yansıtmıştır. 1978 yılında Çevre Müsteşarlığının kuruluşu, 1982 Anayasası'nda çevre ile ilgili düzenleme yapılması, 1983 yılında Çevre Kanunu'nun çıkarılması ve buna ilişkin düzenlemeler yapılması, sözleşmeleri imzalayan bir ülke olarak Türkiye'nin de üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmeye çalıştığının bir göstergesidir.

ANCAK...

Özellikle Avrupa Birliği'ne uyum süreci ve toplumun çevre sorunları karşısındaki artan hassasiyetinin yarattığı baskıyla birlikte, ülkemizde son dönemlerde çevre mevzuatı ve çevresel alt yapı anlamında önemli gelişmelerin kaydedilmesi sevindirici gelişmeler olarak göze çarpmaktadır. Ancak ne yazık ki bu gelişmeler sorunların oluşma hızının gerisinde kalmıştır.

Biyolojik çeşitlilik kaybı, iklim değişikliği, kıyı bölgelerinde hızla artan kentleşmenin doğal kaynaklar üzerinde yaptığı tahribat, denizlerdeki gemi kaynaklı ve karasal kaynaklı kirlenmeler, katı atıklar gibi sorunlar, 1970'lerden günümüze gelinen süreçte yapılan düzenlemelere rağmen hâlâ ciddiyetini korumaktadır. Tüm bu sorunların artarak devam etmesi, uluslararası anlaşmaların ve ulusal düzenlemelerin eşgüdüm içerisinde vakit geçirmeksizin uygulamaya konması, toplumda ise konuyla ilgili farkındalık ve duyarlılığı artırıcı yönde yapılan çalışmalara ağırlık verilmesi önem arz etmektedir. ■

KAYNAK :

- (1) T.C. Dışişleri Bakanlığı, www.mfa.gov.tr, Dış Politika/Türkiye'nin Çevre Politikası.
- (2) Boz, P. ve Yıldırım, F. (2015), Türkiye'nin Deniz ve Kıyı Koruma Politikalarının Değerlendirilmesi, *Anadolu Doğa Bilimleri Dergisi*, 6 (özel sayı 2).s.238-244.
- (3) Orman ve Su İşleri Bakanlığı,(2007), Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Strateji ve Eylem Planı, Ankara, 97.
- (4) Biyolojik Çeşitlilik-Doğa Koruma ve Sürdürülebilir Kalkınma Vizyon 2023: Çevre ve Sürdürülebilir Kalkınma Paneli, TÜBİTAK, Ankara,

Amasra'daki Türk Uçağı

AMASRA'DA MİLLÎ MÜCADELE DÖNEMİNDE SAHİL TARASSUT (GÖZETLEME) MERKEZ MÜFREZESİ

22

Sahil Güvenlik Dergisi • Ekim 2020

[Hazırlayan] **Gökhan EKİNCİ** | SG Gv. Asb. Bçvş.

Sahil Güvenlik faaliyetlerine yönelik her basın haberi biz Sahil Güvenlik personelinin ilgi alanındadır. Yerel basın haberlerini takip ederken ilğimizi çeken Amasra'da Millî Mücadele Dönemi'ne ilişkin bir köşe yazısını Sahil Güvenlik Dergisi okuyucularıyla paylaşmak istedik. Öncesinde Karadeniz'de Millî Mücadele Dönemi'ne ait deniz faaliyetlerinden biraz bahsederek;

Kurtuluş Savaşı sırasında Türk deniz harekâtı, iyi örgütlenmiş kara gözetleme istasyonlarına dayandırılmıştı. Karadeniz'e çıkan düşman gemileri çok iyi izleniyor, hareketleri değerlendiriliyor, liman reisliklerine gerekli bilgiler sağlanarak taşımacılık yapan gemilerin güvenliği sağlanıyordu. Türklerin ellerinde bulundurdıkları deniz gücüyle yapabilecekleri başka bir şey de yoktu.

Karadeniz kıyılarında ve limanlarında Anadolu Hareketi'nin kontrolü sağlanması, 1919 yılı sonlarında başlamıştı. 1920 yılıyla birlikte bölgedeki

kontrol Ankara'nın eline geçmişti. Limanların güvenliği ve taşımacılık yönünden gerekli görülen gözetleme istasyonları ve karakolların oluşturulması ileriki zamanlarda daha güçlü ve organize bir programa geçiriliyor, düşmanın Karadeniz'deki seyri genel olarak bunlar tarafından tespit ediliyordu.

Gözetleme istasyonlarının düzenli ve yoğun olarak kuruluşu 1921 yılı ortalarında gerçekleşebilmişti. 1921 yılı ve daha sonraki zamanlarda kurulan gözetleme istasyonları şunlardı: Hopa (Absalah), Pazar (Kemberburnu), Giresun (Kale mevki), Samsun (Papaz burnu, Fener kulesi), Sinop (İnceburun), Kerempe, Zonguldak, Ereğli (Bababurun), Amasra.

Bu istasyonlar, daha Boğaz çıkışından başlayarak Karadeniz'in en doğusuna kadar yayılmıştı. Görevleri; düşman gemilerinin harekâtını izlemek ve belirlemek, bu bilgileri gemilerimize, liman reislikleri aracılığıyla Bahriye Dairesi ve Nakliyat-ı

Bahriye Kumandanlıklarına bildirmekti. Türk taşımacılığının düşman abluka ve kontrolünden kurtulması, bu istasyonların toplayacağı düzenli ve doğru bilgilere bağlıydı. Gemilerin seyirlerini de istasyonlar ilgililere bildiriyorlar, böylelikle komutanlıklar, emrindeki gemilerin harekâtından devamlı haber alıp, programlı çalışabiliyorlardı.

1920 yılında karakol ve gözetleme istasyonları yaygın ve tam olarak kurumlaşmış bir yapıya sahip değildi. Ancak bölgedeki idareciler ve görevlilerin kendi çabaları ile günlük programlar çerçevesinde, eskiden var olan kurumlardan da yararlanarak yörelerinde teşkilatlandıkları görülmüyordu. 1920 Temmuz'unda Amasra'da oluşturulan Amasra Sahil Tarassut Müfrezesi bu gelişmelerin örneklerinden biriydi. Bu müfreze Üçüncü Bartın Bölüğü-Bartın Havalı Taburu-Bolu Mürettep Fırka Kumandanlığı kanalı ile Kastamonu ve Bolu Havalı Kumandanlığına bağlıydı.

Amasra'da Bahriye Birliğine ek olarak Küçük Liman'da, İstanbul'daki Muavenet-i Bahriye Grubu tarafından depolardan kaçırılan Gotha tipi deniz uçağı ile Kasım 1921'de, bir de Bahr-i Tayyare İstasyonu kurulduğı; kumandanlığına Sami Bey'in atandığı, daha sonra Tayyareci Reşit, Yüzbaşı Selahaddin, Yüzbaşı Cemal ve diğer subayların da Amasra'ya gönderildiği görülmektedir. İstasyonun görevi; Karadeniz'in Boğaz açıklarında birleşen yol kavşağını kontrol edip, Karadeniz'de düşman savaş gemilerinin hareketlerini gözlemek ve gerekirse bunlara saldırmaktı. Deniz harekâtına karışmazdı. Görev alanı, Samsun'dan Boğaz'a kadardı. İstasyonun en önemli faaliyeti Temmuz 1922'de Şile önlerindeki Yunan muhribi Panthir'i attığı bombalarla baş tarafından vurmaktır.

Batı Karadeniz'in incisi Amasra, Boğaz'a yakınlığı ve hassas deniz yollarının kavşağına hâkim olması sebebiyle, bir harekât ve dayanak üssü olarak kullanılmaya ve buna uygun duruma getirilmeye çalışıldı. Kıyısı da savunmaya ve düşmandan saklanmaya uygundu. Deniz ve hava istasyonlarından başka, 1922 yılı başlarında değişik çapta toplar, İstanbul ve Rusya'dan Amasra'ya getirilerek savunması güçlendirilmiştir.

Makalemizi gazeteci-yazar Erkan AŞÇIOĞLU'nun bahse konu köşe yazısı ile sonlandırılırım.

Samancioğlu Kemal Bey

SAMANCIOĞLU KEMÂL BEY

MERKEZ MÜFREZESİ KOMUTANI OLDU

Fransızların işgali altında bulunan Zonguldak'ın durumu, Bartın'ın yeni Kaymakamı Hüsnü Bey ile Bartın ve Havalisi Kuvayimillîye Komutanı Yüzbaşı Cevdet Rıfat Bey'i endişeye sevk ediyordu. Fransızların daha geniş bir alana yayılmalarını önlemek maksadı ile Çaycuma'da yeni teşkilat kuruldu.

Denizden gelecek olan muhtemel işgale karşı da Amasra'da Sahil Tarassut Merkez Müfrezesi kurulması kararlaştırıldı.

Amasra Sahil Tarassut Merkez Müfrezesinin teşkilatlandırılması için Samancioğlu Kemal Bey acele olarak 25 Temmuz 1920 Perşembe günü Amasra'ya gönderildi. Tek başına Amasra'ya giden Kemal Bey, Bartın'a şu telgrafı gönderdi:

Gönüllü kaydolmak isteyenlerin çok olduğu anlaşılıyorsa da silah ve para buluncaya kadar bu görevin kabulünden sarfınazar ediyorum. Oradan erzak ve erat yollanması.

Kemal Bey, Müfreze Komutanı

Amasra Sahil Tarassut Merkez Müfrezesi Komutanı olan Samancioğlu Kemal Bey Merkezin isteği üzerine halktan para toplama cihetine gitti. Amasra'da 250 kişiden ancak 400 lira toplanabildi. Ne var ki, lüzumlu para henüz temin edilememişti. ➡

Bu sırada Bolu Fırka Komutanı Nazım Bey'in emri ile sivil halkın silah taşınması yasaklanınca, müfrezelerin silah mevcudu birden bire arttı. Ayrıca, mahalli birliklerin disiplin altına alınmasını sağlamak maksadı ile müfrezeler sınıflandırıldı.

Buna göre:

Kastamonu ve Havalisi Komutanlığı Kolordu Komutanı Muhittin Paşa,

Bolu Mürettep Fırka Komutanlığı Tümen Komutanı Nazım Bey,

Bartın ve Havalisi Kuvayımillie Müfrezesi Tabur Komutanı Yüzbaşı Cevat Rıfat Bey,

Bartın 3.Bölük Komutanı Yedek Teğmen Samancıoğlu Galip Bey,

Amasra Sahil 3. Takım Komutanı Samancıoğlu Kemal Bey.

Samancıoğlu Kemal Bey

Amasra Sahil Tarassut Merkez Komutanlığının sınırı, Bartın Boğazı'ndan Kuruçayı'ya kadar olan sahil olarak belirlendi. Küçük Liman'daki mektep, karargâh binası oldu. Takım Komutanının yetkileri de her türlü kontrolü kapsayacak şekilde genişletildi.

Torlak Mustafa Yakalandı

Batı Karadeniz sahillerinde korsanlık yapan kişilerin türemesi üzerine, bunların takibini yapmak için Amasra Sahil Tarassut Merkez Müfreze Komutanlığına atanan Samancıoğlu Kemal Bey görevlendirildi.

Batı Karadeniz'de korsanlık yapan Torlak Mustafa'nın yakalanması görevi de Amasra Müfrezesine verildi. Müfrezede Başçavuş Hasan, takasını Değirmenağzı'na bağlayıp, küçük bir sandalla Amasra'ya yaklaşan kişinin korsan Torlak Mustafa olduğunu tespit etti. Bu durum derhal Kemal Bey'e bildirildi. Büyük Liman'a koşan Kemal Bey ve askerler Torlak Mustafa'nın uzaklaşmakta olduğunu gördüler. "Dur" emrine uymayan korsana ateş açılmak suretiyle teslim olması sağlandı.

Yakalanan kişi Torlak Mustafa'nın, kendisi olmadığını, benzeri olduğunu iddia etti. Ancak birlikte bulunanlar tarafından tanınarak Bolu'ya gönderildi. Takasında bulunan silahlara da el konuldu.

Böylece Batı Karadeniz sahillerinde huzur bırakmayan Torlak Mustafa ele geçirilerek rahat bir nefes alındı. Amasra Müfrezesi önemli bir hizmet gerçekleştirdi.

Samancıoğlu Kemal Bey ise çalışmalarına devam etti.

25 Ağustos 1920'de Amasra Büyük Liman'a bir Fransız gemisi geldi. Gemiden inen Fransız subayı, Kemal Bey ile konuşarak, adını duydukları Amasra'yı eşleri ve çocukları ile gezmek istediklerini söyledi. Kemal Bey bir anlık tereddütten sonra Fransız subayına belli bir süre için Amasra'yı gezebileceklerini söyledi. Ters bir hareket görüldüğü takdirde gemiyi batırabileceklerini, içindekileri de esir alacaklarını ilave etti. Fransızlar, Amasra'yı gezip kendilerine verilen izin süresi sonunda gemilerine dönerek Amasra'dan ayrıldılar.

Fransızların bu gelişi Kemal Beyi ve diğer komutanları endişeye sevk etti. Acaba bu geliş bir keşif miydi? Fransızlar Amasra ve Bartın'a baskın mı yapacaklardı? Bir gece içinde Kuşkayası'nda siperler kazıldı ve gerekli tedbirler alındı. Ancak olumsuz bir hareket görülmeydi.

Amasra'daki bu gelişmeler sürerken Sahil Tarassut (Gözlem) Merkezi kadrolaşma çalışmalarına başladı.

Amasra Takviye Edildi

Amasra Sahil Merkez Müfrezesi Batı Karadeniz'de türeyen ve sahillerde yağmalara neden olan korsanlara karşı mücadele verdi.

Müfreze Komutanı Samancıoğlu Kemal Bey, Kuruçayı'den 18, Amasra'dan ise 55 kişi sağlamak suretiyle 73 kişilik Amasra Sahil 3. Takımını kurdu. Bu Takım deniz korsanlarına karşı mücadeleye devam etti.

Bu arada İstanbul'dan Anadolu'ya geçişler hızla sürüyordu. Karadeniz'den Anadolu'ya giriş kapısı sayılan İzmit, Akçakoca, Ereğli, Zonguldak, Bartın, Amasra, İnebolu, Sinop ve Samsun sahil şeridi bir anda önem kazandı.

Samancıoğlu Kemal Bey daha sonra çalışmalarını Bartın'a yönlendirdi. İlk defa 1929 yılında seçildiği Belediye Başkanlığı görevini değişik tarihlerde 1973 yılına kadar devam ettirdi. Bartın'a bugün dahi anılan değerli eserler kazandırdıktan sonra 1985 yılında vefat etti. Rahmetle anıyorum. ■

Erkan AŞÇIOĞLU

KAYNAK :

(1) Yrd. Doç. Dr. Rahmi Doğanay, Milli Mücadele'nin Deniz Cephesi, <https://www.tarihtarih.com/?Syf=26&Syz=353969&/Milli-M%C3%BCcadelenin-Deniz-Cephesi-/Yrd.-Do%C3%A7.-Dr.-Rahmi-Do%C4%9Fanay->

(2) Erkan AŞÇIOĞLU (2019), Tarih Sayfaları, Bartın Cumhuriyetçi Memleket Gazetesi

SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞININ GELECEK PLATFORMLARI, KONTROL BOTLAR

[Hazırlayan] **Teknik Başkanlığı**

Sahil Güvenlik Komutanlığının ihtiyaç duyduğu kontrol botu tedarikine yönelik proje, 11 Ekim 2018 tarihli Savunma Sanayii İcra Komitesi (SSİK) kararı gereğince 18 Şubat 2019 tarihinde ARES Tersanesi ile imzalanan sözleşmeye istinaden, 15 Kasım 2019 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir. Proje kapsamında Komutanlığımız için 105 adet kontrol botu inşa edilecek olup; tedarik edilecek botların tamamının bütçesi Savunma Sanayii Destekleme Fonu'ndan (SSDF) karşılanmaktadır.

Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından ilave olarak talep edilen 17 adet botla birlikte toplam bot sayısı 122'ye ulaşmıştır. Proje, Türkiye ve dünya gemi inşa literatüründe bu özelliklerdeki en büyük seri üretim bot projesi olarak tarihe geçecektir.

2021 yılının ikinci yarısından itibaren seri olarak envantere girmesi planlanan 105 adet kontrol botun, sahile yakın deniz alanları başta olmak üzere kara sularımızda 7/24 esasına göre; düzensiz göçle

Tam Boy	12,04 metre
Genişlik	3,74 metre
Draft	0,80 metre
Azami Sürat	35+ knots
Personel	3 kişi (+1 ilave koltuk)
Deplasman (Tam Yük)	12,85 ton
Seyir Siası	160+ deniz mili
Kazazede Taşıma Kapasitesi	14 kişi
İnşa Yöntemi/ Malzemesi	Vakum İnfüzyon / Karbon Takviyeli Kompozit
Klaslama (Tüm botlar)	Türk Loydu Patrol Boat (Karakol Botu) – High Speed Crafts (Yüksek Hızlı Tekneler) Kuralları

mücadele, arama/kurtarma, stratejik tesislerin korunması, deniz emniyeti ve deniz güvenliği, kaçakçılıkla mücadele vb. görevleri düşük maliyetle gerçekleştirmesi hedeflenmektedir.

Botların Genel Özellikleri (Nihai Tasarım Fazı - Hâlihazırdaki Değerler):

Tasarım Süreci:

Kontrol botları Antalya'da konuşlu ARES Tersanesince tasarlanmış olup, İngiltere'de faaliyet göstermekte olan Queen Elizabeth sınıfı uçak gemileri başta olmak üzere birçok projenin tasarımını yapmış olan BMT (British Maritime Technology) firması tarafından, tasarım doğrulama faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Botların yapısal analiz ve hesaplamaları ise yine İngiltere'de bulunan ve ABD donanmasının stiletto sınıfı çok gövdeli kıyı muharebe gemisi, Royal National Lifeboat Institution (RNLI) tarafından kullanılmakta olan Shannon sınıfı arama kurtarma botları gibi önemli projelerin yapısal hesaplamalarını yapan dünyada karma yapısal analiz konusunda en önde gelen firmalardan biri olan GURIT firması tarafından yapılmaktadır.

Proje kapsamında yapılan model deneyleri ise direnç ve denizcilik olmak üzere iki aşama olarak İngiliz Kraliyet Donanmasına teknik/mühendislik destek vermekte olan Qinetiq firmasının İngiltere'deki tesislerinde, Sea Speed firması tarafından gerçekleştirilmiştir. Gemi inşa mühendisliği

alanında çok önemli bir role sahip olan ve model hesaplamalarında temel teşkil eden Froude sayısı yaklaşımını ortaya koyan FROUDE ailesi üyelerince 1872 yılında kurulan bahse konu tesis, birçok açıdan dünyanın en önde gelen hidrodinamik tesislerinden biri olarak geçmektedir. Kontrol botu direnç testleri 270 m x 12,2 m x 5,4 m boyutlarındaki, denizcilik testleri ise dünyanın en büyük hidrodinamik tesislerinden biri olan 122 m x 61m x 5,5 m boyutundaki havuzda icra edilmiştir.

Testlerde 1/7 ölçekli model kullanılmıştır.

Sözleşmede boyutları 10,80 m x 3,30 m olarak yer alan kontrol botu, Komutanlığımızla müşterek yürütülen tasarım çalışmaları neticesinde yaklaşık %10 oranında büyüyerek hâlihazırda 12,04 m x 3,74 m boyutlarına ulaşmış bulunmaktadır. Tasarım sürecinde, botlara temel olarak düz (basamaksız) güverte ve yüksek küpeşte özellikleri kazandırılarak botların emniyetli ve etkin kullanım imkânına sahip olması hedeflenmiştir.

Tasarımın öncesi ve onaylanmak üzere olan son hali fotoğraflarda görülmektedir.

Prototip Bot Süreci: Proje kapsamında ilk inşa edilecek bot öncelikle 3,5 m/s hızla beton bir bloğa yanal çarpma, 2 m yükseklikten su yüzeyine serbest düşme ve %10 azami sürat ile baştan karaya çıkma olmak üzere 3 aşamadan oluşan mukavemet testlerine tabi tutulacaktır. Literatürde sadece LSA (Life Saving Appliances/Can Kurtarma Donanımları) kod hükümlerine tabi kurtarma ekipmanlarına uygulanan testlere tabi tutulacak kontrol botlar, bu özelliği ile bir ilk olarak yerini alacaktır. Bahse konu mukavemet testleri nedeniyle yapılan detaylı analiz ve hesaplar neticesinde darbe etkisini azaltmak maksadıyla tekne/sabit usturmaça/küpeşte formları yeniden şekillendirilmiş, yapı malzemesi olarak standart elyaf yerine karbon takviyeli elyaf seçilmiş ve teknenin birçok bölümünde ilave katmanlarla dayanım arttırılmıştır.

Dayanıklılık testlerinin başarıyla tamamlanması sonrasında prototip bot ile azami 60 günlük dönemde (Komutanlığımız tarafından belirlenecek seyir planlamasına göre), Akdeniz-Ege- Marmara-Karadeniz’de;

- Operasyonel şartlar altında botun performansının görülmesi,
- Operasyonel şartlar altında tasarıma bağlı işlevselliğin ve ergonominin değerlendirilmesi,

maksatlarıyla Operasyonel Bot Kabul Testi icra edilecektir. Tüm prototip sürecinin başarıyla tamamlanması ve prototip botta tespit edilen hususların düzeltilmesi/iyileştirilmesi sonrasında seri üretim aşamasına geçilecektir.

Seri Üretim Süreci: 2021 yılı ikinci yarısı itibarıyla her 2 ayda 6 adet botun teslim alınması planlanmaktadır.

KONTROL BOTLARIN GENEL ÖZELLİKLERİ:

Denizcilik: Botlar, Dünya Meteoroloji Örgütü (World Meteorological Organization- WMO) kod 3.700’e göre 4 deniz durumunda ve rüzgâr kuvvetinin 6 bofora ulaştığı durumlarda operasyonel (arama kurtarma/kolluk/güvenlik gibi) görev icra edebilecektir.

Kurtarma Platformu: Hipotermi geçiren kazazedelerin denizden yatay konumda alınması hayati öneme sahip bir müdahale şeklidir. Sahil Güvenlik Komutanlığına ilk olarak 900 sınıfı arama kurtarma botları ile kazandırılan “hidrolik kurtarma platformu” sayesinde denizdeki kazazedelerin kolaylıkla yatay konumda denizden alınabilmesi özelliği, kontrol botlarda da uygulanacaktır.

Projeye Özel Ürünler: Kontrol botlarda sayısal olarak denizcilik sektöründe görülmemiş bir sipariş miktarı bulunması nedeniyle hazır ürünler kullanmak yerine bazı firmalar tarafından Komutanlığımızın ihtiyaçlarının tam ve ekonomik olarak karşılanabilmesi maksadıyla projeye özel ürünler tasarlanması imkânı gündeme gelmiştir. Bu kapsamda; Aselsan firması tarafından Martı L model elektro optik cihaz üretilecek olup projektör, şok emici koltuk vb. ürünler geliştirilerek projeye dâhil edilmiştir.

Bot inşa malzemeleri: Botların inşa sürecinde kullanılacak malzemeler (elyaf, reçine vb.) uluslararası standartlara sahip yerli üretim olacak şekilde belirlenmiştir.

Son Teknoloji Ürünler: Botlarda dünyanın en büyük su jeti üreticisinin en son olarak geliştirdiği X29 model su jeti, yüksek süratli küçük platformlar ➡

için geliştirilen yüksek devir sayısına sahip (piyasada mevcut en yüksek tarama hızı=60 rpm) HALO24 radar olmak üzere birçok son teknoloji cihaz/sistem bulunacaktır.

Şok Emici Koltuklar: Bot personelinin kullanımı için dümenevinde bulunacak olan yüksek darbe emici koltuklar, uluslararası standartlara uygun şekilde, botta meydana gelen ivmelenmelerin personele etkisi ölçümlenerek seçilmektedir.

Kabin İçerisinde Sedye Taşıma İmkânı: Bot içerisinde sedye ile kazazede taşımak üzere sedye sabitleme imkânı olan bir alan bulunacaktır. Bu sayede sağlık durumu kritik olan kazazedelerin emniyetli ve kolay bir şekilde taşınması mümkün olacaktır.

Sabit Yangın Söndürme Sistemi: Botların makine ve tank daireleri Sahil Güvenlik Komutanlığına ilk olarak 900 sınıfı arama kurtarma botları ile kazandırılan insan sağlığına zarar vermeyen aerosol tipi sabit yangın söndürme sistemi ile donatılacaktır.

Aktif Stabilizasyon Sistemi: Botlar, operasyonel kabiliyetlerinin arttırılması maksadıyla aktif stabilizasyon (trim, yalpa, dönüş) sistemi ile donatılacaktır.

Ömür Devri Yönetimi: İhale aşamasında 20 yıllık işletme maliyeti üzerine detaylı olarak çalışılarak cihaz/sistem ve yedek parça seçimi yapılmıştır. Fabrika seviyesi bakımlarda kolayca sökülüp takılacak şekilde ana makine, jeneratör, yakıt tankları vb. ekipman yerleşimi yapılmaktadır. Fabrika seviyesi tüm bakımlar için Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından yapılacak şekilde altyapı kurulması sağlanacaktır. Bütünleşik Lojistik Destek (BLD) kapsamında yerli ve millî firmalar öncelikli olmak üzere yaygın servis ve yedek parça ağı olan firmaların ürünleri tercih edilmiştir.

Manevra ve Kullanım Kolaylığı: Kontrol botlarda dümen simidi/gaz kolu haricinde mouse kontrol olarak ifade edilen ikinci tip kumanda imkânı bulunacaktır.

Mouse kontrol ile botlara basit ve efektif şekilde kumanda edilebilecektir. Manevra ve kullanım kolaylığı kapsamında botlarda 2 adet 15,6" ve 1 adet 12" çok fonksiyonlu ekran bulunacaktır. Ayrıca botların kabinleri geniş görüş açısına (300 derecenin üzerinde) sahip olacak şekilde tasarlanmaktadır.

Yaşam Kolaylıkları: Botlarda yaşam kolaylığı kapsamında iklimlendirme sistemine ilaveten dizel ısıtıcı bulunacaktır. Ayrıca bot boyutlarının getirdiği tüm kısıtlamalara karşın botlarda personelin görev performansını arttırmak maksadıyla mini buzdolabı, mikrodalga fırın, su ısıtıcı ve lavabonun bulunduğu bir alana ilaveten bir tuvalet bulunacaktır.

Silah Donanımları: Botlar 12,7 mm makineli tüfek, millî piyade tüfeği ve G3 otomatik silahlarla donatılmaya uygun altyapıya sahip olacaktır.

Eğitim: Proje kapsamında, her bot için 6 personele kullanıcı seviyesi kullanım/bakım/onarım eğitimlerinin yanı sıra onarım personeline fabrika seviyesi bakım/onarım yapabilme niteliği kazandırılacak eğitimler verilecektir. ■

Mersin Morinası

KARADENİZ'DE KAYIP BALIK MERSİN BALIĞI

[Hazırlayan]

Ali AYAZ

| Su Ürünleri Mühendisi

Yaklaşık 200 milyon yıldır dünya üzerinde bulunan Mersin balıklarının (Acipenseriformes), Avrupa, Asya ve Amerika kıtalarının Kuzey Yarım Küre'deki sularında iki familya ve 27 türü olduğu bilinmektedir. Kıkırdak iskelete sahip olmalarına rağmen, vücut üzerindeki kemik plakalar ve zırh şeklindeki baş yapısı dolayısıyla kemikli balıklar sınıfına (Osteichthyes) dâhil olan Mersin balıkları, evrimsel, biyolojik, morfolojik ve fizyolojik açıdan diğer kemikli balıklardan farklıdır (Ustaoglu, 2005).

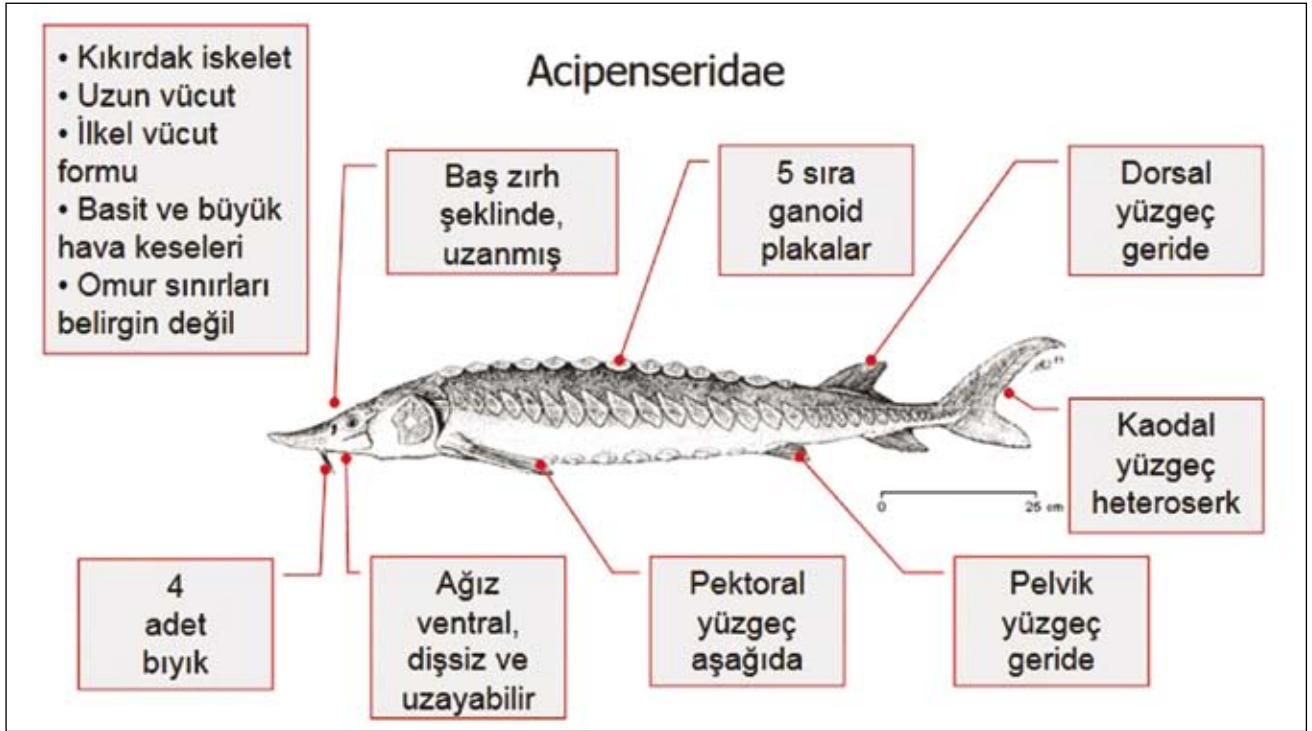
Tatlı su balıkları içerisindeki en büyük balıklardır. Beyaz Mersin balığı (Acipenser transmontanus), Kuzey Amerika'nın en büyük tatlı su balığı; Mersin morinası (Huso huso) ise Avrupa ve Asya'nın en büyük tatlı su balığıdır.

Ortalama olarak 30-40 yıl, bazı kaynaklara göre 100 yıla kadar yaşadığı belirtilen Mersin balıklarının uzun bir yaşam süresi olduğu söylenebilir. Çok büyük cüseye ulaşabilecek büyüme potansiyeline sahiptirler. Mersin balıkları ekonomik balıklar içerisinde en büyük balıklardır. Bazı türlerde uzunluk 4 m ve ağırlık ise 1-1,5 tona

ulaşabilmektedir. Olgunluğa ulaşmak için 10-20 yıla ihtiyaç duyarlar. Mersin balığı türlerinin birçoğu her yıl yumurta vermemektedir. Uzun ömrü boyunca sürekli döl verip vermedikleri de bilinmemektedir. (Aydın vd. 2008)

Birçok türü dere ve nehirlerden deniz ve okyanuslara akıntı ile göç ederler. Okyanus ve denizlerde beslenir ve büyüdüktan sonra üreme göçü süresince yumurtlayacağı dere ve nehirlerle dönerler (diadrom). Bazı türleri bütün hayatını tatlı sularda geçirirken, bazı türler belli boya ulaştıktan sonra acı su veya denizlere göç ederler ve genellikle kıta sahanlığında kalırlar. Tuzlu okyanus sularından nehirlere, serin göllere ve ırmaklara kadar, çok değişik su koşullarına girebilmekte ve kolay uyum sağlamaktadırlar (Bemis and Kynard, 1997).

Uzun burunlu (bir nevi hortum şeklinde), yuvarlak ağızlı, aşağı bakışlı ve dişsiz bir balık olan Mersin balıklarının vücudu köpek balığına benzemektedir. Yüzgeçler kıkırdak ışınlarla desteklenmiştir. Genellikle sırt tarafları koyu esmer, boz veya siyaha yakın olup, yan tarafları biraz daha açık renktir. ➡

Karın tarafları ise beyaz ve yer yer gümüş parlaklığı gösterir. Ağız önünde ve burun uzantısının altında, enine bir çizgi üzerinde aşağıya sarkık dört adet bıyık bulunur. Bıyıkları bazı türlerde düz, yuvarlak; bazı türlerde üzerlerinde küçük püsküller (ince kıllar) taşırlar. Gerek bu özellikleri gerekse bıyıklarının yönleri türlerin ayırımında bir kıstastır. Başları kemiksi bir deriyle zırh şeklinde kaplanmıştır. Kuyruk yüzgeçlerinin üst parçası uzamıştır. Sırtta ve yanlarda birer, karında iki sıra olmak üzere beş sıra kemik plakaları bulunur.

Mersin balıklarının besinlerini çoğunlukla omurgasızlar (sinek larvaları, kurtlar, çeşitli yumuşakçalar ve kabuklular) ve küçük balıklar (hamsi, ringa gibi) oluşturmaktadır. Avlarını ağız etrafındaki bıyıklar ile arar ve uzatılabilir ağız yapısı ile toplarlar ya da solungaç dikenleri ile zooplanktonları¹ toplayarak beslenirler (Bemis and Kynard, 1997).

Karadeniz'in Türkiye suları ve akarsu sistemlerinde (Kızılırmak, Yeşilirmak, Sakarya, Çoruh) bulunan Mersin balıklarının 5-6 türü yerli türdür. Bu türler Mersin morinası (*Huso huso*), kolan balığı (*A. sturio*), şip balığı (*A. nudiventris*), çoka balığı (*A. ruthenus*), karaca balığı (*A. güldenstaedtii*) ve sivrişkadır (*A. steliatus*). Ancak kolan balığı, şip

balığı ve çoka balığı nesillerinin tükendiği kabul edilmektedir.

Mersin balığı havyarı, geçmişten günümüze dünyanın en pahalı gıda maddesi olarak nitelendirilebilir. 1980'li yıllara kadar, dünya çapında avcılığın %90'ının gerçekleştiği Hazar Denizi'nde avlanan Mersin balıklarından elde edilen havyarın kilosu 10.000 dolara kadar satılmakta iken günümüzde doğal stokların neredeyse tamamen tükenmesi nedeniyle doğal havyar yerini, kilosu 2.000-3.000 dolara satılan kültür havyarına bırakmıştır.

Ülkemizde 1970'li yıllara kadar Kızılırmak, Yeşilirmak, Sakarya nehirleri ve bu nehirlerin denize döküldüğü alanlarda önemli miktarlarda Mersin balığı avlanmakta ve yılda yaklaşık 8 ton havyar üretilmekteydi. Ülkemiz ekonomisi için önemli bir gelir kaynağı olarak görülen havyar sanayii, 1936 yılında hazırlanan "Türkiye Cumhuriyeti'nin İkinci Sanayi Planı"nda da yer almış olup, geliştirilmesi gereken önemli sanayi kollarından biri olarak desteklenmeye değer görülmüştür. Bu plan 1930'lu yıllardaki Mersin balığı ve havyar üretim miktarı ile havyar satış fiyatlarına ilişkin verilerin yanı sıra, Kızılırmak, Yeşilirmak, Sakarya nehirlerinin doğal yapısına ilişkin önemli bilgiler içermektedir.

1. Mikroskobik organizmalardan denizanası gibi büyük türlere kadar değişen hayvansal organizma.

Üretilen Mersin balıklarının Karadeniz'e bırakılması

Sanayi Planı'ndan 1930'lu yıllarda yıllık havyar üretiminin 4 tonu bulunduğu anlaşılmakla birlikte, bir Gıda Tarım Örgütü (FAO) projesi (TCP/TUR/8853) çerçevesinde hazırlanan "Appraisal of the sturgeon and sea trout fisheries and proposals for a rehabilitation programme" adlı raporda ise, Samsun civarında 1940-1970 yılları arasında 8 ton/yıl civarında havyar üretimi olduğu, ancak 1988 yılında üretim miktarının yıllık 200 kg'a düştüğü belirtilmektedir (Edward ve Doroshov, 1989).

Türkiye Cumhuriyeti'nin 1936 yılında hazırlanan İkinci Sanayi Planı'nda, Mersin balığı avcılığı ve havyar üretiminin yeterince gelişmediğinden ve bu durumun Sakarya Nehri, Kızılırmak ve Yeşilırmak ağzlarının ve içlerinin temizlenmemiş olması nedeniyle üremek için nehir ağzlarına gelen balıkların içeri girmekte zorlandığından kaynaklandığı belirtilmektedir. Balıkların nehre girememesinin nedeninin o yıllarda doğal, engelsiz ve coşkun akan ırmakların taşıdığı kütükler ve nehir ağzlarında rüzgâra bağlı olarak biriken kumlar olduğu anlaşılmaktadır. Bu doğal engellerin balıkların üreme mevsimi öncesi temizlenmesi ve bu işlemin düzenli olarak yapılması gerektiği vurgulanmaktadır. O günkü şartlarda, Mersin balıklarının üremek için nehre girişini zorlaştıran söz konusu doğal engellerin temizliğinin zor da olsa gerçekleştirilebileceği ve balıkların üreme alanlarına çıkışının kolaylaştırılabileceği bir

gerçektir. Günümüzde ise barajlar ve Hidro Elektrik Santraller (HES) tarafından kütüklerin nehir ağzına kadar ulaşmaları doğal olarak engellenmekte; fakat denizde tesadüfen ağlara takılmadıkları takdirde nehirlere girebilen Mersin balıkları karşılarına çıkan bu baraj/HES gövdelerini geçemeyerek ya da henüz buralara ulaşmadan, su kesintisi nedeniyle nehir yatağında oluşan birikintilerde avlanmaktadır.

11 Mart 2012 tarihinde Yeşilırmak'ta nehir ağzından yaklaşık 20 km uzaklıkta, barajda su tutulduğu sırada nehirde su seviyesinin azalmasıyla oluşan birikintilerden birinde yaklaşık 150 kg ağırlığında bir Mersin morinasının mahsur kaldığı, 20 kg havyarı olan bu balığın civardaki vatandaşlarca yakalanıp yasal olmayan bir şekilde satıldığı bilinmektedir (Ustaoglu Tırl ve Memiş, 2013).

Bu türlerin aşırı avcılığını önlemek, üreme sezonunda avlanmasını ve küçük balıkların yakalanmalarını engellemek maksadıyla Mersin balığı avcılığını düzenleyen yasal kararlar 1971 yılında alınmıştır. Bu düzenlemeler ile Mersin balıklarının avcılığı Kızılırmak, Yeşilırmak ve Sakarya nehirlerinde tamamen yasaklanmış diğer ırmaklarda ise boy yasağı getirilmiştir. 1979 yılında 140 cm'den büyük Mersin morinasının dışında avcılığı yasaklanmıştır. 1997 yılında ise bütün Mersin balıklarının avcılığı yasal olarak durdurulmuştur (Ustaoglu ve Okumuş, 2005).

Mersin balıklarının yapay üretim çalışmalarının ➡

Rusya Fedarasyonu'nda Ovsyannikov (1870) tarafından başlatılmasından (Dettlaff and Goncharov, 2002) 130 yıl sonra 1997 yılında Sibirya Mersin balığı (*Acipenser baeri*, Brandt, 1833) yavrularının, 2001 yılında ise Rus Mersin balığı (*Acipenser gueldenstaedtii* Brandt&Ratzenburg, 1833) yumurtalarının getirilmesiyle ülkemizde Mersin balığı yetiştiriciliği başlatılmıştır (Köksal vd. 2000; Çelikkale vd., 2004; Memiş, 2007).

Türkiye su ürünleri sektöründe tür çeşitliliğinin artırılması için ekonomik değeri yüksek olan Mersin balıkları potansiyel türlerdir. Mersin balıkları tatlı su balıkları içinde yılda 1 – 2,2 kg ağırlık artışı ile en hızlı büyüyen balıklardan biridir (Mims vd., 2002). Yumurtalarından dünyaca meşhur siyah havyar üretilmesi nedeniyle ülkemizde son yıllarda büyük ilgi görmektedir. Mersin balıklarının cinsi olgunluk yaşlarının, hâlihazırda yetiştiriciliği yapılan gökkuşağı alabalığı, levrek ve çipura balıklarına nazaran yüksek olması nedeniyle yatırımcılar biraz temkinli yaklaşmaktadırlar. Örneğin; Mersin morinası 20 yaşında ve 1,5 metre boyda ilk defa üremekte ve ayrıca her yıl değil dört yılda bir üremektedir. Bu nedenle av yasaklarına uyulması ve yakalanan balıkların denize salınması çok önemlidir.

Trabzon Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü başta olmak üzere çeşitli kurum/kuruluşlar tarafından Mersin balığı üretimi yapılarak çeşitli dönemlerde doğaya salınmaktadır. 24 Temmuz 2020 tarihinde Trabzon ilinde bulunan üst düzey yetkililerin katılımı ile denize Mersin balığı bırakılmıştır.

Sonuç olarak, Karadeniz'de yaşama ve üreme alanları olan Kızılırmak, Yeşilırmak ve Sakarya nehirlerinde halen mevcut olan yumurtlama alanlarının korunması ve sularımızda sayıları azalmış da olsa halen bulunan Mersin balıklarının bu yumurtlama alanlarına ulaşımının mümkün olabilmesi bakımından baraj ve HES'lerde mutlaka ekolojik ihtiyaç debisi gözetilerek su kullanımının sağlanması, HES'lerdeki balık geçitlerinin Mersin balıklarının rahatça geçebilecekleri şekilde dizayn edilmesi bu balık türünün üremesi için bir gerekliliktir.

Karadeniz'de su ürünleri avcılığında kullanılan av araçlarının kullanılması esnasında hedef tür dışında tesadüfen yakalanan Mersin balıklarının balıkçılar

tarafından duyarlılık gösterilerek tekrar doğaya salınması son derece önemlidir.

Üreme ve beslenme alanları olan büyük nehirlerin denize döküldüğü yerlerdeki av yasağının, Mersin balıklarının yaklaşma ve girme mesafeleri gözetilerek artırılması veya koruma alanlarının oluşturulması bu türün toplanma alanlarını koruma altına alacağı değerlendirilmektedir.

Balıkçılar tarafından yasa dışı veya tesadüfen yakalanan Mersin balıklarının kontrol görevlileri tarafından tespit edilmesindeki zorluklar gözetilerek balıkçıların bilgilendirilme/bilinçlendirilmesi büyük önem arz etmektedir.

Aksi takdirde, yakın gelecekte, sularımızda sayıları son derece azalmış olan Mersin balıklarının tamamen yok olması kaçınılmazdır. ■

KAYNAKLAR :

- (1) Ustaoglu S., 2005. Mersin balıklarının Türkiye ve Dünyadaki Son Durumu, Hizmetçi Eğitim Semineri, Trabzon
- (2) Aydın, İ. Eroğlu, O. Küçük, E. 2008, Karadeniz Demersal Balıkları, SÜMEA Yunus Araştırma Bülteni, 8:2,1-8
- (3) Ustaoglu Tırıl, S. Memiş, D. 2015, Türkiye Cumhuriyeti'nin İkinci Sanayi Planı'nda (1936) Mersin Balıklarının Yeri ve Önemi, İstanbul Üniversitesi Su Ürünleri Dergisi 30(2):21-25
- (4) Ustaoglu Tırıl, S., Memiş, D., (2013). Mersin Balıklarının Türkiye Sularındaki Durumu. Biyolojik Çeşitlilik Sempozyumu Bildiri Kitabı, 22-23 Mayıs 2013, Muğla-Marmaris, 19-23.
- (5) Ustaoglu, S. ve Okumuş, İ. 2005. The Sturgeons: Fragile species need conservation, Turkish Journal of Fisheries and Aquatic Science, 4: 49-57.
- (6) Akbulut, B. 2009. Mersin Balığı Yavru Üretim Çalışmaları, SÜMEA Yunus Araştırma Bülteni, 9:3, 1-3
- (7) Köksal, G., Rad F., Kındır, M. 2000. Growth Performance and Feed Conversion Efficiency of Siberian Sturgeon Juveniles (*Acipenser baeri*) Reared in Concrete Raceways, Turk J. Vet. Anim. Sci. 24:435-442.
- (8) Memiş, D. 2007. Sturgeon Aquaculture, in Candan, A., Karatas, S., Küçüksat, H. and Okumus, İ., eds, Marine Aquaculture in Turkey, Turkish Marine Research Foundation, İstanbul.
- (9) Çelikkale, M.S., Memiş, D., Ercan E. And Çağıltay, F. 2004. Growth performance of juvenile Russian sturgeon (*Acipenser gueldenstaedtii* Brandt & Ratzenburg, 1833) at two stocking densities in net cages, J. Appl. Ichthyol. 20:1-5.
- (10) Afetinan, A., (1989). Türkiye Cumhuriyeti'nin İkinci Sanayi Planı-1936. Türk Tarih Kurumu Yayınları, XVI. Dizi, Sa. 21, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.
- (11) Mims S.D., Lazur A., Shelton W.L., Gomelsky B. and Chapman F. 2002. Production of Sturgeon, SRAC Publication No. 7200.

YERLEŞİK DÜZENİN MUHAFAIZLARI: DENİZ FENERLERİ ÜZERİNE KISA NOTLAR

[Hazırlayan] **Tarkan DÜZGÜNÇINAR** | SG Alb.

*Bazen zorunluluktan,
Bazen keyiften,
Kimi zaman masallardaki zengin topraklara ulaşmak
için,
Ara sıra sırf içindeki merak onu dürttüğünden,
Kimi zaman amansız düşmanından kaçan,
Ama sıklıkla kendinden güçsüzleri kovalamak isteyen...*

İnsanoğlu çok uzun zamandır deniz üzerinde hareket etmektedir. İnsan, mavi suların düşmanı değil üzerinde hareket edebileceği bir dostu olduğunu keşsettikten sonra denizde yapılan faaliyetler ve dahası denizi kullanarak bir yere ulaşma girişimleri çoğalmıştır. Mısırlılar ve Fenikeliler ne kadar gözü pek olsalar da, ne olur ne olmaz diyerek, sahile yakın ve gün ışığı altında

yelken açmışlardır. Bu düzeni değiştiren ve geceleri de seyre imkân veren yıldızların seyrüsefer¹ için nasıl kullanılacağına keşfedilmesi olmuştur. Bu durum bir taraftan insan ve malzemenin bir yerden diğerine aktarımını kolaylaştırırken diğer taraftan denizcileri, denizde yeterince zorluk yokmuş gibi, akıntılarla, kayalarla ve sığıklarla uğraşmak zorunda bırakmıştır.

Denizcilere karanlıkta ay ve yıldızlar kadar yardım eden, onlara uzanan bir başka elin, deniz fenerlerinin² tarihi çok eskilere dayanır ve özünde gemilere giden yolu işaret edebilmeleri için tehlikeli noktalarda bulunan şenlik ateşlerinden başka bir şey değildir. Bu ateşlerin bütün gece yanması gerekliliği, insana ve teknik beceriye ihtiyaç duyması sürdürülebilir olması yönündeki en büyük engeller olmuştur. Homeros³, o meşhur İlyada⁴ adlı eserinde bu ateşlerden birinin teknesinin en önünde yer ➡

1. İngilizcesi Navigation olan ve gidiş-geliş veya bir noktadan başka bir noktaya hareket-seyahat edilmesi anlamına gelen sözcük.

2. Deniz feneri pek çok sözlükte deniz kenarında yapay ışık kaynağına sahip tehlikeli alanlar hakkında bilgi almak amaçlı kullanılan sabit yapı olarak tanımlanır.

3. Antik Çağ'da İzmir'de yaşamış İyonyalı ozandır. Batı edebiyatının ilk büyük eserleri kabul edilen İlyada ve Odyssea destanlarının yazarı veya derleyicisi olduğu kabul edilmektedir.

4. Homeros'un MÖ 7 ya da 8'inci yüzyılda yazdığı düşünülen ve Truva Savaşı'nı anlatan destanıdır.

alan Aşil'in⁵ kalkanını nasıl aydınlattığını abartılı tasvirlerle anlatmaktadır.

Deniz ticareti geliştikçe, buna bağlı olarak limanlar yoğun ticaret güzergâhları üzerine inşa edildikçe sürekliliğinde sorunlar yaşanan şenlik ateşleri daha güçlü ışık kaynakları ile değiştirilmiştir. Bu maksatla yapılmış ve bilinen en eski fener ve antik fenerlerin en ünlüsü Rodos Heykeli'dir.⁶ Rodos Heykeli, ünlendiği gibi, tarihin tek insan şeklindeki deniz feneri değildir.⁷

Şüphesiz deniz fenerlerinin en ünlüsü, aynı zamanda dünyanın yedi harikasından biri olan İskenderiye Feneri'dir.⁸ Onu ihtişamlı yapan bugüne kadar yapılmış en büyük deniz feneri olmasıdır. Fenerin kayıtlarda yer alan bir başka ilgi çekici özelliği Antik Çağ'ın yedi harikası içinde günlük yaşam için kullanılan tek eser olarak kabul edilmesidir. Fenerin üzerine inşa edildiği Pharos Adası yapı ile bütünleşmiş ve bu kelime birçok dile yerleşmiştir.⁹

Romalılar ilk fenerleri odun yakılan büyük mangallar şeklinde inşa ettiler ve bu uygulama modelini Akdeniz Havzası'nda giderek genişleyen İmparatorluk bölgelerine yerleştirdiler. Yapı anlamında ilk fener İtalya'da İmparator Claudius¹⁰ tarafından MS 50'de Ostia'da¹¹ inşa edilen liman girişine yerleştirilendir ve biraz da İskenderiye Feneri'ni anımsatır. Buna benzer yapılar, Tiren'den¹² Adriyatik'e¹³ kadar Roma Limanı olan her yerde inşa edilmiştir. Roma İmparatorluğu'nun çöküşünden önce, Akdeniz ve Atlantik kıyıları boyunca 30 fener

yer almaktadır. Bunların en ünlüsü İspanya'nın Cebelitarık Geçidi'nin kıyısında yer alan ve hâlâ kullanımda olan Herkül Kulesi'dir.¹⁴

Roma İmparatorluğu'nun çöküşünün ardından büyük hanedanlar tarafından yönetilen İngiltere ve Fransa'da deniz fenerlerinin rolü esas olarak kıyılarda yer alan manastırların kulelerine emanet edilmiştir. Bu kulelerde ateşler yakılmış, odunla veya mumlarla aydınlatma yapılmıştır. Almanya'da, Hansa Birliği birçok Alman ve İskandinav kıyı kentini birleştirmiş, kıyılara ve limanlara sinyal vermek için deniz fenerlerinin inşa edilmesini teşvik etmiştir.

Doğu ile ticaretin yeniden başladığı XII. yüzyıla kadar İtalya kıyılarında sadece birkaç fener kulesi inşa edilmiştir. Bu kulelerin üst taraflarında ateşler yakılmıştır. Ateş için genellikle süpürge otu ve funda bitkisi kullanılmıştır. Bu dönemde inşa edilen Cenova Deniz Feneri¹⁵ bugün hâlâ denizcilere yön göstermektedir. Fenerlerin bakımı ve ateş için ihtiyaç duyulan odunun temini limana gelen gemilerden alınan vergilerden sağlanmıştır. Aynı dönemde pusula kullanımının yaygınlaşmasının da etkisiyle fenerler, yön ve mevki bildirmeleri nedeni ile haritalarda ve portolonlarda¹⁶ yer almaya başlamıştır. Bu durum onların sürekli faal halde bulunmasını zorunlu kılmıştır.

Rönesans ve Barok dönemlerinde, fenerler, tıpkı diğer önemli yapılar gibi, belirli bir ölçüde anıtsallık gerektiren mimari yapılar olarak inşa edilmeye

5. Akhilleus olarak da bilinen, annesi ölümlü babası tanrı olan yarı tanrıdır. Dünyanın en büyük savaşçısı kabul edilir. Yunan mitolojisinin en önemli kahramanlarından biridir. Yalnızca topuğundan vurulursa öleceğine inanılır.

6. Demir ve taşla desteklenmiş bronzdan yapılmış, 32 metre yüksekliğindeki bu feneri Rodoslular Güneş Tanrısı Helios'a adamıştır. Yapılışından yok oluşuna kadar yalnızca 56 yıl geçmesinde rağmen, Rodos Heykeli, dünyanın yedi harikasından biri olmayı başarmıştır. Heykelin yapılması 12 yıl sürmüş ve MÖ 282 yılında bitirilmiştir. Liman girişinde bulunan ve elinde bir fener tutan insanı betimleyen heykel MÖ 226 yılında bir deprem sonucunda en zayıf noktası olan dizinden kırılmıştır. Bu yıkım lanet işareti sayılmış ve onarılmamıştır. Sonraki depremlerde de tamamen yok olmuştur.

7. New York Körfezi'nin girişinde yer alan Özgürlük Anıtı da aslında bir seyir yardımcısıdır ve Amerika Birleşik Devletleri Deniz Feneri Servisi tarafından işletilmektedir.

8. Fener, Mısır'ın İskenderiye şehrinde MÖ 285-246 yılları arasında inşa edilmiştir. Üç bölümden oluşur ve kaidesi ile birlikte 135 metredir. Beyaz mermerden yapılmıştır. Tepesinde bulunan, tunçtan yapılmış büyük bir ayna 40 deniz mili uzaklıktan görülüyor ve limana giren gemilere rehberlik ediyordu. Alt bölümü dikdörtgen, orta bölümü yukarıya doğru giden rampası olan bir silindir ve üst bölümü yine silindirik şekildeydi ve üzerinde alevin bulunduğu bir odası vardı. Fener güçlü bir deprem sonrası yıkılmıştır. Yıkıntıdan kalan taşların şimdi aynı yerde kurulu bir kalenin yapımında kullanıldığı sanılıyor.

9. İspanyolca, Fransızca ve İtalyancada pharos, deniz feneri anlamına gelmektedir.

10. Dördüncü Roma İmparatoru. Aynı zamanda İtalya dışında doğmuş ilk Roma imparatorudur. Bayındırlık işlerine büyük önem vermiş ve Britanya onun zamanında imparatorluk sınırlarına dâhil edilmiştir.

11. Ostia İtalya'da, Roma kentinin girişinde bir mahalledir.

12. Tiren Denizi, Akdeniz'in İtalya açıklarında bulunan bir koludur. Batıda Korsika ve Sardunya adalarıyla, Kuzeyde Ligurya, Doğuda Toskana, Latium, Campania ve Calabria, Güneyde Sicilya Adası ile çevrilidir.

13. Adriyatik Denizi, Akdeniz'in İtalya Yarımadası ve Balkan Yarımadası arasında kalmış koludur. Akdeniz'e Otranto Boğazı ve İyonya Denizi vasıtasıyla bağlanır. Çevresinde İtalya, Arnavutluk, Hırvatistan, Bosna-Hersek, Slovenya ve Karadağ bulunmaktadır.

14. Romalılar tarafından İspanya'nın La Coruna'da bölgesinde II. yüzyılda inşa edilen fener 2000 yıl sonra hâlâ kullanılmaktadır. UNESCO dünya kültür mirası olan 55 metre yüksekliğindeki bu fener 1791 yılında yapılan değişikliklerden sonra şeklini korumayı başarmıştır.

15. Cenova şehrinin girişinde görkemli şekilde duran ve İtalyanca adı Faro di Genova olan fener 77 metre yüksekliğindedir ve yaklaşık 40 mil mesafeden görülebilir.

16. Ölçeği 1/50.000 ve daha büyük olan deniz haritalarıdır. Bir limanı veya liman ile birlikte girişini daha ziyade bir plan şeklinde gösterir. Bu haritalar liman giriş ve çıkışları ile demirlemede kullanılır.

başlamıştır. Fransa'nın batı kıyılarında XVI. yüzyılın sonlarında inşa edilen Cordouan¹⁷; kuleler ve tepelerle dolu bir peri masalı kalesini andırırken, XVII. yüzyılın ikinci yarısında İngiltere'de hizmete giren Eddystone¹⁸; büyük açık verandası ve terasıyla ilgi çekici ahşap bir kuleyi simgelemektedir. Ancak elbette deniz fiyaka dinlememiş ve bu havalı fenerlerin görevlerini yerine getirmesine engel olmuştur.

Fransa'da fener tasarımında yaratıcı yaklaşım ve güzellik aşkı hüküm sürerken, XIX. yüzyılda İngiltere, İskoçya ve İrlanda kıyılarında birkaç mühendislik şaheseri inşa edilmiştir. Deniz feneri yapımcılarının ortak motivasyonu deniz seviyesinde olan ve üzerine zorlukla çıkan kayaların üzerine sert ve basit kuleler dikerek imkânsız gibi görüneni gerçekleştirmek olmuştur. İngiltere'deki Douglass ailesi, İskoçya'daki Stevensonlar ve İrlanda'daki Halpin'ler, deniz yüzeyinin hemen üzerine inşa edilen, ancak en korkunç fırtınalara bile dayanabilen granit yapılar icat etmişlerdir.¹⁹

Kuzey Amerika'ya ayak basan Avrupalı sömürgeciler

de kıyıların işaretlenmesi gerektiğini fark etmişlerdir. Özellikle New England'da²⁰ bu maksatla on üç deniz feneri inşa edilmiştir. Amerikan deniz fenerleri başlangıçta Avrupa'dakilere benzese de kendi tarzlarını dünyaya göstermişlerdir. Kısa sürede yelkenli gemilere bir Avrupa kolonisinin olduğunu haber veren yeni kuleler inşa edilmiştir. Bu kulelerin inşasında mimari, mühendislik ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak her geçen gün ilerleme kaydedilmiş ve fenerler daha verimli aydınlatmalarla donatılmıştır.

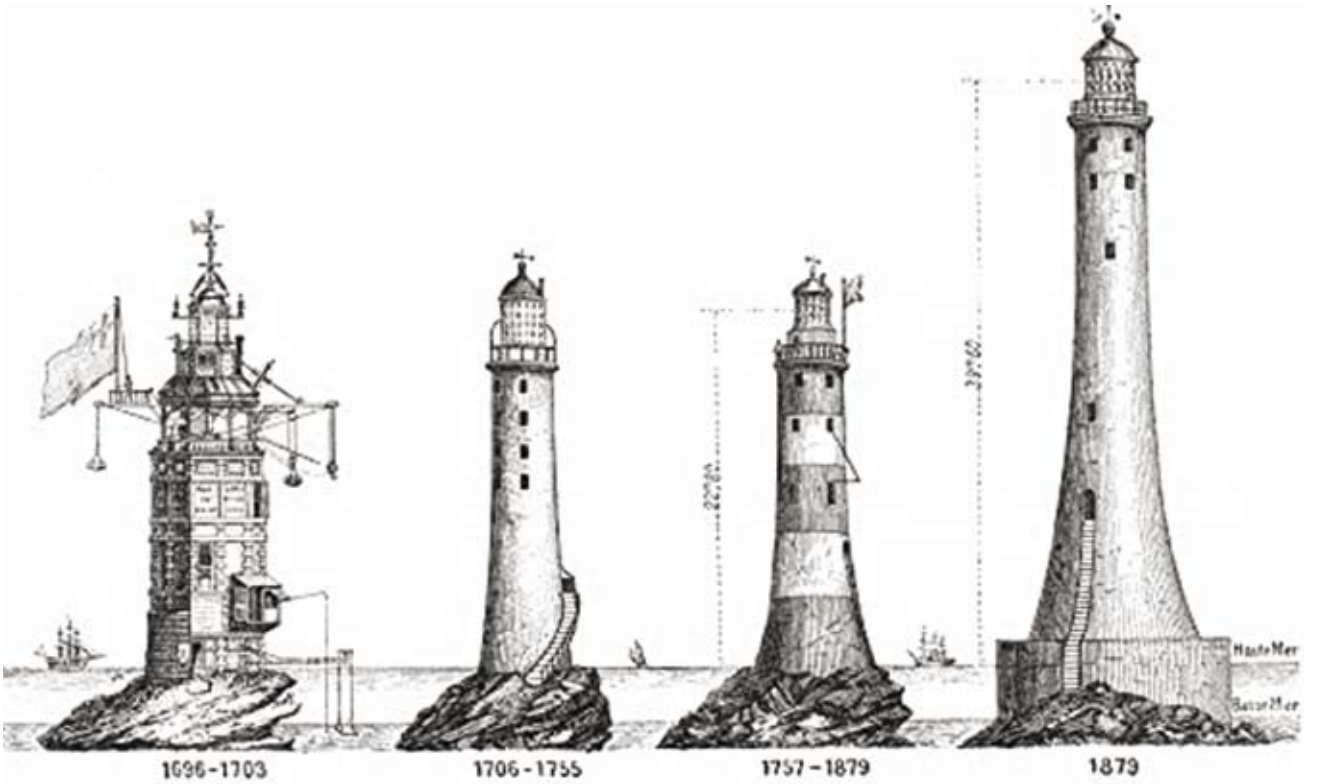
Fenerlerin aydınlatılmasında kullanılan en yaygın ve kolay bulunabilen yakıt olan odundan sürekli stoklama gerektirdiği, kömürden ise yeterli ışık sağlamadığı için istenen verim alınamamıştır. Bunlar yetmezmiş gibi rüzgâr sürekli alevi söndürmüş ve duman görüş açısını düşürmüştür. XIII. yüzyılda başlayan cam kullanımı fenerleri bugün bilinen bir forma büründürmüş ve alevin tepesi onu koruyacak bir şekilde kaplanmıştır. Bu gelişme mum, balmumu, balina yağı ve zeytinyağı gibi odun dışındaki yakıtların kullanılmasını mümkün ➡

17. Fransa'da Gironde haliç ağzının yakınında 68 metre yüksekliğinde faal bir deniz feneridir. Dünyanın en yüksek onuncu geleneksel deniz feneri olarak kabul edilir. Fener, Fransa'ya deri getirip, Bordeaux kentinden şarap götüren gemilerin ödediği vergilerle yapılmıştır.

18. Bu fener, denizcilerin korkulu rüyası olan 9 mil uzunluğundaki Eddystone kayalıkları üzerinde yer almaktadır. Açık denize karşı yapılan ilk fener olma özelliğini taşıyan ve günümüzde faal olan fener dört kez yeniden inşa edilmiştir. 1699 yılında inşa edilen birincisini fırtına, ikincisini ise yangın yok etmiştir. Üçüncüsü bundan sonra inşa edilecek fenerlere ilham kaynağı olduğu için en ünlüsüdür. Ancak o da fırtınalara fazla dayanamamıştır. Suların zamanla yükselmesi ile günümüzde su üzerine inşa edilmiş gibi görülmektedir.

19. Bu tür fenerlerin eşsiz örnekleri İskoç kıyılarındaki Skerryvore Deniz Feneri ve İngiliz kıyılarındaki Dördüncü Eddystone Deniz Feneri'dir.

20. Amerika Birleşik Devletleri'nin kuzeydoğu köşesine verilen isimdir. Boston bu bölgenin en büyük ve en önemli kentidir.

kılmıştır. Bununla birlikte camların genellikle is kaplaması ve bu durumun loş ışığa neden olması çözümü uzun zaman alacak bir sorun olarak fener mühendislerinin kafalarını meşgul etmiştir.

İsviçreli fizikçi Aimé Argand, 1782’de, on güne yakın sürekli yanma sağlayan, dumanın yukarı doğru taşınarak ışığı daha görünür hale getirecek şekilde konumlandıran ve yağ ile beslenen fitillere sahip dairesel bir brülör²¹ icat etmiştir. O dönemde yaşanan bir başka bilimsel gelişme ise ışığı yoğunlaştıran parabolik reflektör sistemlerinin kullanılması olmuştur. İsviçreli mucit Jonas Norberg, ışığı saat yardımı ile dönen aynalar yardımıyla yoğunlaştırılan bir lamba türü icat etmiştir. Norberg’in geliştirdiği sistem uzun zaman kullanılmıştır. Hatta günümüzde bazı fenerlerde acil durumlarda kullanılmak üzere muhafaza edilmektedir.

Fransız fizikçi Augustin-Jean Fresnel’in belki de deniz fenerlerinin etkinliğini en üst düzeye çıkaran buluşu başlangıçta çok ağır olan ve dolayısı ile döndürmekte zorlanılan bu lenslerin etkinliğini artırmış ve fenerler o zamana kadar hayal bile edilemeyecek mesafelerden görülmeye başlamıştır.²²

O dönemde mühendislerin daha yüksek ve daha güçlü kuleler inşa etmelerine karşın, zayıf ışık bu yapıların etkinliğini sınırlamış, Fresnel’in bu buluşu ise basit bir mum ışığının bile çok uzaklardan görülebilmesine imkân sağlamıştır. Bu lensler günümüzde de kullanılmaktadır.

Fenerlerde başlangıçta odun, kömür, balina yağı gibi yanıcılar tercih edilse de zamanla bunların yerini önce gaz yağı ardından büyük keşif elektrik almıştır. Açık deniz fenerleri gibi kuleleri bir besleme şebekesine bağlamanın imkânsız olduğu yerlerde elektrik, jeneratörler, güneş veya rüzgâr gibi alternatif enerji kaynakları aracılığıyla sağlanmıştır.

Fenerler, insanların zihninde daima macera ile efsane arasında yeri tam olarak belirlenemez izler bırakmışlardır. Bilinen, fenerlerin insan aklında bir ışık kaynağı ve yön göstericiden daha fazlası olduğudur. Fenerin vazgeçilmez imgelerinden birisi de bir yanında daima hüznü taşıyor gibi resmedilen fener bekçisidir. Fenerlerin bakımı ve işletilmesi ile ilgilenen bu insanlar erken dönemde keşiflerden seçilirken zamanla bu dini motif yerini gözü pek denizcilere bırakmıştır. Kabul edilmesi gereken, ailesi yanında olsun veya olmasın bir fener

21. Brülör, yakıtın hava ile uygun oranda karıştırılarak tam olarak yakılmasını sağlayan cihazdır.

22. Fresnel’in lensleri yoğun bir mercek (lens) tipidir. Tasarım olarak geleneksel tasarıma sahip bir merceğin malzeme kütlesi ve hacim olarak gereksiniminden daha azı ile daha geniş açıklığa ve daha kısa odak uzunluğuna sahiptir. Bir Fresnel lens düz bir levha formunda olduğu bazı durumlarda eşdeğeri geleneksel lenslerden daha ince yapılabilir.

bekçisinin daima yalnız, sessiz ve hayata tepeden bakan bir şekilde kurgulanmasıdır.

Kimi eserlerde bekçi, en korkunç fırtınaları umursamadan izleyen, çelik gibi sinirleri olan, bu sayede fırtınalı okyanusun kükremesini korkusuzca dinleyen, doğanın öfkesine direnen, yelkensiz ve dümensiz bir yelkenli geminin kaptanı olarak betimlenmiştir. Sıra dışı bir meslek icra eden bu insanların hayatı, pek çok eserde, filmde hatta tiyatrodaki karşımıza çıkmaktadır. Yıllar geçtikçe, teknolojik gelişmeler bekçilerin hayatlarını kolaylaştırmış ve iş yüklerini hafifletmiştir. Ancak bu durum popülerliklerinin kaybolmasına ve gerekliliklerinin sorgulanmasına neden olmuştur.

Fotosellerin ve uzaktan kumandalı bilgisayarların ortaya çıkması, bekçilerin fener binasında bulunmaları şartını ortadan kaldırmış ve onları rutin bakım işlemlerini gerçekleştirmek için helikopterle deniz fenerine giden uzman teknisyenlere dönüştürmüştür. Yalnızlık, sıcak, soğuk veya rutubet artık unutulmuş ve bekçiler artık maceralı hikâyelerin, sıkıcı raporların, olağanüstü kahramanlık öykülerinin jön karakterini yansıtmaktan uzaklaşmışlardır.

Ülkemize gelince... Türkiye’de çeşitli tip ve özellikler taşıyan üç yüzden fazla fener bulunmaktadır. En fazla fener Karadeniz’de yer alırken, deniz

ticaretinde önemli yere sahip İstanbul’daki fener sayısı 38’dir. 1937 yılına kadar Fransızlar tarafından işletilen fenerlerimiz bu tarihten sonra sırasıyla Denizbank, Devlet Limanları İşletmesi Umum Müdürlüğü, Devlet Denizyolları ve Limanları Umum Müdürlüğü tarafından yönetilmiştir. Fenerlerin idaresi 1997 yılından beri Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmektedir.

Kıyı şeridimizdeki en eski fener Bizans Dönemi’nde yapıldığı düşünülen Fenerbahçe Feneri’dir. Bu fener, Osmanlı İmparatorluğu döneminde yeniden inşa edilen ilk fener olma özelliğini de taşımaktadır. Kanuni Sultan Süleyman tarafından 1562 yılında inşa ettirilse de günümüzde Fenerbahçe Burnu’nda bulunan ve bulunduğu semte adını veren bugünkü fener 1857 yılında Fenerler İdaresi tarafından yaptırılmıştır.

Boğazın Karadeniz çıkışında her iki tarafta bulunan Anadolu ve Rumeli Fenerleri ülkemizin akla ilk gelen fenerleri arasındadır ve ikisi de Fransızlar tarafından 1856 yılında yapılmıştır. Aynı yıl Marmara tarafından yaklaşan gemilere yön gösteren ve Yeşilköy Burnu üzerine 1856 yılında taş kule olarak inşa edilen bir fenerin ilk adı başlangıçta Ayastefanos Feneriyken, daha sonra semtin ismine uygun olarak Yeşilköy Feneri olarak değiştirilmiştir. ➡

Büyülü Gelidonya Feneri²³... Anadolu'da bulunan en yüksek fener unvanına sahip, Akdeniz'in kılavuz fenerlerinden biri olan bu yapı Antalya'nın Kumluca ilçesi Kırlangıç (Taşlı) Burnu'nda yer alır. Burun ters akıntılardan dolayı denizciler tarafından Antalya Körfezi'nin²⁴ en tehlikeli bölgesi olarak adlandırılır. Sadece sekiz metre yüksekliğindeki bu Antik Dönem feneri 18 mil mesafeden görülmektedir. Muhteşem Beş Adalar²⁵ manzarasına sahip olmanın yanında birçok geminin çok eski dönemlerden beri hemen önündeki sulara yatması²⁶ bir taraftan fenerin cazibesini artırmakta, diğer taraftan nicelerini benzer bir kaderden kurtardığı için aslında yıllardır ne kadar önemli bir görevi yerine getirdiğini göstermektedir.

Deniz fenerleri pek çok insan tarafından dünyanın estetik ve görkemli yapıları arasında kabul edilmektedir. Hem zamana hem de acımasız doğaya meydan okumaları onları çekici yapan unsurlar arasındadır. Bazen zorlu fırtınalara şahit olmalarına, dev dalgaların arasında kalmalarına, güneşten ve tuzlu sudan yıpranmalarına rağmen dimdik durup sessizce işlerini yapmaları ile ünlüdürler. Bu tarihi yapılar sisli-puslu havalar, gemi batıkları, hayaletler, azgın denizler gibi fantastik edebiyatı var eden temel öğelerin birçoğuna sahiptir. Belki bu sebeptendir ki Jules Verne'den²⁷ Virginia Woolf'a²⁸ pek çok yazara da ilham kaynağı olmuşlardır.

Fenerleri gelecekte ne bekliyor? Kuşkusuz seyrüseferde yaşanan teknolojik²⁹ gelişmeler bunu kullananların fenerlere bağımlılığını azaltmaktadır. Yakın gelecekte fenerlere hiç ihtiyaç kalmayacağı, dahası azalarak yok olacağı görüşünde olanların sayısı fazladır. Bu görüşün ağırlık kazanması nedeni ile fenerlerin bir kısmı bunları otel, ev veya kütüphane yapmak isteyen kişi ve kurumlara devredilirken bir kısmı ise işlevselliğinden ziyade tarihi değeri nedeni ile yeni kuşaklara aktarılmak üzere muhafaza edilmektedir. Bilinen gerçek ise en

gelişmiş teknolojik seyir yardımcıları ile seyreden gemilerin çok tecrübeli kaptanlarının bile bir limana, kanala, boğaza yaklaşırken onu sığıltan uzak tutacak, yeri ve karakteri³⁰ hiç değişmeyecek bir ışık kaynağının güvenine ihtiyaç duyduğudur. Bu nedenle aynı zamanda yerleşik düzenin güçlü simgesi olan fenerler, onlara verilen görev ne olursa olsun her zaman var olacaklardır. ■

KAYNAKLAR :

- (1) Armitage, R. (2016). The Lighthouse Keeper: The Lighthouse Keeper's Rescue. Scholastic UK.
- (2) Brown, B., MacColl, I., Chalmers, M., Galani, A., Randell, C., & Steed, A. (2003). Lessons from the lighthouse: collaboration in a shared mixed reality system. In Proceedings of the SIGCHI conference on Human factors in computing systems (pp. 577-584).
- (3) Chadwick, Lee. (1971). Lighthouses and Lightships, Dennis Dobson.
- (4) Coase, R. H. (1974). The lighthouse in economics. The journal of law and economics, 17(2), 357-376.
- (5) Gibbs, A. (1986). Lighthouses of the Pacific, Schiffer.
- (6) Hague, D. ve Christie, R. (1975). Lighthouses, Their Architecture, History and Archaeology, Gower Yayınları.
- (7) Hague, D. (Ed. S. Hughes) (1994). Lighthouses of Wales, RCAHMW.
- (8) Karaahmetoğlu, O. (2003). Türkiye'deki Fenerlerin Tarihi Gelişimi, Denizcilik Dergisi, Sayı:13
- (9) Mariotti, A.M. (2005). The World's Greatest Lighthouses, White Star.
- (10) Naish, J. (1985). Seamarks, Stanford Maritime.
- (11) Nicholson, C. (1995). Rock Lighthouses of Britain – the End of an Era?, Whittles Publishing.
- (12) Prosser, W. L. (1948). Lighthouse No Good. J. Legal Educ., 1, 257.
- (13) Soysal, A. (1998). Anadolu Feneri: Tarihten Gelen Işık, Denizler Kitabevi, İstanbul.
- (14) Soysal, A. (2004). Karadeniz Beyaz Işık: Rumeli Feneri, Denizler Kitabevi, İstanbul.
- (15) Susmuş, C. ve İsmail, M. (2003). Türkiye'de Fener Hizmetlerinin Geçmişi ve Geleceği, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü, İstanbul.
- (16) Tankuter, A. ve Ermin, E. (2003). Yalnızlığın Işıkları Deniz Fenerleri, Novartis Yayınları, İstanbul.
- (17) Toroslu, M. (2008). Denizciye Göz Kırpan Sevdalar: Deniz Fenerleri, İMEAK Yayınları, İzmir.

23. İsmi, bölgeye göç eden kırlangıçların Likya dilindeki adı olan "kaledonya"dan alan ve denizden 227 metre yükseklikte boy gösteren fener de dönem fenerleri gibi Fransızlar tarafından yapılmış ve 1936 yılında hizmete girmiştir.

24. Eskiler Pamfilya Denizi (Mare Panfillio) derler...Haklılardır, körfezden ziyade hırçın bir deniz gibidir.

25. Yerleşimin bulunmadığı adalar su bulunmaması nedeni ile insan yaşamına uygun değildir. Deniz Kuvvetleri tarafından kara bombardımanı atışlarında hedef olarak kullanılmıştır.

26. Burunda Antik Dönem'de sayısız gemi kayalara sürüklenerek batmıştır. Adeta bir su altı mezarlığına dönüşmüş bölgede 1960 yılında ilk bilimsel su altı araştırması yapılmıştır. Buradan çıkarılan ve MÖ XV. yüzyıla ait gemi kalıntıları Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir.

27. Verne'in, "Dünyanın Ucundaki Fener" adlı eseri 1905 yılında yayımlanmış olup dünyanın güney ucunda ıssız bir adadaki bir fenerin çevresinde gelişen olayları anlatır.

28. Woolf'un, "Deniz Feneri" adlı eseri 1927 yılında yayımlanmış olup İngiliz edebiyatının başyapıtlarından biri kabul edilir. Son derece basit olay örgüsünün ardında yaşamın ayrıntılarını, toplumsal meselelere ilişkin sorgulamaları, iç gözlemleri ve derin felsefi gizemleri barındırır.

29. Gemiler RADAR, LORAN ve GPS gibi elektronik seyir yardımcı sistemlerini kullanmaya başlamışlardır.

30. Fenerler liman girişleri, boğazlar, dar geçitler gibi karışma riski olan yerlerde muhtemel karışıklıkları ortadan kaldırmak için değişik renk ve ışık kombinasyonlarında tesis edilir, bu kombinasyonlara Fener Karakterleri adı verilir. Örneğin F 9m 15M ibaresi denizden 9 metre yüksekliğinde, 15 milden görünen sürekli beyaz ışık veren sabit fener anlamındadır.

SUÇ TEORİLERİ BAĞLAMINDA GÖÇ VE SUÇ İLİŞKİSİ : ÖTEKİLER

[Hazırlayan] **Leyla OCAKLI** | İnsan Ticareti ile Mücadele Uzmanı

1.GİRİŞ

Bir toplumda sosyal düzenin sağlanması için toplum tarafından bazı kurallar benimsenmekte ve bu kurallara uymama durumu toplumun diğer üyeleri tarafından tepkiyle karşılanıp sapma olarak tanımlanmaktadır. Toplumun huzurunu bozan her sapma davranışı suç olarak değerlendirilmezken; devlet tarafından belirlenen, yasalarca temsil edilen ve ceza yaptırımı olan bazı toplum kurallarının ihlali suç olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda toplum kurallarına uymama “sapma” olarak değerlendirilirken, yasalarda yasaklanmış olan davranışların ihlali ise “suç” olarak nitelendirilmektedir (İçli, 2019, s. 22).

İnsanların bir yerden başka bir yere göç etmeleri, ister istemez bazı entegrasyon ve göç edilen toplumda yaşayanlar tarafından kabul edilmeme sorunlarını doğurabilmektedir. Sosyal bir olgu olan göç olgusu da toplumsal adaptasyonun sancılı

sürecinde bazı toplumsal problemlere neden olabilmektedir. Gerek göç yolunda gerekse göç edilen yerlerde yaşanan olumsuzluklar, göç ve suç kavramının sık sık birbirleri ile ilişkilendirilmesine neden olmaktadır. Bu kapsamda, göç ve suç arasındaki ilişkiyi değerlendiren teorilerden söz etmek gerekmektedir.

1.1.Sosyal Düzensizlik Teorisi

Sosyal düzensizlik teorisi şehirlerde toplum yapısı ve suç arasındaki ilişkiyi açıklamak için ortaya çıkmıştır. Teoriye göre; fakirlik, yerleşim dengesizliği, ırksal heterojenlik gibi çevre özellikleri sosyal düzensizliğe yol açmaktadır. Böylece sosyal düzensizlik de suç oluşmasına neden olabilmektedir (Kubrin ve Wo, 2016, s. 121).

Shaw ve McKay’e göre suç ve suçluluk kişisel özelliklerin sonucu olmayıp çevre ile bağlantılıdır. Sosyal düzensizlik, toplumun ortak bir değerden ➡

yoksun olması ve bireylerin sosyal kontrolü sağlayamamasıdır. Sosyal düzeni sağlayamayan toplumlar ise suç ile mücadele etmede etkisizdirler (Kubrin ve Wo, 2016, s. 122).

Suç teorileri içerisinde göç ve suç ilişkisine ilk odaklanan teorilerin başında, sosyal düzensizlik teorisi gelmekte olup kriminologların suç ve göç arasındaki ilişkiyi açıklamak için sıklıkla başvurdukları teoriler içerisinde yer almaktadır. Sosyal düzensizlik teorisi; artan göç, kentleşme, sosyal hareketlilik ve bu yerleşimsel hareketliliğin yarattığı sorunlar, kentte oluşan sosyal düzensizlik ve çöküntü alanları ile birlikte artan fuhuş, uyuşturucu, alkol bağımlılığı gibi suç ve sapma eylemlerinin yoğun olarak gözlemlendiği Chicago kent araştırmaları ile ortaya çıkmıştır. Sosyal düzensizlik kuramının öncülerinden Shaw ve McKay'a göre; yoksulluk, kültürel heterojenlik ve fiziksel hareketlilik faktörleri kentlerde sosyal çözülmeye yol açarak, bireylerin toplumsal değerlere olan bağlılıklarını zayıflatmakta ve bu durum da bireylerin suçluluk süreçlerinde etkili olmaktadır. Sosyal düzensizlik teorisine göre şehirde işlenen suç oranları, şehrin farklı bölgelerine göre değişkenlik arz etmektedir. Onlara göre özellikle toplumsal birlikteliği sağlayan tutarlı bir değerler sisteminin veya inanç, kültür birliğinin sağlanamadığı yerleşim

bölgelerinde suç oranları yüksek olur (Kızmaz, 2018, s.565).

Thomas'a göre göç olgusu ile birlikte gerçekleşen yerleşimler arası hareketlilik, etnik açıdan heterojen bir yapının varlığını ortaya çıkarmakta olup bu durum aşağıda sayılanlara yol açmaktadır (Kızmaz, 2018, s. 567):

- Yerleşimcilerin anlamlı, karşılıklı bağımlı ilişkiler sürdürmelerini engellemektedir.
- Çeşitli gruplar içerisinde ve arasında güvensizlik ve çatışmayı artırmaktadır.
- Yerleşim bölgelerinin sistemsal kontrollerini (systemic controls) engellemekte/zayıflatmaktadır.
- Sonuç olarak bu gelişmeler, yüksek suç oranlarının gerçekleşmesine neden olmaktadır.

Göç eden bireyin topluma adaptasyon ve ekonomik olarak kendini gerçekleştirme sürecinde başarısız olması sosyal, kültürel ve ekonomik gereksinimlerden yoksun kalmasına sebep olabilmekte, bu da sosyal dışlanma sürecini yaşamasıyla sonuçlanabilmektedir. Böylece toplumla bütünleşemeyen ve istediği yaşamı kuramayan göçmenlerin suça eğilimli olabilecekleri söylenebilir. Özellikle göç deneyimi olmayan toplumlarda göç ve entegrasyon sürecinde yaşanan aksaklıklar sosyal denetim ve kontrol mekanizmalarının kaybolmasına neden olabilir (Alpman ve Yarcı, 2018, s.154).

Göçmenlerin toplumda ötekileştirildiği ve dışlandığından hareket eden damgalama teorisine göre, göçmenler toplumda güvensiz ve istenmeyen ilan edilmekte ve bu durum onları suça daha yatkın hale getirmektedir. Böylece toplumda onlara karşı duyulan suç korkusu daha yüksek düzeyde algılanmaktadır. Göçmenler bu grupta yer almaktadır ve göçmenlerin, çoğu zaman, sosyal düzensizliğin ve fiziksel yetersizliklerin olduğu, suç oranı yüksek çöküntü alanlarında yaşadıkları düşünüldüğünden toplum tarafından daha kolay bir biçimde suçlu olarak damgalanmaktadır (Karasu, 2018, s.336).

1.2. Gerilim Teorisi

Gerilim teorisi (strain theory) Robert K. MERTON tarafından geliştirilen bir teoridir. Buna göre, insanların sosyal olarak kabul görmesi için toplum tarafından dayatılan belli başlı amaçlar vardır. Fakat bu amaçların gerçekleştirilebilmesi için gereken fırsatlar herkes için eşit değildir. Toplum tarafından dayatılan bu amaçlara giden meşru yollar herkese açık olmadığından kimi insanlar bu yollara ulaşmak için meşru olmayan yollara başvurmaktadırlar.

Dezavantajlı grupların suçluluk oranının daha yüksek olarak gerçekleştiğini ileri süren Merton'a göre suç, eşitlikçi bir nitelikten yoksun toplumsal yapıların sonucunda ortaya çıkmaktadır. Toplumda eşit imkân ve fırsatlara sahip olamayan bazı grup veya bireylerin toplumun meşru saydığı amaçları gerçekleştirmek için illegal yollara sapabileceklerini varsaymaktadır. Bu nedenle kurama göre suç, toplumsal engellenme veya yasal bazı yolların bloke edilmesinin sonucunda ortaya çıkmaktadır. Böylece, gerilim teorisinin, göçmenlerin suça olan katılımlarını açıklarken suçun sorumluluğunu ağırlıklı olarak ev sahibi ülkelerdeki göçmenlerin yaşadıkları olumsuz deneyimlere/süreçlere yüklediği dikkat çekmektedir. Kurama göre, göç ve yeniden yerleşim süreci sıklıkla stresli bir süreçtir. Göçmenlerin, özellikle etnik azınlık

göçmenlerinin sıkça sosyal, kültürel, politik ve ekonomik marjinalleşmeye maruz kaldıkları teması öne çıkarılmaktadır. Gerilim kuramının temel öncüllerinden hareketle göçmenlerin, göç ettikleri ülkelerde eşit imkân ve fırsatlara sahip olamamalarının onların meşru görülen amaçları gerçekleştirmek için illegal yollara sapmalarında etkili olduğu söylenebilir. Sonuç olarak gerilim kuramı suç olgusunu, göçmenlerin göç ettikleri ülkelerde karşılaştıkları toplumsal engellemelerin veya fırsatların bloke edilmesinin sonuçları çerçevesinde ele almaktadır (Kızmaz, 2018, ss.568-570).

1.3. İthalat Yaklaşımı

İthalat yaklaşımı kişilerin suç işlemek için başka ülkelere göç ettiklerini ileri sürerek göçün temelinde suç eyleminin gerçekleştirilmesi gibi bir amacın var olduğunu ileri sürmektedir. Bu yaklaşımda göçmenlerin uyuşturucu kaçakçılığı, dolandırıcılık, hırsızlık, kaçakçılık, haneye tecavüz ve terörizm gibi yasa dışı faaliyetleri içeren davranışları gerçekleştirmek için başka ülkeye göç ederek bu ülkelerde suç işlemek için fırsat kolladıklarını ileri sürmektedir. Göç ve suç ilişkisinin analizinde ithalat yaklaşımı göçmenleri doğrudan kriminal bir grup olarak görür. Bu yaklaşım aynı zamanda göçmenlerle ilintili olarak toplumda ahlaki bir panığın oluşmasına da katkı sunabilir (Kızmaz, 2018, s.575). ➡

Ülkemize gelerek göçmen kaçakçılığı yapan düzensiz göçmenlerin varlığı bilinmektedir. Zira ülkemizde yakalanan göçmen kaçakçıların içerisinde Suriye ve Afgan uyruklu düzensiz göçmenler bulunmaktadır (<https://timeturk.com/gocmen-olarak-geldiler-organizator-oldular/haber-1277543>). Göçmen kaçakçılığı yaparak para kazanmak için Türkiye'ye gelen göçmenler, ithalat yaklaşımı kapsamında değerlendirilebileceği gibi, önceleri amacı sadece göç etmek olup sonradan göçmen kaçakçılığı suçunu kendine meslek edinen ya da kısa süreliğine yapan düzensiz göçmenler de mevcuttur.

1.4. Damgalama Teorisi

Damga terimi Türk Dil Kurumu sözlüğünde mecazen “Bir kimsenin adını kötüye çıkaran, yüz kızartıcı durum” (<https://sozluk.gov.tr/>) olarak tanımlanmaktadır. Tarihte ise ilk defa bu terim Yunanlılar tarafından kullanılmıştır. Eski Yunanlılar, kamusal yerlerde kaçınılması gerektiği düşünülen kişilerin bedenlerine işaret kazıyarak ya da yakarak damga oluştururlar ve bu kişinin köle, hain ya da suçlu olduğunu herkese göstermiş olurlardı (Goffman, 2018, s. 27). Damgalama olgusu dünya edebiyatına da konu olmuştur ve Alexandre Dumas'ın “Üç Silahşörler” isimli romanında hırsızlık yapan bir kadının omzuna zambak

işareti kazındığından ve böylece bir suçlu olarak damgalandığından bahsedilmiştir.

Tarihte damgalanmak istenen kişilerin bedenlerine, işaretlerin kızgın demirle dağlandığı bilinirken, günümüzde damgalama olgusu; bir kişiden nefret etme, dışlama, kişiye karşı olumsuz davranışlar sergileme ve fiziki olmasa da beyinlerde infaz etme şeklini almıştır (Özmen ve Erdem, 2018, s. 187).

Goffman'a göre damgalama, toplum yapısına göre değişebilmekte, fiziki, ruhsal/davranışsal ve etnolojik farklılıklar damgaya neden olabilmektedir. Böylece üç damga tipinden bahsetmek mümkündür. Birincisi beden bozuklukları ve fiziki deformasyonlar; ikincisi sapkınlık, ahlaksızlık, hapis yatma, ruhsal bozukluklar; üçüncüsü ise ırk, din gibi etnolojik olgulardır (Goffman, 2018, ss. 29-31). Toplumdan damga yiyen bu insanların, kendileri gibi damgalı olan ve kendisini anlayabilen diğer damgalılarla yakınlaşıp sosyal çevre oluşturma, dahası damgalarını içselleştirerek bu yönde bir yaşam biçimi oluşturma ihtimalleri olmaktadır.

Bu noktada, toplumda yabancı ve farklı olduğu için damgalanan ve dışlanan göçmenlerin de bir araya gelerek suçlu alt kültürü oluşturdukları ve suçlu bir grup olarak beraber yaşadıkları düşüncesi mevcuttur.

1.5. Anomi

Anomi kavramı, Durkheim tarafından geliştirilen bir kavram olup, toplumda standartların ve değerlerin bozulması ya da hedeflere ulaşmak için gerekli yolların herkese eşit olmaması durumunda ortaya çıkan bir dengesizlik durumudur. Durkheim'a göre suç, sosyal standartların bozulması sonucunda ortaya çıkar. Bir toplumda anomi yaşanırca toplumun genel değerleri anlaşılmaz hale gelir ve kabul edilmez olur (<https://www.britannica.com/topic/anomie>). Böylece genel değerlerden yoksun bir toplumda suçun çoğalması kaçınılmazdır.

Kültürel norm ve hedefler ile insanların toplumsal yapı tarafından belirlenen bu norm ve hedeflere uygun davranışlar sergilemeleri arasında uyumsuzluk olması halinde ortaya çıkan anomi kavramı, uyumsuzluk sonucu ortaya çıkan gerilimlerin yol açtığı kültürel yapının yıkılması

durumudur. Bayhan'a göre, Türkiye'de yaşanan göç ve kentleşme de anomi teorisine uymaktadır. Zira köyden kente daha iyi iş, daha iyi ev, daha iyi sosyal ve kültürel çevre edinmek için göçen kitleler uyum sürecinde aradıklarını bulamadıklarında ve ne tam köylü ne de tam kentli olamadıkları ara süreçte anomi ve yabancılaşma olasılığıyla karşı karşıya kalmaktadırlar (Gürsoy, 2013, ss.81-82).

Anomi kavramı, sosyal değişim sonucunda eski yapı ile yeni yapı arasındaki farklar nedeniyle yeni yapıya uyum sağlayamama sonucunda toplumun belirlediği hedeflere olan uyumsuzluğu ifade eder. Bayhan'a göre özellikle kırsal alandan daha iyi bir yaşam için göç eden birey, ülkenin mevcut ekonomik yapısı, kentlerin hazır olmayan sosyal alt yapısı gibi nedenlerle hedeflediği amaçlarını yerine getiremez. Böylece, arzularını yerine getiremeyen göç etmiş birey anomik kentleşme ve kentlileşme sürecine girer (Yıldırım, 2004, s.81).

1.6. Kendini Seçme Teorisi (Self-Selection Theory)

Daha iyi bir hayat ve ekonomik anlamda amaçlarına ulaşmak için bir yerden başka bir yere göç eden insanların göç ettikleri yerlerde bu amaçlarını gerçekleştirmek için hukuksal kurallara itaat etmede büyük bir hassasiyet veya duyarlılık gösterecekleri

düşünülmektedir. Zira göç ettikleri ülkede yaşamlarını devam ettirebilecek ekonomik yeterliliğe ulaşmak ve çocuklarının geleceklerini hazırlamak isteyen göçmenlerin suç eylemlerine karışmaktan son derece uzak durmak konusunda özel bir imtina gösterecekleri tahmin edilmektedir. Suç eyleminden uzak durma yönündeki bu duyarlılığın çok sayıda göçmenin suça yönelmelerinde engelleyici bir işlev göreceğini söylemek mümkündür (Kızmaz, 2018, s.573).

İlk göçmenler arasındaki suç oranının düşük düzeyde seyrettiğini saptayan çok sayıda araştırma mevcut olup Bui'ye göre, bu durum göç etmiş bireylerin düşük suçluluk eğilimi ile sonuçlanan ekonomik temelli göç etmelerinden kaynaklanmaktadır. "Kendini seçme teorisi" olarak adlandırılan bu yaklaşıma göre, kendi ülkelerini terk etmek zorunda kalanlar gittikleri ülkede ekonomik fırsatlar yaratmak için sıkı çalışmak zorunda kalmakta ve böylece uzun dönemli hedeflerinden ödürü gittikleri yerlerde başlarını hukuk sistemi ile belaya sokacak davranışlardan kaçınma eğilimi sergilemektedirler. Böylece bu durumun göçmenlerdeki suçluluk oranının düşük düzeyde seyretmesine neden olduğunu söylemek mümkündür. Göçmenlerin yerleştikleri yeni bölgelerde, ekonomik kazanç amaçlı bir çabayı hedefledikleri ve kendi ülkelerinde sahip oldukları ➔

mesleki yetkinliklerini yeni bölgelerde kazanca dönüştürebileceklerini varsayan bu yaklaşıma göre, göç olgusu bu yönüyle suç oranları üzerinde arttırıcı bir işleve sahip değildir (Kızmaz, 2018, s.573).

Örneğin, göçmenlerin çoğunlukla kendi kendilerine seçilen bir grup olduğunu savunan teoriye göre, Amerika Birleşik Devletleri'ne (ABD) gelen çoğu göçmen, çalışma ve yaşam şanslarını geliştirme fırsatı için göç etmişlerdir. Ayrıca, ABD'ye kabul edilmek için sıkı çalışma ve fedakârlık gerektiren zorlu ve yorucu bir sürece tabidirler. Bu ve diğer nedenlerden dolayı, göçmenler genellikle yüksek motivasyonlu, çalışkan ve hedefe yöneliktirler ve bu nedenle, yasalara uymaya ve ceza adalet sistemi ile etkileşimlerden kaçınmaya yönelik güçlü teşviklere sahiptirler, bu da daha düşük suç eğilimlerine neden olmaktadır. Tonry'e göre, okyanus yolculuğu yaparak evlerinden ayrılan ve binlerce mil uzaktaki ülkelerden gelen ekonomik göçmenler, ailelerine ekonomik fırsat sağlamak, çocuklarının yaşamlarını iyileştirmek için Amerika'ya gelmişlerdir. Dahası çalışkandır ve daha uzun vadeli ilerleme için rahatlarını bir kenara koyarak hırsla çalışma eğilimindedirler. Butcher ve Piehl tarafından yapılan araştırmaya göre ise göçmenler yerlilerin beşte biri oranında daha az hapsedilme oranına sahiptirler. Bunda, sınır dışı edilme tehdidinin caydırıcı etkisinin göçmenlerin suç işleme olasılığını azalttığını öne sürmek mümkündür (Kubrin ve Mioduszewski, 2018, s. 68).

2. SONUÇ

Son dönemde dünyada yaşanan iç karışıklıklar, çatışmalar ve savaşlar insanların bulundukları ülkeleri terk ederek başka ülkelere göç etmesine neden olmaktadır. Özellikle Suriye'de yaşanan karışıklıklar sonrası kalabalık kitleler, ülkemize ve ülkemiz üzerinden Batı ülkelerine göç etmektedirler. Dünyada yaşanan bu kitlesel göç hareketleri, dünyanın dikkatini göç ve suç olgusunun ilişkisi üzerine çekmektedir. Sosyal yaşamı etkileyen ve küresel bir etkiye sahip olan göçün suç oluşumuna sebep olduğu düşüncesi toplumlar tarafından sık sık dile getirilmektedir. Göçmenlerin göç ettikleri yerlerde toplum ile bir uyum sorunu yaşadıklarını söylemek yanlış bir söylem olmaz; fakat bu durumun onlara potansiyel suçlu olarak bakılmasını gerektirmediği de oldukça doğru bir yaklaşımdır.

Gerek göçmenlerin suça katılımı gerekse göçmenlerin suçun mağduru olması durumu, göç ve suç ilişkisinin çift taraflı bir olgu olduğunu göstermektedir. Yukarıda bahsedilen göç ve suç ilişkisine dair yaklaşımlar konuyu çeşitli açılardan ele almaktadır. Bu bağlamda, göç hareketlerinin her zaman suça neden olacağını söylemek tamamıyla doğru bir değerlendirme olmamakla birlikte, suç oluşumunun insanların göç etme nedenlerine ve göç ettikleri yerlerin kültürel yapısına göre farklılık göstereceğini söylemek mümkündür. ■

KAYNAKLAR :

- (1) Alpman, P.S. ve Yarcı S. (2018). "Suç, Göç ve Kimlik: Suç Teorilerinde Göç Olgusu". Turkish Studies, 13(18), s.143-158.
- (2) Anomie, <https://www.britannica.com/topic/anomie>, Erişim tarihi: 11.06.2020.
- (3) Goffman, E. (2018). Damga Örselenmiş Kimliğin İdare Edilişi Üzerine Notlar. Ankara: Heretik.
- (4) Göçmen Olarak Geldiler Organizatör oldular. <https://www.timeturk.com/gocmen-olarak-geldiler-organizator-oldular/haber-1277543>, Erişim Tarihi: 10.06.2020.
- (5) Gürsoy, M. (2013). Kentleşme Sürecinde Göç Suçluluk İlişkisi. Yüksek Lisans Tezi. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adıyaman.
- (6) İçli, T.G. (2019). Kriminoloji (10. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- (7) Karasu, M.A. (2018). "Suç Korkusu, Göç ve Suriyeli Sığınmacılar: Şanlıurfa Örneği". Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi. 1(3), 332-347.
- (8) Kızmaz, Z. (2018). "Göç ve Suç Arasında Bir İlişki Var mı?: Bütüncül Bir Bakış". Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7(2), 562-599.
- (9) Kubrin, C.E. ve Mioduszewski, M. 2018."Theoretical Perspectives on the Immigration-Crime Relationship." Holly Ventura Miller and Anthony Peguero (Eds.), The Routledge Handbook of Immigration and Crime. London: Routledge.
- (10) Kubrin, C.E. ve Wo, J.C. (2016). Social Disorganization Theory's Greatest Challenge: Linking Structural Characteristics to Crime in Socially Disorganized Communities. A.R. Peguero. (Ed.), The Handbook of Criminological Theory (ss.121-136). West Sussex: Wiley Blackwell.
- (11) Özmen, S. ve Erdem, R. (2018). "Damgalamanın Kavramsal Çerçevesi". Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. 23(1), 185-208.
- (12) Yıldırım, A. (2004). Kentleşme Ve Kentleşme Sürecinde Göçün Suç Olgusu Üzerindeki Etkileri. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

SAGET-31 Botu

SAGET-31 KOMUTANLIĞI KONUŞ YERİ DEĞİŞİKLİĞİ

[Hazırlayan] **Yasin ÖLÜÇ** | SG Gv.Asb.Kd.Çvş.

Konuş yeri Çanakkale Bozcaada olan SAGET-31 Komutanlığına, Mayıs ayında “komutan” olarak atandığımı öğrendiğimde büyük bir heyecana kapıldım. Sahil Güvenlik Komutanlığında gemi komutanı olmam benim için çok büyük bir gurur oldu. Bozcaada/ÇANAKKALE’de konuşlu SAGET-31’in konuş yeri değiştirilerek SG Batı Karadeniz Grup Komutanlığı sorumluluğunda olan Karasu/SAKARYA’ya konuşlanacaktı. Sahil Güvenlik Komutanlığını Karasu’da en iyi şekilde temsil etmek için sabırsızlıkla gün saymaya başladım. Konuş yeri değişikliğine 1 aydan daha az vakit kalmıştı. Ben ve arkadaşlarım, bu heyecanla kendimizi zihinsel ve materyal olarak yeni görevimize hazırlamaya başladık.

Bot personelinin gerekli ayrılış-katılış işlemlerinin tamamlanması hitamında artık sürecin sonuna gelmiştik. 01 Temmuz 2020’de Çanakkale

Bozcaada’ya giderek SAGET-31 Komutanlığına katılış işlemlerimi tamamladım. ➡

SAGET-31 Botu’nun vatan düdüğü eşliğinde Bozcaada’dan avara edilişi.

Karasu Limanı'na aborda olunması

Tarih 02 Temmuz 2020'yi gösterdiğinde Kurumumuzu en iyi şekilde temsil ettiğimiz Bozcaada'dan ayrılma vakti gelmişti. Komutanlığımızı uğurlamak üzere gelen Bozcaada yerel halkı, Bozcaada Kaymakamı ve TCSG-16 personeli ile vedalaşarak, Bozcaada Sahil Güvenlik İskelesi'nden muhtemelen bir daha geri aborda olmamak üzere, büyük bir heyecan ve biraz da buruk bir sevinçle vatan düdüğü eşliğinde avara ettik. Artık iki boğaz geçeceğimiz, neredeyse 240 millik oldukça uzun ve yorucu bir deniz yolculuğuna başlamıştık.

İlk etapta Çanakkale ili Kepez ilçesine aborda olarak, komutan devir teslim işlemlerini tamamladık ve Kepez ilçesinden avara ettik. Hiç vakit kaybetmeden Çanakkale Boğazı'nı geçerek akaryakıt ikmali maksadıyla Tekirdağ ili Şarköy ilçesine aborda olduk. Akaryakıt bütünlemesinin tamamlanmasına müteakip, yolculuğumuzun en zorlu kısmı olan Marmara Denizi'ni aşmak üzere ileri harekete geçtik. Deniz biraz kabarmış, rüzgâr biraz artmaya başlamıştı fakat bir an önce yeni görev yerimize ulaşmak istiyorduk. Marmara Denizi'nde herhangi bir olumsuz duruma mahal vermeden, yaklaşık 7 saat boyunca seyir icra ettik. SAGET-31 Komutanlığı personelinin dinlenmesi ve geceyi geçirmesi maksadıyla İstanbul Ataköy Marina'ya geldik.

Sabahın erken saatlerine doğru Büyükdere Sahil Güvenlik İskelesi'ne aborda olduk. Akaryakıt bütünlemesinin tamamlanmasının ardından İstanbul Boğazı'nı geçmek üzere Büyükdere Sahil Güvenlik İskelesi'nden avara ederek, 03.07.2020 tarihinde yaklaşmakta olduğumuz Sakarya'nın Karasu ilçesine ileri intikale geçtik. Bu zorlu yolculuğun tamamlanmasına az bir zaman kalmıştı. Sahil Güvenlik Marmara ve Boğazlar Bölge Komutanlığı sorumluluk sahasından çıkarak Sakarya deniz il sınırları içerisine girdiğimizde heyecanımız ikiye katlanmıştı. Saat 12.30 itibarı ile Sahil Güvenlik Karadeniz Bölge Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Batı Karadeniz Grup Komutanlığına sorumluluk sahasına giriş yaptığımızı bildirdik.

Saat 14.00 itibarıyla Karasu Limanı'na giriş yaptığımızda, liman işletmesine ait 2 adet römorkörün su topu eşliğinde ve limanda bizleri bekleyen Sahil Güvenlik Batı Karadeniz Grup Komutanımız SG Yarbay Safa SÖYLEM ve beraberindeki heyetin coşkulu karşılamaları ile birlikte aborda olduk.

Ülkemizin denize kıyısı olan 28 ilinin 26'sında hâlihazırda Sahil Güvenlik Komutanlığı olarak faaliyetlerimize devam etmekteyken; 27'nci ilimize, Sakarya ilinin Karasu ilçesine, Komutanlığımıza ait

Sahil Güvenlik Batı Karadeniz Grup Komutanı SG Yb. Safa SÖYLEM ve beraberindeki heyet.

yeni bir birlik konuşlandırmış olmasının onurunu yaşıyoruz.

Yeni konuşlandığımız Karasu ilçesi, 65.000 nüfuslu ülkemizin en uzun plajlarından birine sahiptir. Bu nedenle, özellikle yaz aylarında tatil ve denizden faydalanmak amacıyla vatandaşlarımız tarafından tercih edilen bir yerdir. Nüfus yaz dönemi boyunca ortalama 500.000'e çıkmaktadır. Ayrıca Karasu ilçesinde bulunan SAGET-31 Komutanlığının konuşlu olduğu İç Taş Limanı'ndan ticari gemiler vasıtasıyla yurt içi ve yurt dışına ithalat ve ihracat yapılmaktadır. Karasu Limanı dünyaya açılan bir kapı komununda olup, Ukrayna'ya RORO seferleri ile düzenli olarak hem araç hem de yolcu taşımacılığı yapılmaktadır.

Artık tatil bölgesi olarak bilinen bu bölgede deniz üzerinde oluşabilecek asayiş olaylarının önlenmesi, yasa dışı su ürünleri avcılığının önüne geçilmesi ve denizden faydalanan vatandaşlarımızın boğulma olaylarının önüne geçilebilmesinde etkin rol alacak olmamız, bölgede Sahil Güvenlik Batı Karadeniz Grup Komutanlığı bağlı diğer unsurlarımızın faaliyet göstermesi ve Komutanlığımız tarafından yeni bir birlik, yeni bir bot konuşlandırılması Sakarya halkı ve mülki amirler tarafından büyük bir memnuniyet ile karşılanmıştır.

Sahil Güvenlik Batı Karadeniz Grup Komutanı SG Yb. Safa SÖYLEM ve SAGET-31 Komutanı SG Gv.Asb. Kd.Çvş. Yasin ÖLÜÇ'ün selamlaşması.

Sahil Güvenlik Komutanlığını Sakarya'nın Karasu ilçesinde temsil etmek ve görevlerimizi had safhada idame ettirmek amacıyla çıktığımız bu yolculuğun neticesinde, böylesine güzel karşılanmak, bizim içimizdeki mevcut görev aşkını artırmıştır. Bundan sonraki süreçte bilincinde olduğumuz vazifelerimizin devamını burada sürdürerek, al bayrağımızı dalgalandıracak olmaktan şeref ve mutluluk duyarız. ■

İNSAN HAKLARI HUKUKU

[Hazırlayan] **Rıza BÜTÜN** | SG İda. Asb. Bçvş.

48

Sahil Güvenlik Dergisi • Ekim 2020

İnsan hakları kavramı, tarihsel süreç içinde “insan”ın onurlu bir yaşam sürme bağlamında sürekli arayış içinde olduğu ve çağdaş demokrasi anlayışında hiçbir şarta bağlı olmadan “insan”a verilmesi gereken doğal bir hak olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsanın doğuştan kazandığı temel hak ve hürriyetleri vurgulayan insan hakları, demokrasilerin güçlenmesi ile günümüzde özel bir anlam ve önem kazanmıştır. İnsan Hakları Hukuku kavramının tam olarak anlaşılabilmesi için öncelikle insan hakları kavramının, tarihsel gelişiminin, şartlarının, unsurlarının ve niteliklerinin bilinmesi gerekmektedir.

İnsan hakları en bilinen basit tanımı ile “insanın insan olmaktan kaynaklanan hakları” şeklinde tanımlanabilir¹. Biraz daha geniş bir anlatımla insan hakkı; “Hangi ulusal, etnik, dini, zümrevi veya mesleki topluluktan olursa olsun, her kişinin yalnızca insan olmak itibarı ile sahip bulunduğu değeri korumaya dönük eylem potansiyelinin başkalarının tanınmasını ve her çeşit dış müdahaleye karşı korunmasını gerektiren en üstün ahlaki iddia ve taleptir.”². Tanımlardan

görülebileceği üzere insan hakkı, doğumla başlayan insan kimliğinin kazanılması ile hiçbir şarta bağlı kalınmadan elde edilen doğal bir hak olarak karşımıza çıkmaktadır. Kavramın merkezinde “insan” olması nedeniyle anayasal güvence altına alınmasının yanı sıra evrensel ve uluslararası düzenlemelere de konu olmaktadır. İnsanlık, “insan hakları” konusunda tarihi çok eski dönemlere dayanan mücadeleler vermiştir. Geçmişte istediğini alamayan insanlığın arzu ettiği insan hakları terimine kavuşması ise oldukça yenidir. İnsan hakları terimi, doğrudan doğruya insan aklının türettiği bir kavram ve bir düşünce olarak, özellikle XX. yüzyılın ikinci yarısında özerk bir hukuk disiplini çerçevesinde İnsan Hakları Hukukunun kurumsallaşması olarak, tarihsel evrimin belirli bir aşamasında ortaya çıkmış ve somutlaşmıştır; bir birikimin ürünüdür³. İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra barış ortamının sağlanması ve insanın onuruna yakışır bir yaşam sürmesi için adımlar atılmaya başlanmıştır. 1942 tarihli Birleşmiş Milletler Deklarasyonu ile “yaşama”, “özgürlük”, “bağımsızlık” gibi temel ilkeler benimsenmiş ve

nihayetinde 1948 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ni kabul etmiştir. Ayrıca 1950 yılında Avrupa Konseyi, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'ni kabul etmiş ve bünyesinde kurduğu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ile insan haklarına yönelik ihlallere hukuki statü kazandırmıştır. Bu nedenle, insan haklarının evrensel ve mutlak bir nitelik kazanması ve bir insan hakları standardının oluşması, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ortaya çıkan uluslararası sistemin bir ürünüdür⁴. İnsan hakları, güçlü demokrasiye sahip çağdaş ülkelerin hemen hepsinde anayasa ile güvence altına alınmıştır. Bazı ülkeler anayasalarında doğrudan "insan hakları" kavramını kullanırken bazı ülkelerin anayasalarında bu kavram "temel haklar, temel hak ve hürriyetler ya da kamu hürriyetleri" gibi ifadelerle anılmaktadır. Yürürlükte olan 1982 tarihli Anayasamız "Temel Haklar ve Hürriyetler" başlığı altında bu kavrama yer vermiş ve 12. maddede yer alan "Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir." ifadesiyle temel hakları güvence altına almıştır.

İnsan haklarının tarihi gelişimini İlk Çağ'dan başlayarak incelemek yerinde olacaktır. Çünkü insan hakları düşüncesinin felsefi düzeyde ilk ortaya çıkışı Antik Yunan'a kadar uzanır⁵. Bu dönemde kurulan Site Devletleri'nde vatandaşlar, çok kısıtlı da olsa seçme ve seçilme gibi bazı haklara sahiptirler. Ancak bu hak, günümüz insan hakları tanımıyla uyuşmayan bir tarzda sadece belli bir kesime verilmiştir. Bir kere, Site ahalisinin önemli bir kısmını, belki de çoğunluğunu, her türlü haktan tamamen yoksun, kanun nazarında eşya veya hayvandan farksız olan köleler kitlesi oluşturmaktadır ki; köle insandan sayılmaz, hukuk süjesi değildir, o sadece bir mal, evcil bir hayvandır⁶. Görüleceği üzere çok kısıtlı bir kesime verilen, kendiliğinden toplumun büyük bir kesimini oluşturan ve köle diye tabir edilen belli bir grubun haktan mahrum bırakılması insan hakları kavramıyla uyuşmayan bir gerçektir. Zira bu dönemde yetişmiş Eflatun ve Aristo gibi düşünürler de kölelik düzenini savunmuşlar ve insanların eşit olmadığını iddia etmişlerdir. Netice olarak İlk Çağ'da insan haklarından bahsetmek mümkün değildir. Çünkü kısıtlı da olsa bu haklar bütün insanlara tanınmamış ve insan hakları kavramının en temel ögesi olan eşitlik ilkesinden uzaklaşmıştır.

Orta Çağ'a gelindiğinde ise iki olay insan hakları açısından önemlidir. Bunlardan biri Hristiyanlığın ortaya çıkışı, ikincisi de feodalizmdir⁷. Feodal bir sistemde temel hak ve hürriyetler, derebeylerin isteği doğrultusunda şekillenmiştir. Temel hak ve hürriyetler, derebey-halk ikileminde karşılıklı olarak tanınmadığı için aslında tam olarak insan haklarından bahsedilemez. İnsan hakları açısından burada önemli olan, halkın yavaş yavaş tepki vermeye başlaması ve ileriki yıllarda insan hakları bakımından verilecek mücadelenin öncüsü olmasıdır. Hristiyanlığın ortaya çıkışı da aynı şekilde değerlendirilmelidir. Her ne kadar insan kişiliğine değer katılması yönünde adımlar atılsa da özellikle bu dönemde kilisenin varlığı ve gücünü kaybedeceği endişesi ile insanı değersizleştirmeye çalışması yadsınamayacak bir gerçektir. O halde şunu söyleyebiliriz: Orta Çağ, insan hakları açısından yeterli gelişmenin gerçekleşmediği bir dönem olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yeni Çağ'da durum insan hakları lehine değişecektir. Rönesans ve Reform hareketleri ile bilinçlenen toplumlar, insana yakışır bir hayat sürme yolunda ilerleyeceklerdir. Bu dönemin önemli belgelerinden olan 1776 tarihli Amerikan Bağımsızlık Beyannamesi, 1789 tarihli Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Beyannamesi, 1948 tarihli İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve 1950 tarihli Avrupa İnsan

Hakları Sözleşmesi yayımlandıkları tarihlerde bütün dünyayı etkisi altına almış, ülkelerin anayasaları söz konusu belgeler ışığında şekillenmiş ve insan hakları kavramı gelişme yolunda oldukça ilerlemiştir. Bu belgeler İkinci Dünya Savaşı sonrasında insan haklarının daha da güçlenmesine ve gerek bölgesel gerekse evrensel boyutta ele alınmasına referans oluşturmuşlardır.

İnsan hakları kavramı ile tarihsel gelişiminden sonra insan haklarının şartlarının neler olduğuna bakmakta yarar vardır. İnsan hakları için ölçü olarak kabul edilen en temel şartlar; temel hak olma, evrensellik ve açıkça tanımlanabilir olma özelliğidir. Kısaca değinecek olursak;

- **Temel Hak Olma:** İnsanın sırf insan olması nedeniyle hakkın herhangi bir şarta veya egemene bağlı olmaması anlamını taşımaktadır. İnsana, sahibi bulunduğu menfaati korumak üzere tanınmış olan irade kuvveti olarak da tanımlanmaktadır⁸.
- **Evrensellik:** İnsan haklarının “hür ülkede” ve “herkes” için uygulanmasıdır. İnsan hakları tüm insanlar için geçerli olan kabullere dayanmaktadır. Temel hak ve hürriyetlerin kullanılması (örneğin yaşam hakkının kullanılması) ülkeden ülkeye değişiklik göstermez. Doğumla başlayan ve ölümle sonuçlanan tabii bir haktır.

- **Açıkça Tanımlanabilir Olma:** Herkes için geçerli olan bir hakkın, yerine getirilip getirilmediği ya da ihlale uğrayıp uğramadığının anlaşılmasını mümkün kılar. Kısaca yargısal koruma bağlamında bu şart olmazsa olmazdır. Hakkın hangi makamlar tarafından hayata geçirileceği ve korunacağı açık olmalıdır.

İnsan hakkının varlığından söz edebilmek için üç temel unsurun bir arada bulunması gerekmektedir. Bunlar; yetki, talep ve tanınma-saygı gösterilme olarak karşımıza çıkmaktadır. Yetki; hakkın kullanımı konusunda hak sahibine takdir hakkı sunar. Kişi bu bağlamda zorlanamaz. Ancak unutmamak gerekir ki her hak sahibinin yetkisi başkasının yetki alanı ile sınırlıdır. Talep unsurunda, her hak, sahibine olumlu ya da olumsuz bir talepte bulunma yetkisi verir. Tanınma-Saygı Gösterilme ise, bir hak iddiası hakkın konusundan yararlanma yetkisinin genel ve özel olarak tanınmasını, ona saygı gösterilmesini istemek zorundadır⁹.

İnsanlar hayat boyunca bazı faaliyetlerinden dolayı örneğin karşı taraf ile yapılan hukuki bir sözleşme sonrası gibi birtakım haklar elde edebilirler. Bunlar sonradan kazanılmış haklar kategorisinde değerlendirilmelidir. Oysaki insan hakları, insanın sahip olduğu bu tür haklardan farklı olup kendine has bazı özelliklere sahiptir¹⁰. İnsan haklarını diğer haklardan ayırt etmeye yarayan bu nitelikleri; Evrensellik, Doğuştan Sahip Olma, Toplum Öncesi Olma, Mutlaklık, Vazgeçilmezlik, Birey Hakkı Olma, Çoğunlukla Hürriyet Hakkı Olma, Temel Hak Olma, Esas Olarak Devlete Karşı İleri Sürülebilir İddialar Niteliğinde Olma şeklinde sıralayabiliriz.

İnsan hakları ile ilgili genel değerlendirmelerden sonra gelelim konu başlığımız olan İnsan Hakları Hukuku'na. İnsan Hakları Hukuku, insan haklarını düzenleyen hukuk kurallarını inceler¹¹. İnsan Hakları Hukuku aynı zamanda insan haklarını düzenleyen hukuk kurallarını belirli bir ülkede yürürlükte bulunan pozitif hukuk kurallarının içeriğinden bağımsız olarak genel ve soyut düzeyde inceler¹². İnsan haklarının düzenlenmesi veya sınırlandırılması buna örnektir. Hemen belirtmekte fayda var ki İnsan Hakları Hukuku, esas olarak savaş dışı koşullarda geçerli normları ve kurumları düzenler¹³. Yani olağan rejim koşullarının geçerli olduğu dönemlerde geçerli bir hukuk dalıdır. Daha net anlatımla, olağan dışı olan savaş sırasında İnsan

Hakları Hukuku uygulama alanı bulamayacağı için bu dönemler İnsancıl Hukuk'un ilgi alanıdır ve savaştan kaynaklanan faaliyetler için bu hukukun mekanizmaları devreye girer. İnsan Hakları Hukuku'ndan bahsedilebilmesi için icra edilen faaliyetin anayasa veya yasalarda hak olarak düzenlenmesi esastır. Yasa ile düzenlenmeyen bir faaliyetin hak olarak iddia edilmesi mümkün olamayacağından İnsan Hakları Hukuku'nun temel dayanağının yasalar olduğu değişmez bir gerçektir. İnsan Hakları Hukuku'nda, hakkın konusu ile bu hakkın sahibinin kim olduğu sorularına yanıt verilir. Hakkın konusu ile o hakla korunan değer ne olduğu belirlenir. Muhatap-sorumlu-yükümlü üçgeninin cevap bulması sağlanır. İnsan Hakları Hukuku'nda yaptırım önemli bir yer tutar. Yaptırım ile hakların korunması ve uygulama sürecindeki hukuk yolları ile bu süreç sonucunda verilecek cezalar anlaşılmalıdır. O halde, İnsan Hakları Hukuku'nda, insan haklarının öznelere, insan haklarıyla korunan hukuki değer, insan haklarından sorumlu olanlar ve hakların korunması ve uygulanması sürecinde başlıca hukuki yollar ile idari, hukuki ve cezai yaptırımlar inceleme konusu yapılır¹⁴.

İnsan Hakları Hukuku genel ve özel olmak üzere iki bölüme ayrılır. Genel kısımda, bütün insanlar için geçerli olan haklar incelenir. Örneğin insan haklarının sınırlandırılması, düzenlenmesi,

özellikleri gibi kavramlara yer verilir. Özel kısımda ise, belirli örneğin özel hayatın gizliliği, adil yargılama, seyahat hürriyeti gibi insan hakları tek tek ele alınıp incelenmektedir.

İnsan Hakları Hukuku, Kamu Hukuku'nun bir alt dalı olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü bu hukuk dalı ile insanların devlet karşısındaki durumları yani, kişilerin temel hak ve hürriyetleri düzenlenmektedir. İnsan haklarının geliştirilmesi, devlet-diğer şahıslara karşı korunması devletin işidir. Devlet ile bireyler arasındaki ilişkiler kamusal nitelikli ilişkileri oluşturmaktadır. O halde diyebiliriz ki, kamusal nitelikli ilişkileri düzenleyen kurallar Kamu Hukuku'nu oluşturmakta olup, İnsan Hakları Hukuku da bu bağlamda ele alınmaktadır. İnsan Hakları Hukuku'nu diğer hukuk dallarından ayıran birtakım temel özellikler mevcuttur. Doktrinde de geniş yer alan bu temel özelliklere kısaca bakacak olursak;

- Evrensellik: Evrensellik ilkesi gerek insan haklarının gerekse İnsan Hakları Hukuku'nun değişmez ve en kabul görmüş ilkeleri arasında yer almaktadır. İnsan Hakları Hukuku, "insan" olan herkes için vardır. İnsanın değerini korumayı amaçlamaktadır.
- Muamele Görme İlkeleri Niteliğinde Olmaları: Hangi coğrafyada olursa olsun insanın ➡

nasıl bir muamele görmesi gerektiğini esas almaktadır. Yasalar ile düzenlenmesi zorunluluk oluşturmaktadır.

- Muamele Etme İlkeleri Niteliğinde Olmaları: İnsanlar arasındaki ilişkiler için davranış normlarıdır. İnsan haklarının etkili olabilmesi, hakkın kullanımı konusunda kişilerin hakkın neyi talep ettiğini bilmesi ve nasıl davranması gerektiği konusunda kendisini geliştirmesi gerekmektedir.
- Devletin Temel Ödevlerini Dile Getiren Talepler Niteliğinde Olmaları: İnsan haklarının uygulanması açısından oldukça önemli bir ilkedir. Çünkü kişi-devlet arasındaki ilişkileri düzenleyecek olan devletin kendisidir. İnsan haklarına uygun yasalar çıkarmak, bu yasaların yine insan haklarına uygun olarak uygulanmasını sağlamak daha da önemlisi bu yasaları uygulayacak kişilerin eğitimlerini tamamlamak devletin asli görevleri arasındadır. Hemen belirtmekte yarar var ki insan haklarını korumak sadece devletin değil, toplumun paydaşı olan herkesin sorumluluğundadır.

İnsan Hakları Hukuku, insana yüksek bir yaşam kalitesi sunmayı hedeflemektedir. İnsan merkezli bu hukuk dalı, insan onuru ile doğru orantılıdır. İnsan haklarıyla korunan temel değerlerin kaynağı “insanın değeri”dir¹⁵. İnsana odaklanması nedeniyle bu hukuk dalının özel bir öneme sahip olduğu, çağdaş demokrasiler için vazgeçilmez olduğu açıktır. Özellikle dikkat çekmek istediğimiz husus, ulaşılması öngörülen ve yazılı hukukun üstünde yer alan, insan merkezli bu yapı, bir yandan pozitif hukukun kendisine yetiştirme çabası sürerken bir yandan da değişen toplumsal talep ve koşullarla birlikte gelişimini sürdürmektedir¹⁶. Özetle söylemek gerekirse, merkezine insanı alan bu hukuk dalının sürekli dinamik tutulması ve hukuk dalları arasında müstesna bir yerinin olduğunun benimsenmesi son derece önem arz etmektedir.

İnsan odaklı olan ve insanın onurlu bir yaşam sürmesinin temel güvencesi olan insan haklarının korunması da, İnsan Hakları Hukuku başlığı altında yer almaktadır. İnsan haklarının korunması maksadıyla, ulusal, uluslararası ve bölgesel mekanizmalar geliştirilmiştir. Öncelikle şunu söylemek gerekir ki, İnsan haklarının

korunmasında asıl ve öncelikli görev ulusal hukuk sistemlerindedir. Yani uluslar üstü bir korunmadan yararlanmak için iç hukuk yollarının tamamen tüketilmesi gerekmektedir. Zira, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nde de bu husus hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla ulusal hukuk sisteminin güçlü olması, çıkacak uyuşmazlıklara uluslararası standartlara uygun olarak zamanında ve etkin çözümler bulunması önem arz eden bir husustur. Başta Birleşmiş Milletler Örgütü ve Avrupa Konseyi olmak üzere evrensel ve bölgesel örgütlerin kuruluş nedeni ve bu örgütlerce kabul edilen insan haklarına ilişkin bildiri, sözleşme ve diğer belgelerin amacı, insan haklarını ulusal-üstü koruma altına almak ve bunlara ilişkin evrensel standartlar belirlemektir¹⁷. Ülkemizde insan haklarının korunması ve farkındalığın oluşturulması maksadıyla çeşitli mekanizmalar bulunmaktadır. Bunlar arasında; TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu, İl ve İlçe İnsan Hakları Kurulları, Türkiye İnsan Hakları Kurumu Başkanlığı, Mahkemeler ve son başvuru merci olan Anayasa Mahkemesi’ni sayabiliriz. Ulusal üstü koruma sistemlerin başında Birleşmiş Milletler Teşkilatı adı altında oluşturulan kurullardır. Bölgesel düzeyde koruma sistemleri ise Avrupa Konseyi, Amerikan Devletler Teşkilatı ve Afrika Birliği olarak sıralanabilir. Burada şu hususu belirtmek de yarar vardır. Bölgesel koruma sistemleri içinde Avrupa sistemi, en eski ve en gelişmiş olanıdır¹⁸. Bünyesinde bulunan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de insan hakları ihlallerinin denetimi ve yaptırımını konusunda önemli bir kurum olarak görülmektedir. Tüm bu kurumların kurulmasının ortak amacı “insanın onurlu bir yaşam sürmesi” yolunda adımlar atmaktır. Ayrıca, insan haklarını evrensel ve bölgesel düzeyde korumak amacıyla kurulan mevcut koruma sistemlerinin hepsinin ortak kaynağı 1948 tarihli İnsan Hakları Evrensel Bildirisi olup, çıkış noktaları insan haklarının evrenselliği idealini gerçekleştirmektedir¹⁹.

İnsan Hakları Hukuku konusunda ele alınması gereken ve son derece hassas olan diğer bir husus ise “İnsan haklarının düzenlenmesi ve sınırlandırılması” konusudur. Ulusal düzeyde yapılan düzenleme ve hakların sınırlandırılması uluslararası boyutta sorgulanmakta ve ülkelerin imajına doğrudan etki etmektedir. Bu yüzden yapılacak her düzenlemenin hakkın sınırlandırılması bağlamında değil hakkın daha kolay kullanılması

ve hakka daha kolay ulaşılması yönünde olması gerekmektedir. Bir hak ve hürriyeti tanımlama; kullanım şekil, şart ve usullerini gösterme; onu tehdit eden durumlara karşı koruma ve sınırlarını belirtme işi olarak tanımlanabilecek düzenleme; hem bireylerin hak ve hürriyetlerden eşit yararlanmalarını sağlar, hem de söz konusu hak ve hürriyetler için bir güvencedir²⁰. Kamu hak ve hürriyetlerinin düzenlenmesinde “önleyici” ve “düzeltici” olmak üzere iki sistem bulunmaktadır²¹. Önleyici sistem; adından da anlaşılacağı üzere ön almaktır. Hakkın kullanılması, sınırlarının aşılması ve kötüye kullanılmasını önlemek amacıyla önceden bazı tedbirlerin alınmasıdır. Yani iş işt en geçtikten sonra değil, önceden tedbir almaya yöneliktir. Doktrinde eleştirilere yol açan bu sistem, hakkın kullanımından önce izin alma gibi işlemler içermektedir. Dolayısıyla bir kısıtlama içirdiği yönünde görüşler oldukça fazladır. Düzeltici sistem ise; hakkın kullanımından sonra devreye giren bir sistemdir. Yani kişi hak ve hürriyetini serbestçe kullanır. Herhangi bir izne tabi değildir. Bütün sorumluluk kendisine aittir. Herhangi bir kişi veya kurumun müdahalesi olmaz. Bu müdahale ve yaptırım ancak kişinin hak ve hürriyetini kötüye kullanması halinde devreye girer. Toplumlar nezdinde daha kabul edilebilir bir sistem olarak görülmektedir. İnsan haklarının sınırlandırılması

konusu toplumlar için her zaman sıkıntı doğurmuş bu yüzden sınırlamanın belirli şartlara bağlanması gerektiği vurgulanmıştır. İnsanların toplum halinde yaşamaya başlaması ile hakların düzenlenmesi ve sınırlama getirilmesi gerekmiştir. Çünkü hakkın kullanımı sınırsız değildir. Bir kişinin hakkı, bir başkasının hak-hürriyet alanı ile sınırlıdır. Bu yüzden hakların gerektiği zaman ancak ve ancak gerektiği kadar sınırlandırılması ve sınırlama nedenlerinin ortadan kalması ile hakkın kullanımına derhal izin verilmesi genel kabul görmüş ilkedir. İnsan Hakları Hukuku’nda genel kabul gören ilke, insan haklarının daima korunmasıdır, sınırlama ise istisnadır. Sınırlamanın ise hakkı ortadan kaldıracak şekilde yapılmaması ve zamanı gelince serbest bırakılması elzemdir. İşte bu yüzden İnsan haklarının sınırlandırılması uluslararası kabul görmüş bazı ilkelere bağlanmıştır. Bu ilkeler; Sınırlamanın Gerekliliği, Sınırlamanın Yasallığı, Sınırlamanın Sebebe Bağlılığı, Anayasanın Sözüne ve Ruhuna Uygunluk İlkesi, Ölçülülük (Orantılılık), Demokratik Toplum Gereklerine Uygunluk, Hakkın Özüne Dokunmama olarak belirlenmiştir. Sınırlama konusunda önemli bir diğer hususu ise, olağanüstü yönetim dönemlerinde alınacak önlemler içermektedir. Günümüzde toplumlar, tabii afet, salgın hastalıklar, ekonomik bunalımlar, şiddet olayları, terör faaliyetleri nedeniyle kamu düzeninin ➡

ciddi biçimde bozulması, daha da önemlisi devletin varlık ve bekasının tehlikeye düşmesi ile karşı karşıya kalabilirler. Toplumun varlığını ve huzurunu tehlikeye sokan, kamu düzenini ciddi şekilde sarsan bu gibi durumlara, genelde olağanüstü haller (states of emergency) denilmektedir²². Olağanüstü dönemlerde hakların sınırlandırılması için iki şartın oluşması gerekmektedir. Bunlar; ulusun hayatını tehdit eden tehlike ve olağanüstü rejimin resmen ilan edilmesidir. Söz konusu iki şart ile korunan hukuki değer, ulusun hayatını tehdit eden genel tehlikenin varlığının ortaya çıkması ve olağanüstü hal ilanının mutlaka resmî makamlarca ilan edilmesi sayesinde “keyfi kısıtlamaların” önlenmesidir. Ayrıca bu dönemlerde yapılacak kısıtlamalar ülkelerin üye oldukları kuruluşlar ile imzaladıkları belgeler bağlamında sorumluluk doğurduğundan, her bir kısıtlamanın, tehlikenin varlığı ve ağırlığı oranında olması gerekmektedir. Zira uluslararası sözleşmeler, üye devletlerin hangi nedene bağlı olarak hangi hakları sınırlandırdıklarını bildirmeleri gerektiğini hükme bağlamıştır. Ülkemizin de taraf olduğu İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi md.15/3; “Bu maddeye göre aykırı tedbirler alma hakkını kullanan her Yüksek Sözleşmeci Taraf, alınan tedbirler ve bunları gerektiren nedenler hakkında Avrupa Konseyi Genel Sekreteri’ne tam bilgi verir. Bu Yüksek Sözleşmeci Taraf, sözü geçen tedbirlerin yürürlükten kalktığı tarihi de Avrupa Konseyi Genel Sekreteri’ne bildirir” şeklinde düzenlenmiştir. Tüm bu düzenlemelerin ortak amacı “insan” odaklı bir sistemin oluşturulması ve geliştirilmesidir. Son olarak şunu da söylemek gerekir. Olağanüstü hallerde bile kısıtlanamayacak ve anayasal koruma altında olan haklar vardır. Bunlar; yaşama hakkı, işkence yasağı, kölelik, suç ve cezanın geçmişe yürütülemeyeceği gibi en temel haklardır.

Sonuç olarak, insan hakları yani kamu özgürlüklerinin temel amacı “insan” ve “insan onuru”dur. İnsanın yaşamı boyunca kendine yakışır bir şekilde hayat sürmesini sağlamak en temel hedeftir. İnsan Hakları Hukuku ise, insan haklarının koruyucu kalkanıdır. Anayasa ve kanunlarla güvence altına alınan temel hak ve hürriyetlerin hukuki zemindir. Demokrasinin vazgeçilmez bir parçasını oluşturan insan haklarının, tarihsel gelişimi dikkate alındığında oldukça zorlu bir süreçten geçtiği aşikardır. Bu nedenle insan hakları konusunda toplumun her kesiminin bilinçli ve bu kutsal değeri

koruma güdüsü içinde olması önemli olmakla birlikte demokrasinin taçlanması açısından da zorunludur. Dünya edebiyatının önemli isimlerinden biri olan Emile Zola’nın ifade ettiği gibi, “Bir kişiye karşı yapılmış haksızlık, bütün insanlığa karşı yapılmış haksızlık demektir.” ■

KAYNAKLAR :

- (1) Akıllıoğlu Tekin; İnsan Hakları Kavram, Kaynaklar ve Koruma Sistemleri, İmaj Yayınevi, Ankara, 2010, Sf:2.
- (2) Erdoğan Mustafa; İnsan Hakları Öğretisine Giriş, Hacette Üniversitesi İİBF Dergisi, 1993, C:11, Sf:34.
- (3) Coşku Vahap; İnsan Hakları, Liberal Açıdan Bir Tahlil, Liberte Yayınları, Ankara, 2006, Sf:96.
- (4) Coşku Vahap; İnsan Hakları, Liberal Açıdan Bir Tahlil, Liberte Yayınları, Ankara, 2006, Sf:97.
- (5) Kalabalık Halil; İnsan Hakları Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017, Sf:68.
- (6) Kapani Münci; Kamu Hürriyetleri, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013, Sf:19.
- (7) Kalabalık Halil; İnsan Hakları Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017, Sf:69.
- (8) Hoştan Zamira; Temel Hak ve Hürriyetlerin Anayasal Güvenceleri, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi Kamu Hukuku Anabilim Dalı 2019, Sf:5.
- (9) Kalabalık Halil; İnsan Hakları Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017, Sf:31.
- (10) Coşku Vahap; İnsan Hakları, Liberal Açıdan Bir Tahlil, Liberte Yayınları, Ankara, 2006, Sf:108.
- (11) Gözler Kemal; İnsan Hakları Hukukuna Giriş, Ekin Yayınevi, Bursa, 2017, Sf:14.
- (12) Gözler Kemal; İnsan Hakları Hukukuna Giriş, Ekin Yayınevi, Bursa, 2017, Sf:19.
- (13) Kalabalık Halil; İnsan Hakları Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017, Sf:77.
- (14) Kalabalık Halil; İnsan Hakları Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017, Sf:77.
- (15) Erdoğan Mustafa; İnsan Hakları Teorisi ve Hukuku, Orion Kitabevi, Ankara, 2017, Sf:20.
- (16) Çatal Betül; İnsan Haklarının Korunmasında Ulusal, Bölgesel ve Uluslararası Mekanizmalar, Selçuk Üniversitesi AMYO Dergisi, 2018, C:1 S:1, Sf:73.
- (17) Yüzbaşıoğlu Necmi; İnsan Haklarının Ulusal Düzeyde Korunması, İnsan Hakları, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2000, Sf:397.
- (18) Kalabalık Halil; İnsan Hakları Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017, Sf:260.
- (19) Çatal Betül; İnsan Haklarının Korunmasında Ulusal, Bölgesel ve Uluslararası Mekanizmalar, Selçuk Üniversitesi AMYO Dergisi, 2018, C:1 S:1, Sf:94.
- (20) Anayurt Ömer; Toplantı Hürriyeti Kavramı ve Türk Anayasa Hukukunda Toplanma Hürriyeti, Kazancı Kitabevi, İstanbul, 1998, Sf:86.
- (21) Hazır Hayati; Türkiye’de ve Yabancı Ülkelerde Olağanüstü Hal Rejimlerinde Kamu Hürriyetlerinin Sınırlandırılması, Selçuk Üniversitesi Yayınları, Konya, 1991, Sf:103.
- (22) Aliefendioğlu Yılmaz; Anayasa Yargısı Açısından Olağanüstü Yönetim Usulleri, Akademik İnceleme Dergisi, C:25, S:2, Sf:26.

OFİS ORTAMINDA YAPILABİLECEK EGZERSİZLER

[Hazırlayan] **Behice KÖKSAL** | Personel İşlemleri Uzmanı

Günlük yaşamımızın büyük bir kısmını ofis ortamında ve genellikle oturarak geçirmekteyiz. Uzun süre oturmak, uzun saatler ekrana bakmak, yük taşımak, sürekli aynı kas grubuna aşırı yük bindiren egzersizler yapmak ve gün içinde strese maruz kalmak gibi pek çok durum bize fazlasıyla zarar vermektedir. İlerleyen yaşlarda kasların güçsüzleşmesi bazı fizyolojik rahatsızlıklarla birleşerek yaşam kalitesini önemli derecede düşürmekte ya da bahse konu yaşam şekli çeşitli fizyolojik rahatsızlıklara yol açmaktadır. Bu rahatsızlıkların en bilinenleri arasında çoğumuzun da ne yazık ki muzdarip olduğu postürel bozukluklar, kamburluk, bel ve boyun fıtığı yer almaktadır. Üstelik bu tarz rahatsızlıkları olan insanların kasları güçsüzleşmekte ve buna bağlı olarak daha fazla acı çekmektedirler. Hedefimiz, tabii ki bu seviyeye gelmeden kendimizi koruyabilmek ve bedenimizi güçlendirmek olmalıdır.

Uzmanlar çağın en tehlikeli rahatsızlığının hareketsizlik olduğunu ve ofis çalışanlarının gün içinde mutlaka fiziksel aktivite yapmaları gerektiğini ifade etmektedir. Peki, bu hareketsiz yaşam şeklini nasıl dönüştüreceğiz? Genelde hayatı yoğun bir

tempoda geçen çalışanların bile rahatlıkla çok zaman ayırmadan kendisi için yapabileceği bazı basit ve etkili adımlar var;

- Öncelikle en önemli adım karar vermek. Daha sağlıklı ve kaliteli bir yaşam tarzına geçmeye, alışkanlıklarınızı ve yaşam stilinizi değiştirmeniz gerektiğine karar vererek ve bahaneleri bir kenara bırakarak başlayabilirsiniz. Alışkanlık dönüşme süresi 21 gündür ve bu dönüşüm kendimize verebileceğimiz en güzel hediyedir.
- Gün içinde hareketinizi artırabilirsiniz ve böylece üzerinizdeki miskinlikten kurtulabilirsiniz. Bunun için en basiti asansör kullanmayabilir, her yere araçla gitmeyebilir, toplu taşıma kullanıyorsanız bir iki durak önce inip yürüyerek tembelliği yenebilirsiniz. Missouri Üniversitesi'nde yapılan bir araştırmaya göre uzun süre oturulduğunda kan dolaşımı ve damar fonksiyonları bozuluyor; bu yüzden belli aralıklarla koltuğumuzdan kalkmak ve hareket etmek gibi rutinler bile vücudumuza iyi geliyor.
- Size iyi gelen spor veya egzersiz neyse onu yapabilirsiniz. Herkes spor yapamayabilir, spor yapmayı sevmeyebilir; ancak insanın kendisi için ➡

yapabileceği en büyük iyilik, çeşitli kas gruplarını destekleyecek egzersizler yapmaktır. Mesela pilates, insanın hem ruhuna hem bedenine iyi gelen bir egzersiz sistemidir. Eğer bu kadar kapsamlı egzersizler yapamam diyorsanız rahatlıkla güvenilir kaynaklardan ulaşabileceğiniz, çok kısa sürelerde yapabileceğiniz ve yazımızda da örneklerini bulacağınız; temel bel, boyun ve postür egzersizlerini deneyebilirsiniz. Zaten spor yapıyorsanız da öncesinde ve sonrasında mutlaka esneme egzersizleri yapmalı, spor programınızda küçük kas gruplarını çalıştıran ve esneten egzersizlere mutlaka yer vermelisiniz.

- Sağlıklı oturma pozisyonunu gün içinde korumaya çalışmalı, sırtınızı desteklemeli, dik durmalı ve dik oturmalısınız. Bu öneri çok çok önemli, unutmayalım ki; “Omurganız ne kadar sağlıklıysa o kadar gençsiniz.”

Tüm bu öneriler daha kaliteli yaşama geçebilmek için ufak ipuçlarıdır. Çoğumuz bunları biliyoruz; ama ya uygulamıyor ya da bu önerileri küçümsüyoruz. Peki, masa başında çalışıyorsak gün içinde kısa sürede nasıl egzersizler yapmalıyız dersenez de işte bunlardan bazıları:

1. Boyun Esnetme: Dik bir şekilde oturun ve sağ kulağınızı omzunuza doğru nazikçe indirin birkaç saniye bekleyin ve hareketi sol taraf için tekrarlayın.
2. Yukarı Doğru Esneme: Parmaklarınızı birleştirin ve avuç içi kısımlarınız tavana bakacak şekilde mümkün olduğunca yukarı uzayın.
3. Kafa Sallama: Çenenizi göğsünüze doğru indirin ve kafanızı yanlara doğru hafifçe sallayın.

4. Omuz Silkme Egzersizi: Her iki omzu da kulağınıza doğru kaldırın, birkaç saniye bekleyin ve sonrasında bırakın. Hareketi birkaç kez tekrarlayın. Bu hareketi her iki elinizde su şişesi varken de yapabilirsiniz.

5. Göğüs Açma Egzersizi: Sandalyenizin ucunda dik bir şekilde oturun, ellerinizi arkanızda kenetleyin. Bu pozisyondayken kollarınızı yukarı doğru nazikçe kaldırın ve 5-10 saniye bekleyin.

6. Oyuncak Asker Egzersizi: Dik bir şekilde oturun ve sağ kolunuzu tavana doğru uzatın. Sol bacağınızı da ileri doğru uzatın, sağ kolunuzu indirirken sol bacağınızı yukarı kaldırın ve sol ayağınıza dokunmaya çalışın. Her iki taraf için de 8-10 tekrar yapın.

7. Dize Sarılma Egzersizi: Dizinizi kırarak sağ bacağınızı yukarı kaldırın ve kollarınızla tutup göğsünüze mümkün olduğunca yakın olacak şekilde kendinize doğru çekin. 5-10 saniye bekleyin ve hareketi diğer tarafınıza da uygulayın.

8. Kalça Kasları Esnetme: Sağ bileğiniz sol dizinizdeyken, sağ dizinize hafifçe birkaç kez bastırın. Sağ tarafta hareketi uyguladıktan sonra aynı şekilde sol bileğiniz sağ diziniz üzerindeyken biraz bastırın esnemeyi hissedin.

9. Esnek-Nokta Egzersizi: Oturma pozisyonundayken ayaklarınızı dizlerinizi bükmeden hafifçe yerden kaldırın (ister tek, ister iki ayağı aynı anda) ayak parmak ucunu bileğinize doğru çekerek birkaç saniye bekletip tekrar bırakın. Bu hareket ayak bileklerinizin esnemesini sağlayacaktır.

Buraya kadar bahsettiğimiz egzersizler esnemek ve küçük kas gruplarımızı güçlendirmek için basit ama muhteşem egzersizlerdir, bu egzersizleri günlük rutininize dâhil edebiliriz. Ancak işin boyutunu farklı bir noktaya taşımak ve biraz daha vücudumuzu şekillendirmek istiyorsak, ofiste uygulayabileceğimiz bir üst seviye egzersizler söz konusu. Bunlardan bazıları:

1. Yürüme: Sık aralıklarla ortalama bir dakika kadar bulunduğunuz ortamda adımlar atın.
2. Şınav: Ofiste şınav çekme fikri biraz tuhaf gelebilir. Müsait ortamınız varsa zeminde çekebilirsiniz. Yoksa masanızın bir kenarında ya da duvarda kontrollü bir şekilde 3 set ve 10-15 arası tekrar yeterli olacaktır.

3. Çömelleme: Sandalyenizde ayağa kalkın ve tekrar oturun. Bunu yaparken çömelleme esnasında diz kapaklarınızın ayak parmak uçlarınızı geçmediğinden emin olun. 3 set ve 10-15 arası tekrar yeterli olacaktır.

4. Arka Kol Egzersizi: Sandalyenizi sabitleyin, mümkünse tekerleksiz bir sandalye tercih edin. Ellerinizi omuz genişliğinde masaya veya sandalyeye yerleştirin, ardından ağırlığınızı aşağıya bırakın ve tekrar başlangıç pozisyonuna dönün. 3 set ve 10-15 arası tekrar yeterli olacaktır.

5. Parmak Ucu Yükselme: Sandalyenizin arkasına geçin ve tutunarak destek alın. Ayak parmak uçlarınızda yükselip başlangıç pozisyonuna dönün. 3 set ve 10-15 tekrar yeterli olacaktır.

6. Omuz Baskısı: Etrafınızda bulunan birkaç kilogram ağırlığındaki bir nesneyi (su şişesi vb.) alın ve omuz yüksekliğinde tutun. Sonrasında yukarı kaldırın ve başlangıç pozisyonuna dönün. 3 set ve 10 tekrar yeterli olacaktır.

7. Duvar Oturumu: Sırtınızı duvara yaslayın ve bedeninizi duvardan ayırmadan yavaşça oturma pozisyonuna gelin, belinizin arkasında boşluk olmamasına ve karnınızın sıkı olmasına dikkat edin, burada kalabildiğiniz kadar kalın ve tekrar yükselin.

8. Hamle: Bu hareketi oturduğunuz yerde sabit durarak ya da bir boşlukta ilerleyerek uygulayabilirsiniz. Büyük bir adım atın, diz kapağınızın ayak parmak uçlarını geçmediğinden ve üst vücudunuzun dik olduğundan emin olun. Bir bacak diğerinin önünde iken, arkadaki dizinizi yavaşça yere doğru indirin. Her iki bacak için 3 set ve 10 kez tekrar yeterli olacaktır.

9. Bisiklet Egzersizi: Sandalyenin ucuna oturun, ellerinizle yanlardan destek alın ve bacaklarınızı bükülü bir şekilde karnınıza doğru çekin (Bu egzersizi yaparken karnınızı sıkıya gayret edin.) ve bu pozisyondayken ayaklarınızı bisiklet pedalı çevirir gibi hareket ettirin. 3 set ve 10-15 tekrar yeterli olacaktır.

10. Kol Halkaları: Kollarınızı iki yana düz bir şekilde açın ve bu pozisyondayken önden arkaya doğru küçük daireler çizin. 3 set ve 10-15 tekrar yeterli olacaktır.

11. Koşan Adam Hareketi: Sandalyenizi sabitleyin. Yüzünüz sandalyeye dönük bir şekilde sandalyenin yanlarından tutunarak ağırlığınızı kollarınıza

bırakın ve ayakları geriye doğru uzatın. Karnınız sıkı ve sırtınız dik bir konumdayken ve dizlerinizi sırayla göğsünüze yaklaştırarak sabit bir koşma hareketi yapın. Müsait ortamınız varsa zeminde aynı hareketi yapabilirsiniz. 3 set ve 10-15 tekrar yeterli olacaktır.

12. Bacak Hareketleri: Masanızdan destek alın, sırtınız dik ve karnınız sıkı bir şekilde dik duruşunuzu bozmadan;

(1) Sağ bacağınızı kaldırabildiğiniz kadar yana kaldırın ve başlangıç noktasına dönün. Aynı şekilde sol bacağınızla da hareketi uygulayın.

(2) Sağ bacağınızı arkaya doğru esnetin ve başlangıç noktasına gelin. Aynı şekilde sol bacağınızla da hareketi uygulayın.

(3) Sağ bacağınızla diz kapağınızı kırmadan öne doğru kontrollü küçük bir tekme atın ve başlangıç noktasına gelin. Aynı şekilde sol bacağınızla da hareketi uygulayın. Bacak hareketlerinin her biri için 3 set ve 10-15 tekrar yeterli olacaktır.

Bu egzersizler dışında su şişeleri veya edinebileceğiniz bir direnç lastiği ile de yine ofis ortamında kol, omuz ve sırt egzersizlerini rahat ve etkili bir şekilde gerçekleştirebilirsiniz.

Emin olun günlük on ila on beş dakika ayırarak yapabileceğiniz bu ve benzeri pratik egzersizler hem bedeninize hem ruhunuza iyi gelecektir. Hayatı iyi ve kaliteli yaşamının en iyi yolu zihin ve beden bütünlüğüdür. Bunu deneyimleyebilmek ise yalnızca kendi elimizde. ■

KAYNAK :

(1) muscleandfitness.com.tr

İŞ YAŞAMINDA DUYGUSAL ZEKÂ

58

[Hazırlayan] **Eda ÇARIKCI** | Mesleki Eğitim İşlemleri Uzmanı

Sosyal bir varlık olarak insanın ihtiyaçlarının çeşitliliği ve bu ihtiyaçlarının büyük çoğunluğunu tek başına karşılayamaması, toplumsal hayatta örgüt içinde yaşamı zorunlu hale getirmektedir. Örgüt içinde yaşamla kastedilen, iş hayatına yönelik kurumsal bir yapı olabildiği gibi aynı zamanda insanların belli amaçlar doğrultusunda bir araya geldikleri sosyal ortamlar da olabilmektedir. İnsanların birbirleriyle etkileşim halinde olduğu ortamlarda kimi zaman fikir ayrılıkları, farklılıklar ve uyuşmazlıkların neticesinde birtakım sorunlar da ortaya çıkmaktadır. Bu sorunlar, örgütsel işleyişten, bireysel veya çevresel faktörlerden kaynaklanabilmektedir.

Örgütlerde stres yaratan faktörler incelendiğinde bunların genellikle örgütün iklimi, bireyler arasındaki sosyal ilişki, mesleki gelişmeler ile işle ilgili eylemlerden oluştuğu görülmüştür¹. Yaşanan stres ve beraberindeki problemler neticesinde

bağıllık ve yapılan işten duyulan tatmin azaldığında; kavga etme ve huzursuzluk çıkarma eğilimi, iş arkadaşlarıyla geçimsizlik, yönetim tutumundan devamlı şikâyet edilmesi, dedikodu, yeniliklere karşı direnç ve umursamaz tavır sergileme gibi birtakım olumsuz davranışların ortaya çıktığı görülmektedir². İş tatmininin azalmasıyla beraber gelen tükenmişlik ve performans düşüşü, bireyin kendisine ve içinde yer aldığı örgüte yabancılaşmasına varan olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir.

Niteliklerinden bağımsız olarak problemlerin, çoğunlukla örgütsel işleyişten kaynaklandığı dile getirilmektedir. Örgütlerde sık rastlanan problemlerden birisi de çatışmadır³. Çatışmaların hayatın içindeki yeri, bir metafor yardımıyla şöyle açıklanabilir: Dünya'nın kendi eksenini etrafındaki dönüşünü engellemek ne kadar mümkün ise kişiler arası çatışmaları toplumsal yaşamın dışında tutmak da o kadar mümkündür. Görüş ayrılıkları

ve çatışma, örgütün gelişimi için bir ihtiyaçtır. Sorunsuz bir yaşam tahayyül etmek gerçekte bağdaşmaz. Herhangi bir problemin olmayışı aslında tehlike sinyali vermektedir; çünkü bu durum, birlikte yaşamın doğasına aykırıdır. Modern yaklaşım belirli bir düzeyde çatışmayı, verimlilik için bir ön koşul olarak görmektedir; problemlerin çözümüne katkı sağladığı ölçüde işlevsel olarak nitelendirmektedir⁴.

Yapılan araştırmalarda örgütte yaşanan çatışmaların genel olarak, ortak kaynakların paylaşımındaki rekabet, durumlara ilişkin algısal farklılıklar, sorumluluklara dair belirsizlik, iletişim sıkıntıları, her yöneticinin farklı yönetim tarzına sahip olması, çıkar çatışmaları, örgüt içi güç mücadeleleri vb. nedenlerden kaynaklandığı görülmektedir⁵. Bunların yanı sıra bireyin kendi istek ve çıkarlarına ters düşen bir etkinlikte bulunmasının istenmesi, ihtiyaçları karşılama yetersiz kalınması, kısıtlı bir kaynağın birden fazla kişi tarafından kullanılmak istenmesi, bireyler arasında değer, tutum, beceri ve amaçların uyuşmaması, bireylerin bir görevi veya eylemi gerçekleştirirken performanslarının birbirlerine bağımlı olması gibi nedenler bir toplulukta çatışmayı ortaya çıkarabilmektedir^{4,6}. Çatışmanın ortaya çıkış nedenleri genel olarak yanlış veya eksik bilgi, birbiriyle uyuşmayan zıt hedefler, etkili olmayan ve kabul görmeyen yöntemler ile zıt duygular olarak ifade edilmektedir.

Çatışmaların Çözümünde İkimizdeki Güç: Duygusal Zekâ

Çatışmaların tümüyle engellenmesi elbette mümkün değildir. Burada önemli olan çatışmaların örgütün işlevlerini aksatacak düzeye ulaşmasının engellenmesidir. Bu noktada çatışma yönetimi devreye girer. Çatışma yönetimi, örgüt içindeki bireyler veya gruplar arasındaki çatışma düzeyini kontrol altında tutarak, taraflar arasındaki anlaşmazlık ve huzursuzluğun örgütün yararına olacak şekilde yönlendirilmesi olarak tanımlanır⁷. Etkin bir çatışma yönetimi, çatışmaların zararlı yönlerini minimuma indirerek, yararlı yönlerini maksimize eden, örgütteki çatışma düzeyini ise optimal yani ideal düzeyde tutan ve çatışmalarda her iki tarafı da memnun edecek çözüm tarzını benimseyen faaliyetler bütünü olarak ifade edilebilir⁶.

İyi yönetilen ve sonunda kazançlı çıkılan çatışmalar, birey ve örgüt için daha iyi ilişkilerin oluşturulması, psikolojik olgunluk, bireyin kendisine saygısının gelişmesi, etkililik ve verimliliğin geliştirilmesi, problemlerin farkına varılarak tanımlanması, daha iyi çözümler üretilerek örgütsel değişimin sağlanması, monotonluğun azaltılması ve uyumlu bir takım çalışmasının oluşturulmasını sağlamak gibi olumlu sonuçlar açığa çıkarmaktadır. İyi yönetilemeyen bir çatışmanın ise örgüt ve birey ➡

açısından stres, bıkkınlık, örgüt içi iletişimde bozulmalar, güvensizlik ve şüphe duygusunun artması, iş doyumu ve performansın düşmesi, değişime karşı direncin artması ve örgüte bağlılığın azalması gibi olumsuz sonuçları doğurması muhtemeldir⁴.

Tüm çatışmalar, grupların amaçlarına karşı bir tehdit algılamasından kaynaklandığı için özünde duygusaldır ve tarafların karşılıklı olarak birbirlerinin duygularını tam olarak anlayamamalarından kaynaklanmaktadır. Duygusal farkındalık ve duyguları yönetme ise duygusal zekâya işaret etmektedir. Duygusal zekâ, bireyin kendisinin ve başkalarının duygularını anlamasını; bu duyguları akıllıca kullanmasını ve yönetmesini ifade eder. Duygusal zekâ yetenekleri gerek bireysel gerekse örgütsel düzeyde yaşanan çatışmaların yapıcı yönde dönüştürülmesinde önemli bir rol oynamaktadır⁸. Duygusal zekâsı yüksek olan kişiler, kendileri ve başkaları tarafından deneyimlenen duyguların nedenlerini ve sonuçlarını iyi anlamış ve bu duyguların zaman içinde nasıl değiştiğini öğrenmişlerdir⁹. Bu kişiler aynı zamanda kendi duygularının bilincinde olma, duygularını kontrol edebilme ve akıl ile duyguları arasında bağlantı kurabilmenin yanında, iş ortamında beraber çalıştığı kişilerle empati kurabilme, onların ihtiyaç ve beklentilerine karşı duyarlı olabilme ve uyum içinde çalışabilme yeteneğine de sahiptirler¹⁰. Buna karşın, duygusal zekâsı düşük olan kişiler, duygularını

bilişsel süreçleri kolaylaştırmak için etkin biçimde kullanamazlar ve yaptıkları ile nasıl hissettiklerini verimli bir şekilde entegre etmekte zorlanabilirler⁹.

Duygusal Zekâ Neden IQ'dan Daha Önemlidir?

Popüler testleriyle aşına olduğumuz bir kavram olan bilişsel zekâ (IQ), aslında buz dağının yalnızca görünen kısmını açıklamaktadır. Çünkü bilişsel zekânın doğru ve etkin kullanımı duygusal zekâyâ dayanmaktadır. Bilişsel zekânın (IQ) aksine duygusal zekâ (EQ) hayat boyunca geliştirilebilir niteliktedir. Duygusal zekâ, her zaman ve her yaşta geliştirilebilen, insanların karar verme süreçlerinde, yaptıkları seçimlerde, problemleri çözmede, çevrelerindeki insanlarla iyi ilişkiler kurmada, IQ'nun yanında yer alan ve kullanıldıkça gelişen bir yetenekler dizisi olarak görülmektedir¹¹. Peki EQ neden IQ'dan daha önemlidir? Psikolog Daniel Goleman, konuyla ilgili eserinde bunu şöyle ifade etmektedir: "Akıl, duygusal zekâ olmadan tam verimli çalışmaz. Önemli olan duygu ile akıl arasındaki dengeyi bulmak, zihinle kalbin uyumunu sağlamaktır."¹² Duygular, düşüncelerin fiile yansıtılmasında güçlü bir tetikleyicidir. Bunun çıktısı olarak duygusal zekâ, önemli sorunları çözmek ya da önemli bir karar vermek gerektiğinde, bilişsel zekânın yardımına koşar ve bunların daha nitelikli biçimde ve çok daha çabuk yapılmasını sağlar. Yani duygusal zekâ, muhakeme ve bilişsel zekâ için yaşamsal öneme sahiptir¹³.

Duygusal Zekâ Nasıl Geliştirilebilir?

Duygusal zekâyı geliştirmek ve bu sayede doğru duygusal kararlar verebilmek, kişinin kendi duygularını eğitmesi ve başkalarının duygularını okuyabilmesiyle mümkündür. İş yaşamındaki rolü itibarıyla duygusal zekâ, hem çalışanlara hem de yöneticilere çalışma ortamını ve iş akışını pozitif yönde düzenleme desteği sağlamaktadır. Nitekim duygularını kontrol edemeyen ve duygularını yönetemeyen bir yöneticinin doğru kararlar vermesi ve doğru işler yapması zordur. Doğru davranışlar sergileyici yöneticilik yapmanın temelinde de kişinin çevresel isteklere duyarlılığını, kendisini ve ilişkilerini nasıl yöneteceğini düzenleyen duygusal zekâ yer almaktadır. Yöneticilerin mesleki tecrübesini, kişisel niteliklerini, yönetim bilgisi ve kavrayışını yönetimde kullanma şekli duygusal zekâyı dayanmaktadır. Buradan hareketle duygusal zekâ, özünde zihinsel ustalık ve duygusal bilgelik gerektirir¹⁴.

Duygusal zekânın göstergelerinden bazıları; kendi beden dilini kontrol edebildiği gibi başkalarının beden diline de duyarlı olmak, onlarla empati kurmak, uyumlu ve olumlu ilişkiler kurmak, başkalarını da düşünmek, yüksek duygusal enerji, iyimserlik, çalışmaya kendini adanmak, değişime istek duymak, kendini yönlendirebilmek, olumsuz duygularla başa çıkmak, stresle başa çıkmak ve kararlılıktır¹⁵. Goleman, duygusal zekâyı öz bilinç, duyguları yönetme, duyguları güdüleme, empati ve sosyal beceriler olmak üzere beş boyutta ele almıştır. Burada her bir boyut, duygusal zekânın göstergelerinin kavramsal ifadesidir ve aynı zamanda duygusal zekânın nasıl geliştirilebileceğine yönelik anahtar noktaları yansıtmaktadır. Bu boyutları tek tek ele aldığımızda, öz bilinçle ifade edilmek istenen, kendi duygularının farkında olma, kendine güven duyma, neşeli ruh hali, bağımsız çalışabilme, sakin ve soğukkanlı olma ile değişime açıklıktır. Duyguları yönetme ve duyguları güdüleme ise, öz denetim ve motivasyon, olumlu-olumsuz duygularını kontrol edebilme, zor durumlarla başa çıkabilme, mücadeleci olma ve sorumluluk sahibi olmayı ifade etmektedir. En sık kullanılan kavramlardan biri olan empati de çevresindekilerin duygularını anlama, onların duygusal ihtiyaçlarına karşılık verebilme ve yardımseverliği ifade etmekte ve son olarak sosyal beceriler boyutu, iyi iletişim kurabilme, takım çalışması ve iş birliği, ilişkilerinde

dürüst davranma, geleceğe ilişkin hedefleri olma ve karar verebilmeyi ifade etmektedir¹⁶.

Duygusal zekâsı yüksek kişilerin kendi duygularına karşı daha yüksek bir farkındalığa ve kontrol yeteneğine sahip oldukları görülmektedir. Duygularını tanıyan yönetici, güçlü ve zayıf yönlerini bilir, düşündüklerinden ve kararlarından emin, kendisini harekete geçirecek öz güvene sahip olma özelliği taşır¹². Toplumsal ilişkilerde duygusal farkındalık, öz bilinç ve empati ekseninde şekillenen sağlıklı iletişim, duygusal zekâyı dayanmaktadır. Gerek yöneticilerin gerekse çalışanların duygusal zekâ yeterliklerini geliştirmesi ve iş yaşamında kullanması, temelde çatışmalar olmak üzere örgütsel yaşamdan kaynaklı sorunların önüne geçmeyi kolaylaştıracaktır. ■

KAYNAKLAR :

- (1) Güney, S. (2006). Davranış Bilimleri. Ankara: Nobel.
- (2) Eren, E. (2000). Örgütlerde Davranış ve Yönetim Psikolojisi. İstanbul: Beta.
- (3) Aydın, M. (2010). Eğitim yönetimi: Kavramlar, kuramlar, süreçler, ilişkiler: (Örgütsel davranış). Ankara: Hatiboğlu Yayınevi.
- (4) Karip, E. (2010). Çatışma yönetimi. Ankara: Pegem.
- (5) Koçel, T. (1998). İşletme yöneticiliği: Yönetim ve organizasyon, organizasyonlarda davranış, klasik-modern-çagdaş yaklaşımlar. İstanbul: Beta.
- (6) Rahim, M. A. (2005). Managing conflict in organizations. In P. Fenn & R. Gameson (Eds.), Construction conflict management and resolution (pp. 370-379). E & FN Spon, Taylor & Francis e-Library.
- (7) Hampton, D., Summer, C. & Webber, R. (1982). Organizational behavior and the practice of management. Illinois: Scott Foresman Company.
- (8) Weisinger, H. (2004). The emotionally intelligent financial advisor. Chicago: Dearborn Trade Publishing. <https://ebookcentral.proquest.com/lib/gazi-ebooks/reader.actin?docID=226158> sayfasından erişilmiştir.
- (9) Zhou, J., & George, J. M. (2003). Awakening employee creativity: The role of leader emotional intelligence. The Leadership Quarterly, 14, 545-568. DOI:10.1016/S1048-9843(03)00051-1
- (10) Yaşlıoğlu, M. M., Pekdemir, I., & Toplu, D. (2013). Duygusal zekâ ve çatışma yönetimi yöntemleri arasındaki ilişki ve bu ilişkide lider üye etkileşiminin rolü. Yönetim Bilimleri Dergisi, 11(22), 191-220.
- (11) Sternberg, R. J. (1997). The concept of intelligence and its role in lifelong learning and success. American Psychology, 52 (10), 1030-1037.
- (12) Goleman, D. (2016). Duygusal zekâ neden IQ'dan önemlidir? (B. S. Yüksel, Çev.). İstanbul: Varlık.
- (13) Cooper, R. K., & Sawaf, A. (2003). Liderlikte duygusal zekâ (Z. B. Ayman ve B. Sancar, Çev.). İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- (14) Tarhan, N. (2014). Duyguların psikolojisi. İstanbul: Timaş.
- (15) Baltaş, A. (2007). Ekip çalışması ve liderlik. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- (16) Somuncuoğlu, D. (2005). Duygusal zekâ yeterliliklerinin kuramsal çerçevesi ve eğitimdeki rolü. Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, 11, 269-293.

KURTULUŞTAN KURULUŞA CUMHURİYET

[Hazırlayan]

Pınar YILMAZ AKSU

| Basım Yayım İşleri Uzmanı

Yeniden dirilişin simgesi olan Cumhuriyet'in kuruluşuna giden yolun başlangıcında, hiçbir koşulda esareti kabul etmeyen milletimizin "Ya istiklal, ya ölüm!" parolasıyla başladığı Milli Mücadele ve Kurtuluş Savaşı yer almaktadır.

Ebedi Başkomutan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde, Türk Milleti, giriştiği silahlı mücadeleyi parlak zaferlerle kazanmış, Samsun'dan İzmir'e uzanan zorlu yolda vatan düşman işgalinden kurtarılmıştır. Sıra bu mücadelenin amacı olan çağdaş değerlere sahip bir devlet kurmaya gelmiştir.

Şüphesiz ki cumhuriyete bir günde karar verilmemiştir. Bağımsızlık meşalesini yakan ve onu gerçek kılan Ulu Önder, henüz genç bir subayken cumhuriyet bilincini taşıyor, Türk Milletini çağdaş medeniyetler seviyesine ulaştırmayı hedefliyordu.

Meşrutiyetten önce Ivan Manolef'a; "Bir gün gelecek, ben hayal zannettiğiniz bütün inkılapları başaracağım. Mensup olduğum millet bana inanacaktır. Saltanat yıkılmalıdır. Din ve devlet birbirinden ayrılmalı, şarktan benliğimizi ayırmalı, Batı medeniyetine aktarmalıyız. Kadın ve erkek üzerindeki farklar silinerek yeni bir içtimai nizam kurmalıyız. Garp medeniyetine girmemize mani olan yazıyı atarak Latin kökünden bir

alfabe seçmeli, kılık kıyafetimize kadar her şeyimizle Garplılara uymalıyız.”¹ şeklinde konuşan Büyük Lider’in bu sözleri daha genç bir subayken Türk Milletini hayat anlayışından dış görünüşüne kadar ileri medeniyetler seviyesine ulaştırma çabasının en güzel kanıtıdır.

Cumhuriyetle ilgili düşüncelerini çok önceden olgunlaştıran Atatürk, dönemin koşulları gereği, yakınlarına yaptığı açıklamalar dışında cumhuriyet ismini açıkça telaffuz etmemiş, uygun şartların oluşmasını beklemiş ve cumhuriyeti, millî egemenlik prensibine dayandırarak gerçekleştirmiştir.

Amasya Genelgesi’nde; “... milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.”² sözleriyle dayandığı gücün millet iradesi olduğunu ifade eden Eşsiz Lider, cumhuriyet kavramını ulusal egemenlik formülü ile dile getirerek cumhuriyetle ilgili ilk sinyalleri vermiştir. Erzurum ve Sivas Kongrelerinde ise benzer kavramlar kullanılmış ve ulusal iradeyi hâkim kılmak esastır düşüncesiyle yola devam edilmiştir.

Cumhuriyet yolunda atılan en büyük adım ise ulusal iradeyi gerçekleştirerek Türkiye’yi zafere ulaştıran Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin 23 Nisan 1920’de Ankara’da toplanması olmuştur. Kendisinin üstünde başka bir kuvveti tanımayan, olağanüstü yetkilere sahip bu Meclis’in henüz adı konulmamış olan cumhuriyet rejiminin işaretidir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin, 20 Ocak 1921 tarihinde kabul ettiği ilk Anayasa’da hilafet ve saltanattan hiç bahsetmeksizin Türkiye Devleti adı kullanılmıştır.³ Bu

bağlamda sıra, cumhuriyetin önünde büyük engel teşkil eden ve millet egemenliği ile bağdaşmayan saltanatın kaldırılmasına gelmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi ile birlikte yürütülen Millî Mücadele’nin zaferle sonuçlanmasının ardından, Lozan’da toplanacak konferansa Meclis temsilcileri ile birlikte İstanbul’dan temsilcilerin çağrılması ise 1 Kasım 1922 tarihinde saltanatın kaldırılmasına vesile olmuştur.⁴

Devam eden süreçte, görevini büyük başarılarla tamamlayan Türkiye Büyük Millet Meclisi, 1 Nisan 1923 tarihinde seçimlerin yenilenmesine karar vermiş ve dağılmıştır. 11 Ağustos 1923’te toplanan ikinci Türkiye Büyük Millet Meclisi ise 24 Temmuz 1923’te imzalanan ve millî bağımsızlığımızı tam olarak elde ettiğimiz Lozan Barış Antlaşması’nı tasdik ettikten sonra cumhuriyetin ilan hazırlıklarına süratle yönelmiştir.⁵

Cumhuriyetin ilanına öncülük eden olay Bakanlar Kurulunun 27 Ekim 1923 tarihinde istifası olmuştur. Yeni bir Bakanlar Kurulu kurulmasındaki güçlük, anayasa değişikliği ve cumhuriyeti zorunlu kılmış; 28 Ekim 1923 akşamı, Mustafa Kemal Paşa Çankaya Köşkü’nde yemekte bulunan yakın arkadaşlarına “Yarın Cumhuriyet’i ilan edeceğiz.” diyerek kabine bunalımından çıkmanın yolunu göstermiştir. Yemekten sonra Köşk’te İsmet Paşa ile birlikte kanun tasarısı hazırlayan Yüce Önder, 1921 Anayasası’nın birinci maddesine “Türkiye Devleti’nin şekli hükûmeti cumhuriyettir.” cümlesinin eklenmesini uygun görmüş ve ➔

1. Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı, Atatürk’ün Düşünce Yapısı ve Türkiye, Ankara, Genelkurmay Basımevi, 2006, s.28.

2. Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı, Atatürk Haftası Armağanı, Sayı:31, Ankara, Genelkurmay Basımevi, 2004, s.43.

3. Atatürk’ün Düşünce Yapısı ve Türkiye, a.g.e, s.34

4. Siyasi İnkılaplar, Saltanatın Kaldırılması, Cumhuriyetin İlanı, Halifeliğin Kaldırılması, www.aithacetpe.edu.tr> ait... PDF (25/08 2020, 14.00)

5. Atatürk’ün Düşünce Yapısı ve Türkiye, a.g.e, s.35

diğer maddelerde de cumhuriyet idaresi gereği yapılan değişikliklere yer vermiştir. ⁶

Cumhuriyet, 29 Ekim 1923 tarihinde Meclis'te görüşülmüş ve "Yaşasın Cumhuriyet!" sesleri arasında oy birliği ile kabul edilmiştir."⁷

Cumhuriyet Türk'ün Karakteridir

Cumhuriyet, millet egemenliğini belirleyen ve millet egemenliği ile bağdaşabilen, hürriyetlerin en iyi korunduğu ve savunulduğu siyasi bir düzen; yaşama gereği bağımsızlık ve özgürlük olan kahraman Türk milletin karakteridir.

Türk Milletinin tabiat ve âdetlerine en uygun idarenin cumhuriyet idaresi olduğuna inanan Ulu Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk, bu durumu şu sözlerle aktarmıştır:

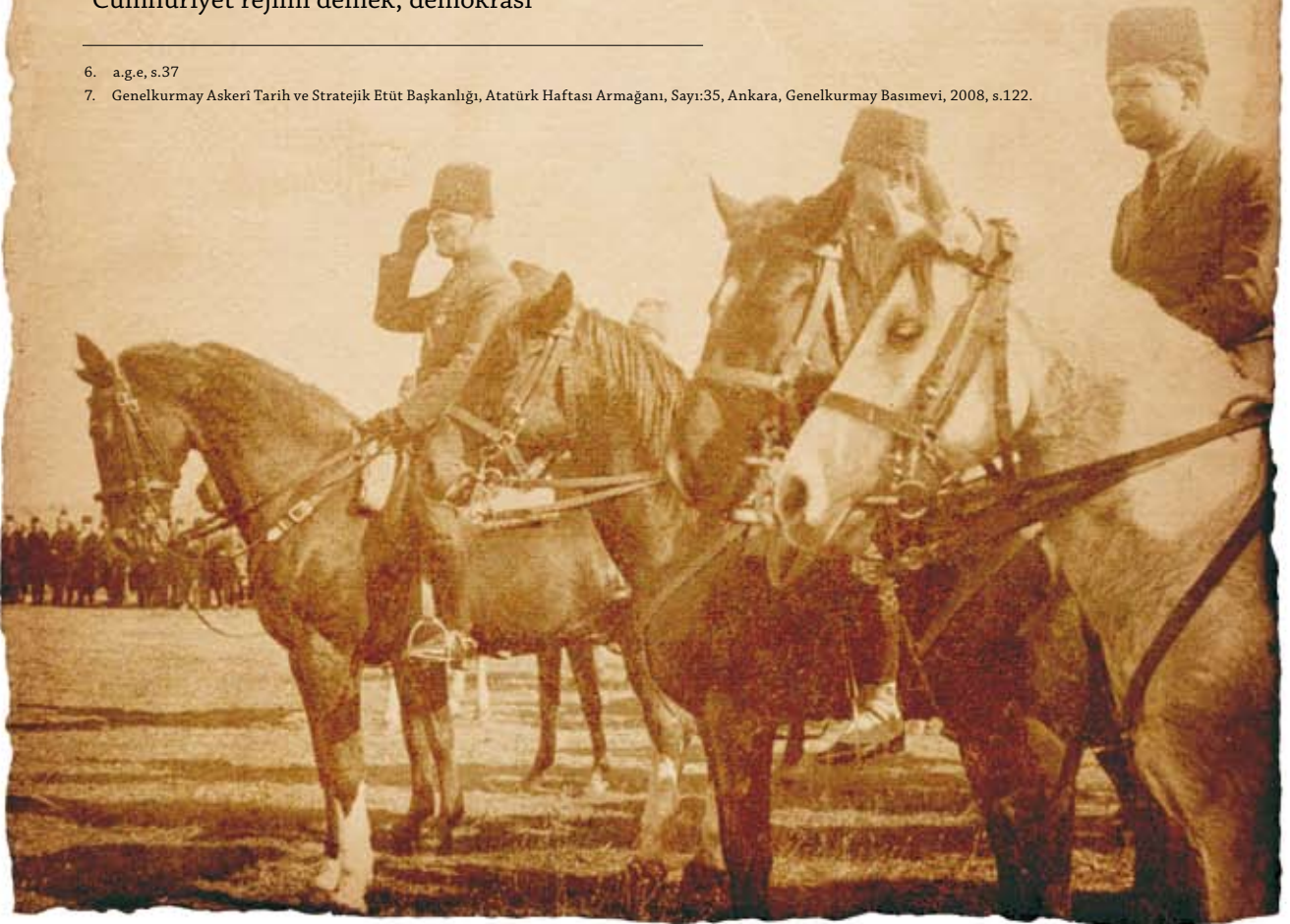
"Cumhuriyet rejimi demek, demokrasi

sistemiyle devlet şekli demektir. Türk milletin karakter ve geleneklerine en uygun olan yönetim cumhuriyet yönetimidir. Bütün dünya bilsin ki benim için bir taraflılık vardır: Cumhuriyet taraftarlığı, fikirsel ve sosyal inkılap taraftarlığı... Bu noktada yeni Türkiye toplumunda bir kişinin bile bunun dışında kalacağını düşünmek istemiyorum."

Bugünkü hükûmetimiz, devlet teşkilatımız doğrudan doğruya milletin kendi kendine yaptığı bir devlet ve hükûmet teşkilatıdır ki onun ismi cumhuriyettir. Artık hükûmet ile millet arasında geçmişteki ayrılık kalmamıştır. Hükûmet millet ve millet hükûmettir. Artık hükûmet ve hükûmet mensupları kendilerinin millettan ayrı olmadıklarını ve milletin efendi olduğunu tamamen anlamışlardır. Türkiye Cumhuriyeti yalnız iki şeye güvenir: Biri milletin kararı, diğeri acı ve

6. a.g.e, s.37

7. Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı, Atatürk Haftası Armağanı, Sayı:35, Ankara, Genelkurmay Basımevi, 2008, s.122.

zor şartlar içinde dünyanın takdirlerini hakkı ile kazanmaya layık olan ordumuzun kahramanlığı.

Yolunda çalıştığınız büyük kutsal ideali halkın kalbinde bir fikir halinden bir his haline getirmelisiniz. Demokrasinin ne olduğunu halka anlatmak madde madde açıklamak lazımdır. Cumhuriyeti, onun gereklerini yüksek sesle anlatınız. Onlara cumhuriyet prensiplerini sevdiniz. Bunu kalplere yerleştirmek için hiçbir fırsatı kaçırmayınız.”⁸

Hayatını halkının bağımsızlığı, gelişen ve değişen dünyaya ayak uydurması, huzur, refah ve mutluluk içinde yaşaması için geçiren Atamızın, bizlere ve sonsuza miras kalan en büyük eseri Türkiye Cumhuriyeti’dir. Türkiye Cumhuriyeti, Türk Milletinin tarihindeki en önemli gurur tablolarından biridir.

Cumhuriyet ve Modern Türkiye

Türk ulusunu çağdaş uygarlık seviyesine çıkaran devrimler için elverişli bir ortam hazırlayan cumhuriyet, büyük bir çağdaşlaşma projesidir. Bu projede Türk Milleti, Atatürk’ün önderliğinde pek çok hak ve hürriyete kavuşmuştur. Cumhuriyet rejimi en başta, egemenliğin bir şahsa, bir zümreye, bir sınıfa değil, millete ait olduğu gerçeğini göstermiştir. Vatandaşların kanun önünde eşit sayılması, insan unsuruna verilen değer, insan hak ve hürriyetlerine gösterilen saygı; laik, demokratik Türkiye Devleti’nin temelinde yer almıştır.

Atatürk inkılaplarının felsefi temeli, insanın kendi geleceğine hâkim olabileceği fikridir. Akıl ve bilim rehber alınmıştır. Ayrıca tebaa (uyruk) anlayışı ve padişaha bağlılık yerine yasalara uymanın getirilmesi kişisel

özgürlüğü sağlamıştır. Toplum yaşamında bireyin cemaat kültürünün baskısından kurtarılmasını sağlayan inkılapların yapılması yeni Türk toplumunun ihtiyacı olan teknik bilgilere sahip, eğitilmiş aklı ve bilimi rehber edinmiş milliyetçi bireylerin yetişmesine olanak sağlamıştır.⁹

Ayrıca; ırk, dil, din ve cinsiyet farkı gözetmeksizin, bütün vatandaşların paylaştıkları ve yararlandıkları bir siyasi rejim olarak demokratik cumhuriyet Türk devriminin temelidir. Atatürk’ün; Türk Devleti’nin çağdaş dünya içindeki yerini alabilmesi, Türk Milletinin her yönden gelişmiş bir toplum olması, eski köhneleşmiş kurumların yerlerine yenilerinin kurulması ve ekonominin yabancıların tekelinden kurtarılacak milli ekonominin kurulması için yaptığı inkılaplar sayesinde Türkiye bugünkü çağdaş kimliğine bürünmüştür.¹⁰

Yeni Türk Devleti’nin hukuk devrimleriyle tek bir hukuk sistemi geliştirilmiş, modern Medeni Kanun, Borçlar Kanunu, Ticaret Kanunu, Ceza Kanunu uygulamaya konulmuştur. Hukuk alanında yapılan bu devrimler sayesinde bütün Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları kanunlar önünde eşit hale gelmiştir. Kişilerin hak ve ödevleri kanunlarla belirlenmiş, sınıfsız, imtiyazsız bir Türk toplumu oluşmuştur. Hukuk devrimi insanca yaşayabilmenin ve bilim için gerekli özgür düşüncenin, eşitliğin, hukuk devletinin teminatı olmuştur.

Türk kadınlarının birçok Avrupa ülkesinin kadınlarından önce seçme ve seçilme hakkına sahip olması, onlara Türk erkeği ile eşit haklara sahip vatandaş olma fırsatını vermiş; bu sayede Türk halkının kadın erkek ➡

8. Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı, Düşünce ve Davranışları ile Atatürk, Ankara, Genelkurmay Basımevi, 2001, s.28.

9. Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı, Türk Tarihi İçinde Atatürk ve Cumhuriyet, Ankara, Genelkurmay Basımevi, 2001, s.107.

10. a.g.e, s.109.

ayırımı yapılmaksızın siyaset hayatına eşit koşullarla katılımı yasalarla güvence altına alınmıştır. Yine Atatürk döneminde çağdaş uygun bilimsel eğitim veren okullar açılmış; eski medreselerin yerine bilimsel araştırma yapan üniversiteler kurulmuştur. Eşsiz Lider, halkının çağdaş uluslar arasında yerini alabilmesi için kılık kıyafette yenilikten Soyadı Kanunu'na, hayatı kolaylaştıracak olan ölçü, takvim, saat, rakam ve tatil günleri düzenlemesine kadar toplumsal alanda birçok yenilik ve düzenleme yapmıştır.

Kısacası, saltanat egemenliğinden millet egemenliğine, teokratik devlet fikrinden lâik devlet fikrine, kul kavramından vatandaşlık kavramına, geleneksel kültürden çağdaş kültüre geçişe, eğitimde çeşitlilikten eğitimde birliğe, herkesin kanun önünde eşitliğine,

Türkçe'nin sadeleştirilmesine, kadın haklarını iyileştirmeye ve kadın erkek eşitliğine gelene kadar Türk Milletinin elde ettiği haklar Türkiye Cumhuriyeti'nin özelliğidir. Bu özellikleriyle Türkiye Cumhuriyeti, Türk devriminin hem ürünüdür hem de başarısıdır. Türk Milleti güzel olan ne varsa Atatürk'e ve onun kurduğu Cumhuriyet'e borçludur.

Gücünü her zaman milletinden alan, milletine inancı ve güveni sayesinde büyük başarılar elde eden Atamızın önderliğinde Türkiye Cumhuriyeti; kalkınma, ilerleme ve modernleşme yolunda büyük adımlar atmış ve bugün modern dünyanın saygın ülkelerinden biri konumuna gelmiştir. Bu değerleri korumak ve Türkiye Cumhuriyeti'ni tüm değerleriyle sonsuza kadar yaşatmak hepimizin ortak sorumluluğudur.

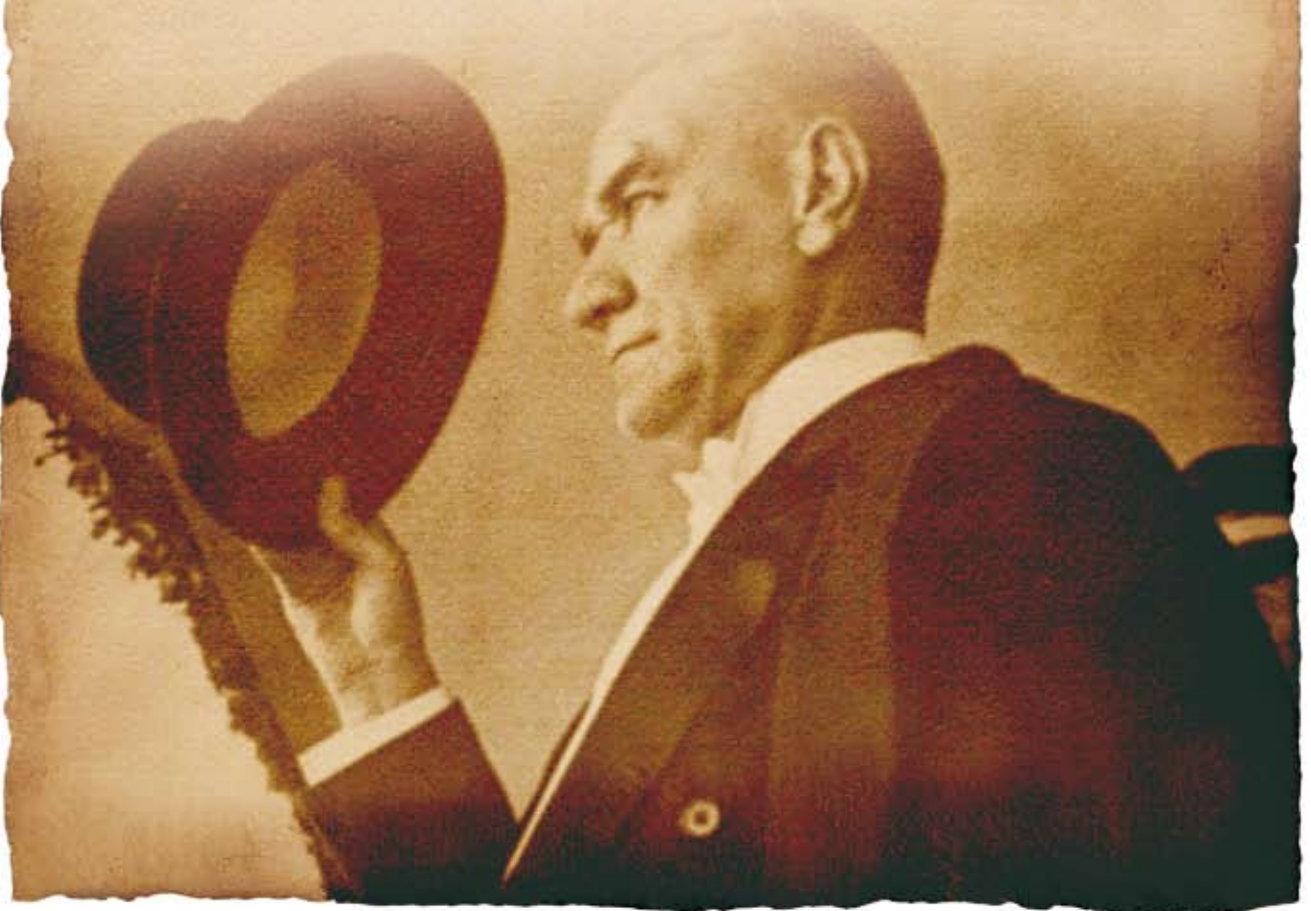

Türk Milletinin kurtarıcısı, Türk halkının var oluş sebebi Yüce Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün vurguladığı gibi "Her Türk ferdinin son nefesi, Türk Ulusunun nefesinin sönmeyeceğini, onun ebedi olduğunu göstermelidir. Yüksel Türk, senin için yüksekliğin hududu yoktur. İşte parola budur."¹¹ ■

KAYNAKLAR :

1. Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı, "Atatürk'ün Düşünce Yapısı ve Türkiye", Ankara, Genelkurmay ATASE Yayınları, 2006.
2. Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı, "Atatürk Haftası Armağanı", Sayı:31, Ankara, Genelkurmay ATASE Yayınları, 2004.
3. Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı, "Atatürk Haftası Armağanı", Sayı:35, Ankara, Genelkurmay ATASE Yayınları, 2008.
4. Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı, "Düşünce ve Davranışları ile Atatürk", Ankara, Genelkurmay ATASE Yayınları, 2001.
5. Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı, "Türk Tarihi İçinde Atatürk ve Cumhuriyet", Genelkurmay ATASE Yayınları, Ankara, 2001,
6. FEYZİOĞLU, Turhan, "Atatürk Yolu", 2. Baskı, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 1987.
7. TURAN, Şerafettin, "Türk Devrim Tarihi", 2. Baskı, Bilgi Yayınevi, Ankara, 2005.
8. Siyasi İnkılaplar, Saltanatın Kaldırılması, Cumhuriyetin İlanı, Halifeliğin Kaldırılması, www.ait.hacettepe.edu.tr> ait... PDF (25/08 2020, 14.00)
9. <http://www.politics.ankara.edu.tr/mulkiye-hakkinda/ataturkun-mulkiyelilere-hitabi/25/08/2020 15.34>

11. <http://www.politics.ankara.edu.tr/mulkiye-hakkinda/ataturkun-mulkiyelilere-hitabi/25/08/2020 15.34>

“Diyaliz hastası kadının imdadına Sahil Güvenlik Helikopteri yetişti”

Diyaliz hastası kadının imdadına Sahil Güvenlik Helikopteri yetişti. Giresun’da rahatsızlanan 58 yaşındaki Fatma Kaplan’ın imdadına Sahil Güvenlik Helikopteri yetişti.

<https://www.haberler.com/diyaliz-hastasi-kadinin-imdadina-sahil-guvenlik-13545298-haberi/>

08 Ağustos 2020

Giresun’da rahatsızlanan 58 yaşındaki Fatma Kaplan’ın imdadına Sahil Güvenlik Helikopteri yetişti. Diyaliz hastası olduğu belirtilen kadını köyünden alan ekipler Tirebolu Devlet Hastanesine sevkini gerçekleştirdi.

Giresun’un Espiye ilçesine bağlı Yeniköy’de yaşayan diyaliz hastası Fatma Kaplan evinde rahatsızlandı. Hafta sonu yaşanan selin yollarda tahribata neden olmasından ötürü kendi imkânlarıyla hastaneye gidemeyen Kaplan, durumu Giresun Valiliğine bildirdi. Bunun üzerine bölgeye Sahil Güvenlik Komutanlığına bağlı helikopter gönderildi ve yaşlı kadını alarak Tirebolu’ya getirdi. Helikopteri karşılayan sağlık ekipleri tarafından alınan Fatma Kaplan tedavisinin yapılması için Tirebolu Devlet Hastanesine kaldırıldı.

“Van Gölü Sahil Güvenlik Komutanlığı Kuruluyor”

Van Gölü’nde asayişi Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlayacak

<http://www.vansesigazetesi.com/haber-van-golu-sahil-guvenlik-komutanligi-kuruluyor-78425.html>

11 Ağustos 2020

Van Gölü’nde asayişi sağlamak üzere İçişleri Bakanlığı tarafından Sahil Güvenlik Komutanlığı kurulacağını müjdesini veren Vali ve Büyükşehir Belediye Başkan Vekili Mehmet Emin Bilmez, konuyla ilgili şunları söyledi: “Van Gölü su üzerindeki asayiş ve düzeni jandarma ve polis botlarıyla sağlanıyordu. İçişleri Bakanlığı tarafından alınan bir kararla artık Van Gölü’nde Sahil Güvenlik Komutanlığı kuruluyor.

“Yaralı Caretta Caretta’yı Sahil Güvenlik Kurtardı”

Yaralı Caretta Caretta’yı Sahil Güvenlik Kurtardı

<http://www.malatyaguncel.com/yarali-careta-carettayi-sahil-guvenlik-kurtardi-1580140h.htm>

11 Ağustos 2020

Edirne’nin Enez ilçesinde devriye görevi ifa eden Enez Sahil Güvenlik Komutanlığı ekipleri, caretta caretta cinsi yaralı deniz kaplumbağası buldu.

Yaralı kaplumbağa Sahil Güvenlik ekiplerince önce Doğa Koruma ve Milli Parklar (DKMP) Edirne ekibine ardından da bölge müdürlüğü ile protokolü bulunan İstanbul’daki akvaryumda tedavisinin yapılması için DKMP İstanbul Yaban Hayatı Şefliğine teslim edildi.

Edirne Enez’de bulunan yaralı caretta caretta’nın tedavisinin İstanbul’da sürdürüleceği kaydedildi.

“Kaçak Avcılık Denetim Altında”

İçişleri Bakanlığı, yasa dışı avcılık yapan 1.549 kişiye 6 milyon 550 bin lira idari para cezasının uygulandığı bilgisini paylaştı

<https://www.virahaber.com/kacak-avcilik-denetim-altinda-57636h.htm>

<http://www.ereglidemokratmedya.com/sahil-guvenlik-komutanligi-yasadisi-avcilara-goz-actirmiyor-74486.html>

11 Ağustos 2020

Bakanlıktan yapılan açıklamada, Su Ürünleri Kanunu’nda, yasa dışı su ürünleri avcılığına karşı etkin bir caydırıcılığın sağlanmasını amaçlayan değişikliklerin 1 Ocak’tan itibaren geçerli olmak üzere yasalaştığı hatırlatıldı.

6 MİLYON 550 BİN LİRA İDARİ PARA CEZASI

Denizlerde kanunları uygulamaktan sorumlu tek genel kolluk kuvveti olan Sahil Güvenlik Komutanlığının, kanunda yapılan değişiklikler doğrultusunda bu yılın 6 ayında 9 bin 700 denetim gerçekleştirdiği belirtilen açıklamada, “Denetimlerde, yasa dışı avcılık faaliyetinde bulunan 1549 kişiye 6 milyon 550 bin lira idari para cezası uygulandı. Denetimlerde ayrıca yasa dışı avcılıkla elde edilen yaklaşık 600 kasa su ürününe el konuldu. Yaklaşık 1,5 ton canlı deniz patlıcanı ile 1 ton canlı akivades denize iade edildi. Avlanma ruhsatına sahip olmayan ve kurallara uygun avlanmayan 71 gemiye el konuldu.” ifadeleri kullanıldı.

19
AĞUSTOS 2020

GAMER BAŞKANI
SN. HAKAN KAFKAS'IN
ZİYARETLERİ

GAMER Başkanı Sn. Hakan
KAFKAS, Sahil Güvenlik
Komutanı Tuğamiral Ahmet
KENDİR'i ziyaret etmişlerdir.

72

Sahil Güvenlik Dergisi • Ekim 2020

20
AĞUSTOS 2020

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
GENEL SEKRETERİ VALİ
ÖMER TORAMAN'IN
ZİYARETLERİ

İçişleri Bakanlığı Genel Sekreteri
Vali Ömer TORAMAN, Sahil
Güvenlik Komutanı Tuğamiral
Ahmet KENDİR'i ziyaret
etmişlerdir.

16

EYLÜL 2020

**ANTALYA BİLİM
ÜNİVERSİTESİ REKTÖRÜ
SN. PROF. DR. İSMAİL
YÜKSEK'İN ZİYARETLERİ**

Antalya Bilim Üniversitesi
Rektörü Sn. Prof. Dr. İsmail
YÜKSEK, Sahil Güvenlik
Komutanı Tuğamiral Ahmet
KENDİR'i ziyaret etmişlerdir.

18

EYLÜL 2020

**JANDARMA VE SAHİL
GÜVENLİK AKADEMİSİ
BAŞKANI TUĞGENERAL
MURAT BULUT'UN
ZİYARETLERİ**

Jandarma ve Sahil Güvenlik
Akademisi Başkanı
Tuğgeneral Murat BULUT,
Sahil Güvenlik Komutanı
Tuğamiral Ahmet KENDİR'i
ziyaret etmişlerdir.

TEŞEKKÜR MEKTUPLARI

SAHİL GÜVENLİK K.LİĞİ

Kimden: İHBAR TALEP
Gönderme Tarihi: 14 Haziran 2020 Pazar 12:00
Kime: SAHİL GÜVENLİK K.LİĞİ; Sahil Güvenlik Marmara ve Boğazlar K.lığı Bİ
Konu: İhbar İSTANBUL

-----Original Message-----

From: mobiluygulama@sg2.gov.tr [mailto:mobiluygulama@sg2.gov.tr]

Sent: Sunday, June 14, 2020 11:56 AM

To: SG DENETLEME VE TETKİK BAŞKANLIĞI İHBAR; İHBAR TALEP; SG MARMARA VE BOĞAZLAR BÖLGE KOMUTANLIĞI

Subject: İhbar İSTANBUL

Ad :f

Soyad :E

Tel :

Eposta :

Açıklama :13.06.2020 Tarihinde Atakoy Marina açıklarında her iki Motorumuzun durması sonucu kontrolsüz şekilde sürüklenmeye başladık , yasadığımız bu olumsuz durum karşısında sahil güvenlik ihbar hattından yardım talep etmemizden hemen sonra, yaklaşık 10 dakika gibi kısa sürede bizi Bulup ve akabinde son derece profesyonelce kuralları tam ve eksiksiz uygulayarak bizi bu olumsuz durumdan kurtaran TCSG -12 botu komutanı Ast sb .İsmet ve eğitimleri son derece Yüksel olduğu her halinden belli Olan değerli personeline buradan Takdir ve teşekkürlerimi sunarım . Kendim de Hava kuvvetlerinden Emekli Savas pilotu , ve Aynı zamanda yıllarca Arama kurtarma komutanlığı Yapmış helikopter pilotu olan ben emekli binbaşı ve de sistemi çok iyi bilen biri olarak ,bu başarılı ve son derece bilinçli uygulanan kurtarma operasyonunu profesyonel Gözle gözleme fırsatı buldum ve değerli Personelinizle gurur duydum. Basta siz ve değerli personeliniz buradan takdir ve teşekkürlerimi tekrar sunar başarılarınızın devamını dilerim. Sevgi ve saygılarımla.

SAHİL GÜVENLİK K.LİĞİ

Kimden: E. A. G. -
Gönderme Tarihi: 14 Ağustos 2020 Cuma 18:35
Kime: SAHİL GÜVENLİK K.LİĞİ
Konu: İSTANBUL ÇATLADIKAPI SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI 4323 NOLU BOTA TEŞEKKÜR

SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI ÇATLADIKAPI

11/08/2020 tarihinde saat 17:30 sıralarında Kız Kulesinin önünden geçerken İlayda tekneme ait botum denize düşmüş, farkında olmadığım için ben yoluma devam ettim.
4323 numaralı Sahil Güvenlik Botu düşen botumu bulmuş ve sahiplenerek Çatladıkapi Merkezine götürmüş, Bot komutanı kendi çabaları ile bana ulaştı ve Sahil Güvenlik Çatladıkapi Merkezi'ne gidip botumu kendilerinden teslim aldım.
4323 numaralı Sahil Güvenlik Botunun göstermiş olduğu ilgi ve alakaya,denizlerde güvenliğimizi sağlamış olduğu için minnettarlığımı ve teşekkürlerimi sunarım.

SAHİL GÜVENLİK K.LİĞİ

Kimden:
Gönderme Tarihi:
Kime:
Konu:

24 Ağustos 2020 Pazartesi 17:52
SAHİL GÜVENLİK K.LİĞİ
Teşekkür

Sayın SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIK MAKAMINA
Müsaadeniz ile kendimi Tanıtayım
İsmim E K 1954 Skopje Makedonya doğumluyum, İstanbul İli Eyüpsultan İlçesi Alibeyköy Mahallesi
ikamet etmekteyim, ikinci adresim olan Edirne İli Keşan İlçesi Erikli sahilindeki evimde yaşamımı idame ettirenken
Müsaadeniz ile kendimi Tanıtayım, bir telefonla dünyam allak bullak oldu kızımın damadının torunları ve
komşu torunlarının içinde olduğu sandal Edirne İli Keşan İlçesi Mecidiye sahilindeki Askeri kampın yanında denize
girip yüzerken eğlenirken oradan geçen bir jet skinin Daireler çizerek çarpması sonucu deniz kazası meydana gelmiş,
denize saçılan çocukları Askeri kaptı görevli vatan evlatları kazaya anında müdahale ederek denizden çocukları
çıkarmış, şokta olan Aynışah Koç(11) Fatih eren Koç(9) Gökçe kumsal kaynak(11) Derin mira yılmaz(10) Mert
Uysal(12) sahilde getirerek sakinleştirmiş su ikramında bulunmuş ve salimen kampın nizamıyesinde tarafımıza teslim
edilmişlerdir, diğer taraftan dizinden yaralanarak denize düşen Damadım Serkan Koç(42) ambulans sandalına alarak
kampın sınırları dışına emniyetli bir şekilde getiren ve 112 Ambulansına teslim eden vatan evlatlarına ve kaza
olduktan sonra hastane safhaları dahil takibini ve ilgisini eksik etmeyen komutanlarına ve kaza sonrası olaya anında
dahil olan ENEZ sahil güvenlik personeline ifade etmeyen komutanlarına ve kaza sonrası olaya anında
davranışlarından dolayı bilhassa SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI olarak size, böyle VATAN evlatlarına Komutanlık
ettiğiniz için Minnet ve şükranlarımı sunuyorum.

SAHİL GÜVENLİK K.LİĞİ

Kimden:
Gönderme Tarihi:
Kime:
Konu:

31 Ağustos 2020 Pazartesi 19:59
SAHİL GÜVENLİK K.LİĞİ
Teşekkür

Sahil Güvenlik Komutanlığına,

24.08.2020 günü Samsun Çakırlar Plajında boğulma tehlikesi geçiren babam İ K 'na, devriyeleri sırasında
olay yerinden geçmekte olan Sahil Güvenlik Ekibinin yardım etmesi ve ilk müdahaleyi etkili bir şekilde yapması
sonucunda babam hayata dönmüştür. Gerek olay anında ve gerekse sonrasında, başta Komutanları olmak üzere
Samsun Sahil Güvenlik Ekibinin yakın ilgisi nedeniyle, sizlerin netinde kendilerine ailem ve şahsım adına
şükranlarımı sunarım. İyi ki varsınız.

Saygılarımla,

A. K.

SAHİL GÜVENLİK K.LİĞİ

Kimden: [Redacted] @
Gönderme Tarihi: 10 Eylül 2020 Perşembe 10:09
Kime: SAHİL GÜVENLİK K.LİĞİ
Konu: Sauvutage en mer

İlgili makama
Beyler

Kleopatra körfezi yakınlarındaki denizde taş çıkış batmak üzere olan Çerkez isimli gemime hızlı müdahale eden sahil güvenlik görevlilerine içtenlikle teşekkür etmek isterim. Tüm ekibin özveri, hızlı, profesyonel ve etkin müdahalesi sayesinde tekne kurtarıldı. Ve çok samimi bir ortamda, içecek ikramı eşliğinde sahil güvenlik botunda ifademi verdim. Çok değerli yardım yapıldı. Bu etkili müdahaleden ötürü tüm ekibi canı gönülden kutluyorum. Teşekkür ederim

Geçmiş olsun

[Redacted] iPhone E... A...

SAHİL GÜVENLİK K.LİĞİ

Kimden: İHBAR TALEP
Gönderme Tarihi: 23 Eylül 2020 Çarşamba 15:55
Kime: MARMARA BOĞAZLAR HAREKAT MERKEZİ; ÇANAĞKALE GRUP KOMUTANLIĞI;
BASIN GENEL SEKRETERLİK; SAHİL GÜVENLİK K.LİĞİ
Konu: FW: Saros körfezinde batan tekne hakkında

From: t... e... [Redacted] @
Sent: Wednesday, September 23, 2020 3:21 PM
To: İHBAR TALEP
Subject: Saros körfezinde batan tekne hakkında

21.09.2020 günü Saros Tatil Sitesinin sakinlerinin olduğu tekenin batması ve teknedekilerin kurtarma çalışmalarında Sahil güvenlik Çanakkale grup komutanlığın yönettiği ve tesg 903 botunun ve hareket personelinin gösterdiği çaba, özveri ve bizler ile yaptığı görüşmelerde ki içten konuşmaları için çok teşekkür ederiz.

SAHİL GÜVENLİK K.LİĞİ

Kimden: M... [Redacted] @
Gönderme Tarihi: 26 Eylül 2020 Cumartesi 17:50
Kime: SAHİL GÜVENLİK K.LİĞİ
Konu: Tesekkür

Sayın Sahil Güvenlik Ekibi

2 Eylül 2020 de bir arkadaşım ile yaptığımız deniz gezisinde, sahilinden çok uzaktaki görünmez kayaların üzerinde karaya oturduk.

Sahilden açıkta olmamıza rağmen yardım Çağrımıza en kısa zamanda cevap verip bize yardım etmek ve tekneyi kurtarmak için gelmişlerdir. Öncelikli bizim sağlık durumumuz ile ilgilenmiş, bizim guvende ve iyi durumda olduğumuzu anladıktan sonra teknemize kurtarma çalışmasına başlamışlardır.

Onların profesyonellikleri ve nezaketleri beni hayran bıraktı. Gerçekten harika ve nazik bir ekibiniz var.

Bu küçük mesajın tüm minnettarlığımı ifade etmesini istedim ve bir kez daha teşekkür ederim saygılarımla

M... V...

SATRAŇ KÖŞESİ

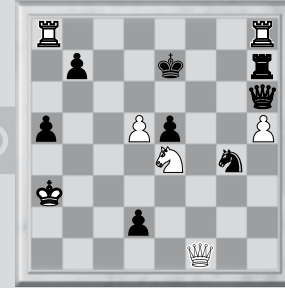
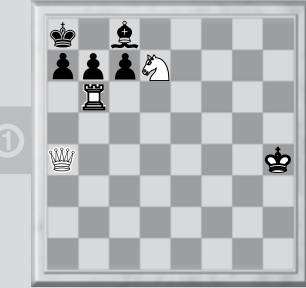
[Hazırlayan] Selçuk KONUR | SG Bnb.

► Beyaz oynar 2 hamlede mat!

GEÇEN SAYININ SATRAŇ ÇÖZÜMÜ

Cevap 1: 1.Vc6+! (Siyah ne oynarsa oynasın, her hamlesine karşı bir hamlede mat var.) 1....bc6 2.Kb8#, 1....ab6 2.Va4#, 1....\$Fd7 2.Vb7#, 1....a6/a5 2. Ka6#

Cevap 2: 1. Va6! (Tehdit: 2.Vb7#) Siyah ne oynarsa oynasın, her hamlesine karşı bir hamlede mat var.) 1....ba6 2.Ka7#, 1....Va6 2.Ka7#, 1....Va6 2. Kh7#, 1.... Af6 2. Ve6#

Cevap 3: 1. Vg8! (Tehdit: 2.Vd5#) Siyah ne oynarsa oynasın, her hamlesine karşı bir hamlede mat var.) 1....Fg8 2.Ae4#, 1....Ad6/fid6 2.Vd5#, 1....Ac3/Ac7 2. Kc65#

Cevap 4: 1. Va8! (Tehdit: 2.Vg8#) Şimdi siyah ne oynarsa oynasın, her hamlesine karşı bir hamlede mat var.) 1....Ka8 2.Vg7#, 1.... Kf8 2.Vaf8#, 1....Fb3 2.Vg7#, 1....Ve8 2.Vh6#, 1....Vf7/Vh7 2.Af7#, 1....Vg5 2.Ag5#

DİLBİLGİSİ

TÜRKÇEMİZİ DOĞRU KULLANALIM

[Hazırlayan] Personel Başkanlığı

ançüz	: balık ezmesi
brunch	: kuşluk yemeği
civan	: genç
dizayn	: çizim
eşantıyon	: örneklik
fasikül	: böl
gipta	: imrenme

hit	: gözde
ihsas	: sezdirme
karizmatik	: büyüleyici, etkileyici
matbuat	: basın
nebatat	: bitkibilim
tahakkuk	: gerçekleşme
zarif	: ince